

Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie

Dette værk er downloadet fra

Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie

www.genealogi.dk

Bemærk, at hjemmesiden indeholder værker, som er omfattet af ophavsret. For ældre værker, hvor ophavsretten er udløbet, kan PDF-filen frit downloades og anvendes.

For værker, som er omfattet af ophavsret, er det vigtigt at være opmærksom på, at PDF-filen kun må benyttes til rent personligt brug. Distribution og publicering af PDF-filen er ulovlig.

For fjerde Fjerdingsaar 1887.

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

ANDEN RÆKKE.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE

VED

G. L. WAD.

2. BINDS 4de HEFTE.

KJØBENHAVN.

I COMMISSION HOS RUDOLPH KLEIN.

1887.

Fire Hefter udgjøre et Bind.

Da Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie ikke længere ser sig i Stand til at understøtte Udgivelsen af Provst J. Vahls *Slægtbog over Afkommet af Chr. Nielsen*, vil Fortsættelsen af dette Arbejde ikke blive leveret gratis til Samfundets Medlemmer. Forfatteren agter aarlig at udgive et Hefte paa 8 Ark, der leveres Subscriberne for 2 Kr., hvis mindst 300 tegne sig; skulde Antallet af Subscriber blive større, vil der blive leveret mere for samme Pris. Subscription modtages i Wilhelm Priors Boghandel, Kjøbmagergade Nr. 52, Kjøbenhavn K.

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

ANDEN RÆKKE.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE

VED

GUSTAV LUDVIG WAD.

2. BIND.

KJØBENHAVN.

I COMMISSION HOS RUDOLPH KLEIN.

HOFFENBERG & TRAP'S ETABL. KJØBENHAVN.

1887.

Indhold.

	Side.
Af Provst Daniel Peter Smiths Optegnelser, ved Sognepræst <i>D. S. Thrap</i> , (Slutning)	1
Begravede paa Nyborg Kirkegaarde, ved exam. juris <i>F. Crone</i>	46
Smaastykker:	
I. Tre Breve fra Baron Frederik Krag, ved <i>Red.</i>	79
II. En Portraitsamling, ved afd. Cand. polit. <i>H. Lund</i>	82
III. Om Mag. Laurits Jensen Bording, ved <i>Red.</i>	85
IV. Notitser om Familien Clauson-Kaas og om Henrik Fuirens Svigersøn F. Moldenhov, ved Læge <i>F. C. Kiær</i>	95
V. Nogle unge Adels Sønners Alder og Fødested, ved Overlærer <i>D. H.</i> <i>Wulff</i>	97
VI. Et anonymt Brev til Baggesen, ved <i>Frederik Barfod</i>	99
VII. Af Christian Gyldenkrones Rejsebog, ved <i>Red.</i>	101
Af Justitsraad Jacob Gudes Optegnelser, ved <i>Red.</i>	105, 190
Tvende Testamenter, ved Archivfuldmægtig <i>E. A. Thomle</i>	161
Forskjellige Slægtbogsoptegnelser, ved <i>Samme</i> :	
I. Familien Schnitler	169
Optegnelser om Slægten Harbou eller Hardebou, ved Capitain <i>H. W.</i> <i>Harbou</i> , med en Stamtavle	202, 241
Arent Berntsen, Raadstueskriver og Raadmand i Kjøbenhavn, af Archivar, Dr. <i>O. Nielsen</i>	257
Indskrifter fra Rygge Kirke, ved Cand. mag. <i>M. Sundt</i> og Archivfuld- mægtig <i>E. A. Thomle</i>	279
Mindre personalhistoriske Bidrag, ved Sognepræst, Dr. <i>H. F. Rørdam</i>	286
I. Om nogle til Lysabbel paa Als knyttede Personligheder	286
II. Dr. med. Michel Christensens Lævned	293
III. En Ansøgning fra Capitain Peder Grib	295
IV. To kjøbenhavnske Borgmestere (Peder Jakobsen Munk og Christen Albretsen)	296
V. En Trolovelse paa Klingstrup	299
Spørgsmaal:	
1. Om Slægten Birkerod, af fhv. Skolelærer <i>A. Petersen</i>	62
2. Om Sognepræst Knud Grønvald, af Assistent <i>F. Grønvald</i>	62
3. Om Amtmand Povel Juel, af Sognepræst <i>V. Bang</i>	63

	Side.
4. Om Slægten Pharoë, af Archivassistent <i>A. Taranger</i>	63
5. Om Slægten Galtung, af Læge <i>J. F. Galtung</i>	145
6. Om Slægten Hartmann, af Rector <i>G. Hartmann</i>	145
7. Om Commandeur Rasmus Juel, af Lieutenant <i>L. P. Jessen</i>	147
8. Om nogle gamle Ejere af Voergaard, af Godsejer <i>P. B. Scavenius</i>	147
9. Om Slægten Weidemann, af Krigscommissair <i>H. Sommerfeldt</i>	147
10. Om Slægten Sommerschild, af Viceconsul <i>J. Sommerschild</i>	148
11. Om Tøjnusskriver Jacob Nielsen, af Bureauchef <i>A. Collett</i>	149
12. Om Slægten Gram, af cand. juris <i>H. Gram</i>	233
13. Om Sorenskriver Laurits Stub, af Læge <i>K. Stub</i>	302
14. Om Slægten Qvistgaard, af stud. theol. <i>E. Qvistgaard</i>	302
15. Om Etatsraad Andreas Hjorts Slægt, af Forvalter <i>F. Hjort</i>	302
Svar paa Spørgsmaal:	
I. Lidt om den norske Slægt Gram, af Archivfuldmægtig <i>E. A. Thomle</i>	64
II. Om Slægten Olrik, af <i>Samme</i>	149
III. Om Slægten Liebe, af <i>Samme</i>	154
IV. Om Slægten Bredahl, af <i>Samme</i>	154
V. Om Amtmand Povl Juel, af <i>Samme</i>	156
VI. Om Slægten Gram, af <i>Samme</i>	160
VII. Om Major Jens Kraft, af cand. juris <i>G. L. Grove</i>	234
VIII. Om Amtmand Povl Juel, af Directeur <i>C. Delgohe</i>	235
IX. Om Oberst J. H. Friederichsen og Capitain F. Friederichsen, af Hofjægermester <i>E. Baron Düring-Rosenkrantz</i>	237
X. Om Tøjnusskriver Jacob Nielsen, af <i>Red.</i>	237
XI. Om Præsten Knud Grønvald, af Jægermester <i>C. E. A. Schøller</i>	238
XII. Om Slægten Olrik, af Sognepræst <i>J. F. Lampe</i>	238
XIII. Om Tøjnusskriver Jacob Nielsen, ved <i>Red.</i>	303
XIV. Om Slægten Weidemann:	
a. af Sognepræst <i>V. Bang</i>	303
b. af Godsejer <i>C. Mansa</i>	304
XV. Om Slægten Wittrock, af stud. juris <i>F. C. Sommer</i>	305
Gaver	78, 240, 306
Tillæg og Rettelser	307
Register	309
Medlemsfortegnelse m. v.	326

Tillæg.

Dødsfald i Norge 1886, Archivfuldmægtig <i>Otto Gr. Lundh</i>	1
Dødsfald i Danmark 1886, af Baron <i>C. S. T. Adeler</i>	39

Optegnelser om Slægten Harbou eller Hardebou,
navnlig i det 17. og 18. Aarhundrede.

Ved Kapitain H. W. Harbou.

(Fortsættelse.)

Niels Harbou til Egelykke var med sin Frue tilsagt til Christian IV's Bisættelse og Frederik den III's Kroning 1648, og beseglede Hyldingerne 1648, 1650 og 1655, derimod, mærkeligt nok, ikke Arvehyldingsakten 1661.

Da der efter Freden i Roskilde beskikkedes Kommissarier i de forskjellige Len m. v. forat paase Landets og Befolkningens Interesser med Hensyn til Indkvartering og Forpleining af de svenske Tropper, indtil disse efter Fredstraktaten skulde rømme Landet, overdroges dette Hverv for Langelands Vedkommende til Vincents Steensen og Niels Harbou. (Beskikkelse af 7. Marts 1658¹⁾, Instrux af 3. April s. A.²⁾). Da Krigen brød ud paany, vare Smaaøerne den Del af Landet, der længst var forskaanet for Invasion, og disse bleve derfor, efterat den hollandske Flaades Ankomst havde gjort Søveien fri, bestemte til Løbeplads for et Regiment paa 600 Heste, som Oberst Jokum Kørber havde paataget sig at hverve. Den 15. November 1658 fik Vincents Steensen Brev³⁾ om at sørge for disse Rytteres Indkvartering m. m. samt at anmode Adelen om at yde Hjælp til deres Underhold. I Besvarelse heraf indgav Niels Harbou og hans Søn følgende Erklæring⁴⁾:

Woriß wnderdanigste och korte Suar paa hanß kongl. Mayst: naadigste Begiering. Saa att endog dette Land aff Fienden er gandske ruineret och udpløndret och saleng der efter haffuer werredt med stoor och wldelig Indquartering megett hardt betrengdt, saa wille wi Wnderskreffne dogh alligewell indgaa och samtyche hans kongl. Mayst: naadigste Begie-

¹⁾ Fynske Tegnolser.

²⁾ Fynske Registre.

³⁾ Fynske Tegnolser.

⁴⁾ Originalen findes i Klevenfeldts Dokumentsamling.

ringh med saadan Condition, som efterfølger: For dett 1. att Ingen derfor offuer det gandske Land hand werre sigh Borger, Bonde eller och huiß Tienere hand werre will, maa derfor bliffue forskaanett ey heller nogen att kiøbe sigh fri derfor enten Sognefogeder eller Andre, medenß att den Rige holder Indquartering effter sin Formue och den Fattige ligesaa, dog den Fattige meest at forschaane dett meste muligt ehr, paa dett att Landett kand nogenlediß bliffue ved Mactt. — For dett andett att Ingen skal tilskriffues iche heller att haffue nogen Indquartering paa dette Land imidlertid, werre sigh huo dett werre kand, uden allene Oberste Cørbers Folch. Wi forbliffuer altid hans kongl Mayst wnderdanigste, tro och plichtskyldige Tienere med Liff och Blod. Datum Egelyche dend 1 Decembris Anno 1658.

Hans kongl Maytts wnderdanigste, tro och lydachtige Wndersaatte paa Langeland.

Niels Hardebou
Egen Handt.

Christian Hardebou
egen Handt.

Efter Indledningen til denne Skrivelse at dømme kan det neppe være korrekt, naar man har ment, at Langeland i 1658 endnu ikke havde lidt noget af Fjenden¹⁾; imidlertid har det sikkert kun været en Forsmag paa, hvad det følgende Aar skulde bringe. Den 7. og 8. Februar forsøgte Svenskerne at sætte over til Øen, men Angrebet blev afslaaet ved det langelandske Landeværns tapre Modstand under Anførsel af den kjække Landsdommer Vincents Steensen, der blev paa Pladsen; Fjenden kom imidlertid igjen og, efterat endelig omtrent den 21. Marts Lavindsfarernes Modstand var brudt, holdt han Straffedom over de Gjenstridige. Niels Harbou blev nævnte Dato ført til Odense, hvor han sad »til Geualdiegernß« (o: arresteret) i 18 Uger og samtidig fik hans Eiendom en Indquartering af 85 Heste med Ryttere og Dreng, som hans Hustru, da Øxne og Køer med alt Andet var fortæret, maatte kjøbe ud for »Guld, Sølv og Klenodier«, som han ansætter til Værdi af 228

¹⁾ Fynske Samlinger VIII (S. Jørgensen: Langelands Vilkaar i Svenskekrigen 1657—60). S. 134.

Rd., foruden et »ostindisk Krus« med Sølvlaag. Endvidere maatte han betale den svenske General Grev Iürgen Fr. Waldeck 200 Rdl., som han fik tillaaens af Thomas Oxe, mod Kaution af Fru Helvig Skinkel, Enke efter hans Hustrus Morbroder Iver Vind til Klarupgaard; Fru Helvig havde herfor faaet Pant i alt hans -Jordegods, som derhos særskilt maatte indløses fra en anden Svensker Johan Host Edenberg, til hvem det var assigneret.

Da der nu det følgende Aar gjennem den nye Landsdommer Erik Kaas søgtes Oplysning om Fjendens Ødelæggelser, tilskrev Niels Harbou denne med Anmodning om at tilstille Kongen en vedlagt Beretning om hans ovenfor omtalte Gjenvordigheder¹⁾. Beretningen, der ligesom Følgeskrivelsen er dateret Egelykke den 6. Juli 1660, slutter med en »underdanigst Formodning« om, at Grev Johan Waldeck, der ligeledes var svensk General og var fangen i Slaget ved Nyborg, kunde faa Tilhold om at betale de 200 Rdl., som hans Fætter havde faaet, medmindre Hans Majestæt selv naadigst vilde betale Fru Helvig Summen.

Den 3 Juli [Juni??] 1660 fik Erik Kaas og Niels Harbou Brev om at foretage en Besigtelse af Tranekjær Len, Slot og Skove, da Lensmanden Grev Christian Rantzau agtede at overlade Lenet til sin Svigersøn Frederik Ahlefeldt²⁾. Den Beretning³⁾, som de under 20. September s. A. udfærdige om Besigtelsen, giver et sorgeligt Billede af Øens Tilstand efter Krigen, og i det Smaa faar man det samme Indtryk af de Jordebøger, som Niels og Christian Harbou ved denne Tid indsende over deres Gods. Af de 11 Bøndergaarde, som da hørte under Egelykke, stod de 6 ganske øde og tildels afbrændte; to af de andre have Vedtegningen »er forarmet«; Møllen er øde »og Dammet af Fjenden udskaaet«, og Hovedgaarden, der jo paa de Tider blev drevet ved Hoveri, har sikkert heller ikke indbragt stort. Paa Nygaards Gods var kun 1 Fæstegaard besat, og den har Vedtegningen »halv afbrændt og Bonden forarmet«.

Om Slutningen af Niels Harbous Liv vides ikke stort at for-

¹⁾ Begge Breve trykte i Geh-ark.s Aarsberetning VI. S. 239.

²⁾ Fynske Tegnelser.

³⁾ Trykt i Dansk Magasin, S. R. IV. S. 76 ff. Forretningen sættes her til 1661, hvad dog ei stemmer med S. 78. L. 4 f. o.

tælle. Den 12. Mai 1679 beskikkedes Rudbek von Deden og Bendix v. d. Kuhla til Kommissærer ved Skiftet efter ham¹⁾. Han er vel bleven bisat i den Begravelse, som han under 28. Oktober 1641 fik Bevilling til at lade indrette i sin Sognekirke²⁾, d. e. Stoense Kirke, hvor ogsaa flere af Slægten ligge begravede under Prædikestolen³⁾.

Hans Enke Fru Elisabeth Thermo eiede endnu 1681 Gods i Thy samt i »Oustrup i Jylland« (Ørre S. Hammerum H.?)⁴⁾; hun boede paa Hegnet, som hun den 1. April 1668 havde arvet Halvparten af efter sin Moder⁵⁾. Denne Part tilligemed Arven efter hendes Datter, Jomfru Birgitte Cathrine Harbou, skjøder hun den 16. Juli 1683 til sin Stifsøn (Skjødet er medundertegnet af hendes Lavvæрге Henrik Gyldenstjerne til Boltinggaard⁶⁾); ligesaa gjør hendes Søn Otto, mod at Moderen skal nyde hele Gaarden afgiftsfrit i sin Levetid⁶⁾. Den 4. Juli 1684 overdrager Christian Harbou Gaarden til sine to ugifte Døttre Mette og Berthe⁶⁾; Fru Elisabeth maa altsaa da være død.

Jørgen Harbou havde, som tidligere anført, i 1630 Trætte med Moderen sammen med Broderen Niels, hvem han i Januar 1631 overdrog sin Halvpart af Holris. Jeg har ikke truffet ham nævnt efter 15. Marts 1634.

Mette Harbou var gift med *Erik Orning*. De havde 1627—33 tre Børn til Daaben i Ribe Domkirke, første Gang med et anseligt Fadderskab, de senere Gange med et temmeligt tarveligt. Det kan bemærkes, at der 1627 sidst blandt Fadderne (efter flere Borgerlige) nævnes en Hans Harboe (af Nielsby??)⁷⁾. Skjøndt denne Erik Orning i Kirkebogen kaldes Kapitain, er det maaske dog ham, der den 27. Juli 1630 er 1ste Lieutenant paa Orlogsskibet »Oldenborg« (Viceadmiral Gabriel Kruse)⁸⁾. Det er tidligere omtalt,

¹⁾ Fynske Tegnelser.

²⁾ Fynske Registre.

³⁾ P. Rasmussen: Rudkjøbing. S. 200.

⁴⁾ Viborg Landstings Skjøde- og Pantebog; Jordebog over Hegnet 1683.

⁵⁾ Klevenfeldt.

⁶⁾ Fynbo Landsth. Skjøde- og Pantebog.

⁷⁾ Jydske Saml. I S. 139. (Kinch: Af Ribe Kirkebøger).

⁸⁾ Sjæll. Registre.

at han den 26. September 1631 tilskjæder sin Hustrus Broder Niels det Gods, hende er tilfaldet efter Fader og Broder, formentlig Søren.

Erik Ornings Herkomst er usikker; naar han siges at være Søn af Admiral Erik Ottesen Orning til Vattne og Fru Karen Movatt¹⁾ passer det ikke med, at disse angives at være blevne gifte 1616. Det er muligen derfor heller ikke korrekt, at det er ham, der skrives til Eide¹⁾.

Maren, Anne, Else og Karen Harbou fik den 17. Marts 1630 Værger beskikkede i Anledning af Skiftet efter deres Fader²⁾. Den 30. December 1632 fik de Bevilling til at være deres egne Værger, dog at de ikke maatte sælge noget af deres Jordegods uden deres Værgers Samtykke³⁾. Aaret efter blev Anne gift med en Fæstebonde *Christen Povlsen* i Hvilsom, men maatte, forat Broderen Niels skulde give sit Samtykke hertil, afstaa ham sit Jordegods⁴⁾. 1634 klage Maren og Karen over, at Niels ikke vil gjøre Rede og Regnskab med dem, hvorfor Niels Krag faar Brev den 19. Marts s. A. om at sørge for, at dette uden Ophold finder Sted⁵⁾. 1636 ansøge de samme to Søstre om Bevilling til at sælge deres Jordegods, da de ei kunde leve af Landgilden; Niels Gyldenstjerne faar den 18. Februar Brev om at undersøge Sagen og give Erklæring desangaaende⁵⁾.

Generation VIII.

Niels Harbous og Birgitte Galts Søn.

Christian Harbou blev født i Horsens den 30. September 1630. 14 Aar gammel kom han i Huset hos Henning Walkendorf til Klingstrup, Lensmand paa Odensegaard, og blev i nogle Aar undervist sammen med dennes Børn for derefter at afslutte sin Uddannelse med en Udenlandsreise.

Den 13. Januar 1652 fik han af Christen Harbou til Holris

1) J. Grønwald: Stamtavle over Adelslægten Orning.

2) Jydske Tegnelser.

3) Jydske Registre.

4) Viborg Landsthings Dombog 1634 ¹⁵/₈ og 1636 ³⁰/₁.

5) Jydske Tegnelser.

Skjøde paa 4 Bøndergaarde i Stoense Sogn og et Aar efter, den 16. Januar 1653, overdrog Faderen ham *Nygaard*¹⁾. Dette kan vel altsaa betragtes som hans Mødrearv.

Den 2. August 1657 ægtede han sin Stifmoders Søster *Else Thermo*, der døde 1671 efterat have skænket ham 5 Sønner (hvoraf en døde som Barn) og 3 Døttre.

Den 17. November 1657 fik han tilligemed Vincents Steensen og Claus Gagge Brev om at have Tilsyn med Strandvagten og Defensionen paa Langeland²⁾ og har altsaa uden Tvivl deltaget i Landeværnets Kamp mod Svenskerne. Ellers vides han ei at have gjort Krigstjeneste.

Som tidligere omtalt led ogsaa hans Eiendomme meget i Krigen 1658—59 og han fik neppe nogensinde ret bragt sit Gods paa Fode igjen; endnu 1683 beklager han sig over dets slette Tilstand, bl. a. over »en ond Kvinde, som jeg tog Manden til Soldat i Krigens Tid, thi der var ingen unge Karle paa Godset, og giver mig ei 1 β «. Det er dog formodentlig den skaanske Feide, her er Tale om. Det til Nygaard hørende Gods angiver han 1683 til 46 $\frac{1}{2}$ Td. Hrtk., nemlig, foruden de ovennævnte 4 Gaarde i Stoense, 5 i Snøde Sogn, af hvilke hans Fader 1666 og 1674 havde overladt ham henholdsvis en og to »ved Magelæg« (hvormed?), medens de to sidste ved Skiftet efter Faderen vare krediterede ham af dennes Kreditorer¹⁾. En sjette Gaard i Snøde, der ligeledes var udlagt til Dækning af Boets Gjæld, blev af Arvingerne strax tilskjødet Henrik Steensen til Steensgaard²⁾, og 1684 gik en af de »krediterede« Gaarde samme Vei. — Hans Forhold til *Hegnet* er ovenfor omtalt. Den 13. April 1687 tilskjøder han sin yngste Søn Christian en Gaard i Stoense By.

To Dage før Udstedelsen af sidstnævnte Skjøde havde han maattet lægge sig tilsengs angreben af den Sygdom, hvoraf han døde den 24. April næstefter. Den nedenfor aftrykte Ligprædiken over ham synes at være holdt af den daværende Sognepræst til

¹⁾ Jordebog over Nygaard 1683.

²⁾ Fynske Tegnelser.

³⁾ Fynbo Landstings Skjøde- og Pantebog.

Snøde og Stoense, Gotfred Hansen, maaske dog af Christen Pedersen, der s. A. blev kaldet til hans adjunctus et successor¹⁾.

Den 21. Mai s. A. beskikkedes Rudbek von Deden og Rudbek Gagge til Skiftekommissarer i hans Bo²⁾, der sluttedes den 4. Juli s. A. Til hver af Sønerne udlagdes i Fædrearv en Fjerdepart af Nygaards Hovedgaardstaxt og 1 Td 2 Skp. Hrtk. Bøndergods, i Mødreearv 8 Td. 3 Skp. Den 30. Juni s. A. havde samtlige Arvinger indgaaet en Overenskomst, hvori de forpligtede sig til ikke at sælge det dem tilfaldne Jordegods, uden først at have tilbudt Medarvingerne det til samme Pris, som Andre vilde give, hvorhos Anders Leijonflycht paa sin Hustru Birgitte Harbous Vegne lovede, naar Brødrene vilde sælge Nygaard med »dets underliggende Tjenere«, da om forlangtes at sælge sit Bøndergods for samme Pris, som de fik for deres³⁾. Den 2. April 1688 opsagde Brødrene Nygaards adelige Frihed, og den 1. Mai næstefter solgte Jørgen Henrik sin Fjerdepart til Henrik Steensen til Steensgaard. Den 23. April 1695 solgte Niels, da Kapitain ved Artilleriet i Glückstadt, efter Fuldmagt fra Otto og Christian d. d. Christiania den 25. Januar s. A., alt deres Gods til Oberstlieutenant Frederik Ahlefeldt til Nedergaard for 900 Rd ; i Skjødet angives de 3 Fjerdeparte af Nygaard til 12 Td. 5 Skp. Hrtk. »efter den nye Landmaalings-Matrikul«, det solgte Bøndergods til 15 Td. 6 Skp.; i Skjødet følger derhos Indløsningsretten til den sidste Fjerdepart, der ikke har været tilbudt Brødrene, medens der ei tvivles om, at der jo er gjort fornødent Forbehold i Skjødet, — hvad der kan være saa meget rimeligere, som Kjøberen, Henrik Steensen, havde medundertegnet den afsluttede Overenskomst som Værge for Christian Harbou.

Den her ommeldte Handel kan tjene til Illustration for det Fald i Landeiendommenes Pris, der havde fundet Sted efter Soverænitetens Indførelse. Endnu 1656 havde Fru Berthe Vind betalt 1700 Sletdaler for Hegnets 8 Td. 6¹/₂ Skp. Hrtk., altsaa næsten

¹⁾ Wibergs Præstehistorie.

²⁾ Fynske Tegnelser.

³⁾ Fynbo Landstings Skjøde- og Pantebog, hvorfra ogsaa de følgende Oplysninger hidrøre.

200 Daler for Tønden; 39 Aar senere sælges 28 Td. 3 Skp. for 900 Rdl., altsaa for ikke en $\frac{1}{6}$ af den tidligere Pris (idet Forholdet mellem det gamle og det nye Hartkorn paa det nærmeste var som 2 til 3, altsaa det samme som mellem Sletdaler og Rigsdaler).

Niels Harbous og Elisabeth Thermos Børn.

Otto Harbou pantsætter den 22. November 1674 efter Fuldmagt fra sin Fader Jordegods i Bording Sogn, Ginding Hrd.¹⁾ Han arvede *Egelykke*, som Henrik Steensen, da han den 22. November 1687 opsiges Gaardens adelige Frihed²⁾, nævner at have købt af ham. Otto var maaske dengang allerede død; idetmindste findes han ikke nævnt efter 16. Juli 1683, da han afstaar Broderen de Krav, han kan have paa Hegnet efter sin Fader og sin Søster. — Skulde han være Fader til den *Christen Harbo* i »Bondegarden« i *Longelse*, der den 30 Mai 1715 lod en Søn *Gotfred* døbe?

Birgitte Cathrine Harbou, synes opkaldt efter Faderens to første Fruer. Af det tidligere anførte fremgaar, at hun er død ugift efter Faderen, men før 16. Juli 1683.

Af de paa vedføjede Stamtavle over Slægtens 9 første Generationer opførte Linier er der, som tidligere berørt, kun een, der kan forfølges udover Slutningen af det 17de Aarhundrede; men ogsaa i en anden Henseende kan dette Tidspunkt betegnes som Skjellet mellem Familiens ældre og dens nyere Historie, idet denne væsentlig maa søges i Militæretater og andre fra Krigskancelliet hidrørende Aktstykker, medens de topografiske Samlinger, Jordebøger o. l. ere Grundlaget for vort Kjendskab til de ældre Slægtled. Den bratte Omvæltning i Landets Historie afspeiler sig i Slægtens, der fra en Generation til den næste gaar over fra den Jordegods besiddende (»landsässige«) Smaaadel til Kongl. Majestæts velbestalte Officerskorps, og jeg har da ment mellem Beretningen om den ældre og den nyere Slægt ikke upassende at kunne indskyde de to »Testamenter«³⁾, der netop hidrerer fra Overgangstiden

¹⁾ Viborg Landstings Skjøde- og Pantebog.

²⁾ Fynbo Landstings Skjøde- og Pantebog.

³⁾ Originalernes Ortografi er ikke bibeholdt; aabenbare Afskriverfeil ere rettede.

Stamtavle over Familien Harbou eller Hardebou.

I. Den ældre Slægt.

I.	Knud Nielsen, Skjoldbrev 1440.																		
II.	Jens Knudsen til Engbjerggaard og Sinding, nævnes 1444, lever endnu 1490, g. m. (Karen Serlin eller m.) Marine Christensdt., Enke 1499.				Christen Knudsen, 1452.		Peder Knudsen til Engbjerggaard, 1468.		? en Datter, g. m. Hans Krabbe (5 Ruder) til Herpinggaard.										
III.	Mogens Jensen til Sinding, g. m. Edel Kaas (Sparre) Bertelsdt.				? (Christen Jensen)		M. Jens Christensen, Kannik i Ribe 1505.		? Niels Harbou af Tordrup 1485.		Jens Pedersen Harbou af Tordrup 1485, i Lille Torup 1492, til Restrup 1507, g. m. (Anne Seefeld eller m.) Marine (Skadeland?)		Erik Pedersen, 1501, g. m. Anne.		? Hr. Laurids (Pedersen?) Sognepræst til Eising 1475.				
IV.	Jens Mogensen til Sinding, † c. 1552, Landsdommer i Nørre Jylland, g. m. Lisbeth Juel (Stjerne) Mogensdt.		Bertel Mogensen.		Mogens Mogensen til Sinding 1568, g. m. Kirsten Svendsdt. (Væbner).		Sidsel, g. m. Godske Spend til Kvistgaard.		Ide. Anne. Mette, var 1534 i Ørslev Kloster.		Peder Christensen til Trosvig, som han 1558 fik for Gods i Lomborg Sogn, † c. 1589, g. m. Beritte Mogensdt. (Handingmand).			Christen Harbou til Restrup og Holris, † 1556, g. m. Kirsten Nielsdatter (Clementsén).		? Peder Harbou, Slotsfoged paa Riberhus 1510, maaske Stamfader til de Nielsby-Harbou'er.			
V.	Børn, alle † smaa.		Jens Mogensen, f. 1. 11. 1559, † 5. 4. 1635, til Sinding og Ørumgaard, kgl. Sekretær, g. 13. 11. 1607 m. Berette Bille Knudsdt., f. 7. 10. 1576, † 21. 4. 1648 (ei Børn).				Karen, g. m. Erik Kaas (Sparre) til Jølby.		Edel, g. 22. 9. 1588 m. Christopher Lykke til Buderupholm.		Anne, g. 13. 2. 1592 m. Knud Daa til Hestholm.		Niels Harbou, † 24. 7. 1560, til Restrup og Holris, g. m. Berette Munk Nielsdt., (ei Børn). Hun fik siden Iver Grøn til Hvidbjerggaard.		Jørgen Harbou til Holris og Restrup 1556, til Vesterris 1580, lever 1593, g. 1 ^o m. Dorthe Kruse Christophersdt., 2 ^o m. Else Munk (Vinranke) Nielsdt.				
VI.	(1) Otte Harbou til Restrup og Holris 1596, g. m. Ingeborg Skade Nielsdt.		(1) Kirsten Harbou, g. 1 ^o m. Claus Mund til Serridslevgaard; 2 ^o med Niels Munk (Vinranke) til Vesterris og Rosborg.				Gissel Harbou, g. 1 ^o 1591 m. Iver Mund til Merringgaard, men Ægteskabet strax hævet; maaske g. 2 ^o m. Povl Jacobsen til Ørdrup.		Niels Harbou til Restrup og Østergaard, † før 1633 (begr. i Hvam) g. m. Mette Munk (Vinranke) Jensdt., † 1673.		(2) Christen Harbou, † c. 1630. til Holris, g. 1595 med Birgitte Mund Sørensd., † mellem 1636 og 1640.		(2) Margrethe Harbou, g. med Niels Pors (Børialsen) til Kastrup.						
VII.	Jørgen Harbou, † 1661, en vel stude- ret Mand, ugift.	Christen Harbou til Østergaard † 1627, levede 1642, ugift.	Niels Harbou til Restrup 1624, † 1649, g. m. Anne Lunov Lauridsdt., † 1667.	Elsebeth Harbou.	Birgitte Harbou, 1636 Enke efter en Bonde, Søn af Jens Nielsen i Vester Stret.	Kirsten Harbou.	Anne Harbou.	Enevold Harbou til Østergaard, † 1655, g. m. Anne Krag Nielsdt.	Jørgen Harbou, † før 1633.	Peder Harbou til Hvam 1628, til Østergaard og Jomfruland 1638, til Bjerkevold 1647, til Slemstrup 1654. Orlogskapitain. † før 1670, g. c. 1633 m. Maren Mund Nielsdt.	Christen Harbou til Holris 1637, til Toustrup 1669, † 1676, g. 1 ^o m. Margrethe Isaksdtr. (Maaneskjold), † 1661; 2 ^o m. Margrethe Steensen Vincentsdt., f. 30. 5. 1625, † 13. 2. 1678, Enke p. Tyge Kruse til Balle — (ei Børn).	Søren Harbou, † c. 1629, Orlogskapitain.	Niels Harbou, til Holris 1631, til Nygaard 1637, † c. 1629, til Egelykke 1650, Orlogskapitain, g. 1 ^o m. Birte Galt Axelsdt., † 1630; 2 ^o m. Karen Urne Hansdt., † 1651, Enke e. Isak Pedersen Maaneskjold; 3 ^o 2. 3. 1653 m. Elisabeth Thermo Ottosdt., † c. 1684.	Jørgen Harbou, † c. 1631 til Holris.	Mette Harbou, g. m. Erik Orning til Eide (?), Kapitain.	Maren Harbou 1636.	Anne Harbou, g. c. 1633 m. en Bonde, Christen Povlsen i Hvilsom.	Else Harbou 1632.	Karen Harbou 1636.
VIII.	Otte Harbou.	Laurids Harbou.	Ingeborg Harbou, g. m. Johan Addosen von Buchfelt til Nebel 1668, Kornet.	Else Harbou.	Niels Harbou, † 1665, til Skaarupgaard 1657, til Sludstrup 1658, til Søgaard 1662, Ritmester, g. c. 1656 m. Kirsten Orning Jørgensdt., f. 1628, begr. 6. 2. 1718.			Claus Harbou til Slemstrup, siden i Frøbjerg, levede 1687, g. m. Anne Pors (Børialsen) Jørgensdt.	Peder Harbou til Slemstrup, 1656 til Vorgaard, kgl. Livgarder, g. m. Anne Bille Pedersdt.	Niels Harbou, (? skuddt som Kapitain p. d. holl. Flaadé eller) Vagtmstlieut. i Christianstad, † 8. 11. 1679, g. m. Helvig Groot, begr. 4. 4. 1704.	? Christen Harbou. 1672.	Mette Harbou. 1672.	Inger Harbou. 1672.	Cathrine Harbou. 1672.	(1) Christian Harbou, f. 30. 9. 1630, † 24. 4. 1687, til Nygaard, g. 2. 8. 1657 m. Else Thermo Ottosdt., † 1671.	(3) Otto Harbou til Egelykke, † c. 1687, vistnok ugift.	(3) Birgitte Cathrine Harbou, † c. 1680 ugift.		
IX.	3 Sønner, † før 1739.	Mette Harbou, begr. 14. 6. 1746, ugift.	Berthe Marie Harbou, begr. 22. 5. 1746, ugift.	Vibekke Sophie Harbou, f. 1761, begr. 1. 1. 1737, ugift.	Anne Kirstine Harbou, g. m. ? Enke 1739.	Christence Harbou, g. m. ? Enke 1739.	Peder Harbou.	Børn nævnes 1678.	Otto Harbou.	Jørgen Henrik Harbou.	Niels Harbou.	Bartholomæus Harbou.	Birgitte Harbou.	Mette Harbou.	Berthe Harbou.	Christian Harbou.			

(Se Stamtavle II. Den nyere Slægt.)

og behandle to Mænd, Fader og Søn, henhørende hver til sin af de nævnte Klasser.

Christian Harbous Testamente.

Hvad den ædle og velbaarne Mand, nu sl. hos Gud Christian Hardebou til Nygaard, hans adelige Byrd og Stamme, gudelig og meget christelig Liv og Levnet og sidste salig Afsked fra denne Verden er anlangende.

da er den ædle og velbaarne Mand (nu salig udi Herren) Christian Hardebou fød i Horsens i Jylland, der man skrev efter Christi Fødsel Aar 1630 d. 30. Septembris, af ærlige, velbyrdige og meget gudfrygtige Forældre og Fædre:

Hans Fader var æ. og v. Mand, Niels Hardebou til Holris, Kongl. Majst.^s Skibs-Capitain. Hans Moder var æ. og v. Frue Fru Birgitte Galt til Tyrrestrup. Hans Farfader var æ. og v. Mand Christian Hardebou til Holris. Hans Farmoder var æ. og v. Frue, Fru Birgitte Mund. Hans Faders Farfader var æ. og v. Mand Jørgen Hardebou til Restrup. Hans Faders Farmoder var æ. og v. Frue, Fru Else Munk¹⁾ til Gjessinggaard. Hans Faders Morfader var æ. og v. Mand Søren Mund til Serridslevgaard. Hans Faders Mormoder var æ. og v. Frue Fru Kirsten Glambæk. Hans Farfaders Farfader var æ. og v. Mand Christian Hardebou til Østergaard. Hans Farfaders Farmoder var æ. og v. Frue Fru Kirsten Clemensdatter til Avnsbjerg. Hans Faders Farmoders Fader var æ. og v. Mand Niels Munk til Gjessinggaard. Hans Faders Farmoders Moder var æ. og v. Frue Fru Anne Kruse til Ballegaard²⁾. Hans Faders Farfaders Farfader var æ. og v. Mand Jens Hardebou til Holris. Hans Faders Farfaders Farmoder æ. og v. Frue Fru Anne Seefeld³⁾. Hans Faders Farmoders Farfader æ. og v. Mand Otto Munk til Gjessinggaard, velb. Niels Munks og Fru Kirsten Rekhals deres Søn af Gjessinggaard. Hans Faders Farmoders Farmoder æ. og v. Frue Fru Kirsten Dyre. Hans Farfaders Faders Morfader æ. og v. Mand Niels Clemensøn til Avnsbjerg, Danmarks Riges Raad, Landsdommer i Nørrejyland, Befalingsmand paa Hald. Hans Farfaders Faders Mormoder æ. og v. Frue Fru Anne Hvas⁴⁾.

¹⁾ Originalen har her, ligesom længere nede i Anetavlen, *Mund* istedetfor *Munk* (med Vinranken).

²⁾ Originalen har *Bechsgaard*.

³⁾ Rigtigheden heraf er tvivlsom (se ovf.).

⁴⁾ Niels Clementsens Hustru hed *Anne Mikkelsdatter* og var ikke adelig. Jydske Saml. 2. R. 1. S. 173.

Hans Morfader var æ. og v. Mand Axel Galt til Tyrrestrup. Hans Mormoder var æ. og v. Fru Mette Rantzov. Hans Moders Farfader var æ. og v. Mand Gjord Galt til Tyrrestrup. Hans Moders Farmoder var æ. og v. Frue Fru Regitze Rosenkrantz. Hans Moders Morfader var æ. og v. Mand Bendix Rantzov til Møgeltønder. Hans Moders Mormoder var æ. og v. Frue Fru Anne von Ahlefeldt. Hans Moders Farfaders Fader var æ. og v. Mand Peder Ebbesøn til Birkelse udi Vendsyssel, Danmarks Riges Marsk, kongl. Majst^e Befalingsmand paa Kalø Slot¹⁾. Hans Moders Farfaders Moder æ. og v. Frue Fru Ingeborg Gjordsdatter, som var æ. og v. Gjord Niensens²⁾ og æ. og v. Frue Fru Kirsten Banner til Vinstrup udi Sjælland deres Datter. Hans Moders Farmoders Fader var æ. og v. Mand Folmer Rosenkrantz til Stensballegaard. Hans Moders Farmoders Moder æ. og v. Frue, Fru Mette Gyldenstjerne, som var æ. og v. Knud Gyldenstjerne til Timgaard, Kongl. Majsts Befalingsmand paa Kalundborg Slot, og Fru Sidsel Ulvstand til Lyngbygaard i Skaane deres Datter. Hans Moders Morfaders Fader æ. og v. Mand Christopher Rantzov til Quernbek, som var æ. og v. Bendix Rantzov og Frue Catharinæ v. Ahlefelds Søn til Quernbek. Hans Moders Morfaders æ. og v. Frue Fru Anna von Ahlefeld som var æ. og v. Godske von Ahlefeld og æ. og v. Fru Margrethe Sehested til Stubbe deres Datter. —

Alle salig hensovede udi Herren³⁾.

Videre den salig Mands adelige Herkomst og Aner at opregne er uforment, eftersom det er enhver vitterligt, at han er fød og baaren af god, gammel, gjæv og fornemme Adelsstamme heri Riget baade paa fædrene og mødrene.

Der nu Gud allermægtigste havde velsignet hans kjære Forældre udi deres Ægteskab med denne deres unge Søn, haver de ikke forsmet, hvis de hannem som christelige Forældre pligtige vare, men strax ladet ham fremkomme til den hellige Daab, at han som af den første Fødsel var fød Kjød af Kjød, kunde der formedelst Vandbadet igjænfødes Aand af Aand og indpodes i den kristne Kirke og Menighed, paa det han kunde vorde et ret levendes Lem under Hovedet den Herre Jesu Christo til at blive siden Guds rette Arving og samme Jesu

¹⁾ Peder Ebbesøn har ikke været forlenet med Kalø.

²⁾ Af Familien *Drefeld*.

³⁾ I de 16 Aner mangle Farfaders Farfader og Farmoder Peder Mund og Bodil Skeel, Farmoders Morfader og Mormoder Claus Glambek og Sidsel Benner samt Mormoders Morfader og Mormoder Gregers Ahlefeldt (Søgaard) og Anna Ahlefeldt (Saxdorf); forat både herpaa er der paa en temmelig vilkaarlig Maade tilføjet nogle ældre Led (Medd. fra Hr. A. Thiset).

Medarving til det evige himmelske Rige, hvortil Gud nu hannem haver bortkaldet.

Og som den salig Mands kjære Moder kort Tid efter besværlig Barnefødsel ved en tinelig Død blev hedenkaldet, haver hans kjære salig Fader strax af Barndom holdt hannem til Guds Frygt og efter Opvæxt, Alders og Forstands Maade hannem med christelig Optugtelse vel forsynet og udi boglige Konster ladet undervise hjemme paa Egelykke, indtil han var 14 Aar. Siden haver han forskikket ham til Odense til ærlig og velbyrdig Mand (nu salig hos Gud) Henning Walkendorph til Klingstrup, Stiftsbefalingsmand over Fyens Stift, hvor han paa nogle Aars Tid hos hans adelige Børn sine studia continuerede og derudi lagde god Fundament. Derefter haver han og nogen Tid begivet sig uden Riget fremmede Steder at bese, og efter hans Hjemkomst her til Landet er den salig Mand efter Guds Forsyn saa og Slægt og Venners Raad kommen i den hellige Ægteskabs Stand med den ærlige og velbyrdige Jomfru Jomfru Else von Thermo, og blev deres Bryllup høitideligen holdet paa Egelykke d. 2. Augusti Anno 1657. Siden haver de levet tilsammen udi et meget christeligt, ærligt og kjærligt Ægteskab næsten udi 14 Aar og udi samme deres meget kjærlige Ægteskab haver Gud velsignet dem med 8 Børn, 5 Sønner og 3 Døttre, af hvilke den ene Søn allerede med Forældrene i Herren er hensøvet, de Andre sørgeligen igjenlever. Al Trøstens Gud han naadeligen husvale og opholde styrke og bevare dennem og være deres Trøst, Fader og Forsvar.

Hvad sig videre belanger den salig Mands christelige Dyder, han af Gud haver været forlenet og begavet, da haver han sig saaledes anstillet som den, der dagligen havde Gud for Øine at vandre efter, og havde inderlig Villie til at høre Guds Ord, saa hans største Lyst og Attraa var i Gud, hvorhen han og vendte og rettede alle sine Gjæringer. Han elskte af Hjærtet Guds hellige Ord og Ords Tjenere, og med største Andagt og Reverents holdt sig til det hellige Christi Legems og Blods Sakramente, og det vil jeg give hannem efter, at han ikke letteligen forsømte nogen Prædiken, uden han af vigtige Aarsager mod hans Villie derfra blev forhindret. Udi sit Hus haver han iligemaade forholdt sig som en ret og sand Christen, saa at han ikke alene mod sin kjære salig Frue, den korte Tid de levede tilsammen, haver levet, det hver Mand ved at sige, meget kjærligen og venligen, men haver endogsaa efter hendes Død, saavel som tilforn, været imod sine kjære Børn en mild og god Fader, altid formanet dem til Guds Frygt og andre christelige og aandelige Dyder og altid foregaaet dem derudi med sit eget Exempel, hvorfor de nu des heiligere hans dødelige Afgang maa beklage. Mod hans Jævnlige haver han vaaret venlig, tro

og oprigtig, imod Fattige mild og medliden, ja korteligen at sige, da kan den salig velbyrdig Mand det med Sandhed eftersiges, som en from, oprigtig Mand bør eftermeldes, saa at hans efterladte hvidbedrøvede Børn sig derover i deres Sorg haver at trøste, at han, som nu er skjult for deres Øine, er med Sjælen i Himmelen og i Verden efterlader sig et ærligt og berømmeligt Navn, som hos hans bekendte Venner aldrig forgjættes; saa at, dersom det havde vaaret Guds Villie, at han havde maattet leve længer, skulde det vel endnu af Mange ønskes.

Belangende denne salig Mands Afsked fra denne Verden, da er han forleden Mandag 4 Uger, som var d. 11. April, bleven meget svag, saa at han maatte begive sig tilsæns. Og som han af sin Svagheds Tiltagelse vel kunde slutte hans Fraskillelser Tid ikke at være langt borte, da haver han ikke forglemt, hvis hannem paa hans Saligheds Vegne var fornøden, men efter sand Anger og Ruelse og gudelig Bekjendelse og Absolution er han bleven delagtig udi den Herres Jesu Christi hellige og høivelsignede Legem og Blod, nu forleden Søndag 3 Uger, som var den 17. April. Og der jeg uværdig i saa Maade paa mit Embeds Vegne betjente hannem, befandt jeg allerstørste Andagt hos hannem, og gjorde han sin Bekjendelse for Gud i største Hjertens Vemodighed, saa at de modige Taarer vare Vidne om hans alvorlige Pønitentse og sande Omvendelse til Gud og beviste i alle Ord og Gæberder sig at være glad udi Gud og fornøiet i alle Stykker med hans velbehagelige Villie.

Udi hans Svaghed haver den ærlig og velbyrdig Mand Henrik Steensen til Steensgaard ladet sig finde som en god Broder og Nabo i Tjenstvillighed og hannem stedse besøgt, foruden andre fornemme godt Folk, som her at opregnes agtes uforment. Ellers haver den salig Mand i sin Sygdom opholdt og trøstet sig ved Guds Ord, og der Maven væmmedes ved al Mad, spisede han Sjælen med det sande Himmel-Manna, Guds Ord; det smagte hannem langt sødere end Honning og Honningkage. For Alting bad han Gud om en god Taalmodighed under Herrens Kors, hvilken ogsaa Gud rigeligen havde begavet hannem med, saa at han trøstede sig selv med dette Sprog: »Jeg ved, at denne Tids Pinagtighed er ikke den Herlighed værd, som mig skal aabenbares i Guds Rige.« Og som han det nu fornåm, at hans Afskeds Tid den ikke var langt borte, sagde han med Paulo: »Jeg begjærer gjerne at forløses og at være hos min Frelser Christum; thi der er meget bedre.« Derefter haver han ligget stille fuld af Gud og hans Aand, indtil forleden Søndag 14 Dage, som var den 24 Aprilis, da han mæt af Dage og kjed af Verden, sagteligen og saligen henvod i Herren, der Klokken var 9 om Formiddagen, efterat han havde levet

Prælat og Canonicus i Roskilde. Hans Mormoders Moder var æ. og v. Frue Else Høg til Klarup. Hans Morfaders Farfader var æ. og v. Mand Otto von Thermo, Greve til Leitzen(?). Hans Morfaders Farmoder var æ. og v. Frue Elisabeth Schapelauen. Hans Mormoders Farfader var æ. og v. Mand Iver Vind til Starup. Hans Mormoders Farmoder var æ. og v. Frue Anne Sandbjerg. Hans Morfaders Farfaders Fader var æ. og v. Mand Hans von Thermo til Hagenfyn. Hans Morfaders Farfaders Moder var æ. og v. Frue Cathrine Barfus til Prädickau. Hans Mormoders Farfaders Fader var æ. og v. Mand Henrik Vind til Starup¹⁾. Hans Mormoders Farfaders Moder var æ. og v. Frue Anne Skeel til Vellinggaard.

Af disse fornemme adelige Familier haver denne sal. Mand sin adelige Extraction og Herkomst, og paa det Enhver maa vide, hvor gammel denne adelige Stamme har været, da var ærlige og velbyrdige Knud Nielsøn den første Mand af denne Slægt og blev nobiliteret af Kong Christophoro Bavaro Aar 1440; saa at opregne videre denne sal. Mands adelige Herkomst og Aner er uforuden og vilde blive for vidtløftig.

Men saasom Ingen er saa adelsbaaren for Verden, at hannem jo fattes Guds Ære, indtil han bliver oversat fra Syndens Rige udi Guds elskelige Søns Rige, saa haver det været hans velb. Forældres første og fornemste Omhu for hannem, at de ufortøvet igjen opoffret hannem sin Saligheds Gud og ved det hellige og høiværdige Daabens Sacramente ladet hannem indlemme udi Christo og blive delagtig i den guddommelige Natur. De haver og stedse derefter havt allerflittigste Omsorg for at opfostre hannem udi Guds Kundskab, og efter Aars og Alders Tiltagelse ladet hannem oplære udi boglige Konster og andre sømmelige Øvelser udi sin kjære Faders Hus, indtil han Aar 1675 efter sin kjære Faders Villie forlod Skolen og applicerede sig til det militaire Væsen, hvorudi han af velbaarne Herr Obriste Munch blev først sat under Feltherre Schacks Liv-Compagni som Gefreiter-Corporal.

Aaret efter, 1676, efterat han med Regimentet var kommen tilbage af den Wismarske Beleiring, avancerede han til Fændrik og blev han med flere andre Officierer af Fyrsten af Pløen opsendt til Norge, hvor han blev Fændrik ved velb. Ob. Lieut. Vinds Compagni, under hvilket Compagni han Aar 1678 avancerede til Lieutenants Charge, som da commanderedes af velb. Herr Major Andreas Bildt.

Men som han Aar 1680 efter allerunderdanigst Ansøgning erlan-

¹⁾ Med Fru Anne Skeel (Dyre, af Hesselballe) fik Iver Vind Starup men ikke Vellinggaard. Jvfr. V. S. Skeel: Optegnelser om Familien Skeel, S. 20, Note 2 og Danm. Adels Aarvog 1886, S. 393.

gede Permission at reise udenlands paa et Aarstid eller to, saa udreiste han samme Aar i August og lykkelig ankom til den hollandske Armé, som da camperede ved Breda; men som den strax derefter marcherede i Qvartererne, fortsatte han sin Reise gjennem Braband og Flandern, besaa disse Fæstninger og Fortificationer samt endel andet Remarkabelt; derfra begav sig ind i Frankrig og forblev som Volonteur under kongl. Mayst. af Frankrige hans Fodgarde udi et Aar, hvor han var med udi alle Attaquer og holdt sig brav og tapper som en ære-kjær Officier egner og anstaar. Efter to Aars Forløb Aar 1682 i August kom han hid til Landet igjen og antog sin Lieut: Charge til virkelig Tjeneste, som han allernaadigst havde nydt den Stund, han var udenlands, hvorudi han derefter stedse har forholdt sig vindskibelig til sin Konges tro Tjeneste, at han Aar 1690 i November var allernaadigst aflagt med Capitains Charge ved det Numedalske og Sandsværske Compagni under det Agershusiske Regiment tilfods.

Aar 1692 den 22. Febr. er han af Guds synderlige Forsyn samt Slægt og Venners Raad kommen udi den hellige Ægtestand med den ærlige og velbyrdige Jomfru Sophia Christine Olf-datter Konpf (sic) og stod deres Bryllup paa Kjennerud udi Sandsvær, og haver de siden været tilsammen udi Ægteskab næsten udi 20 Aars Tid. Udi samme deres Ægteskab har Gud velsignet dennem med 4 Børn, 3de Sønner og 1 Datter, af hvilke en Søn og en Datter med sine kjærlige Forældre salig i Herren ere hensovede, de tvende Sønner sørgeligen igjenleve; Gud lade dem fremdeles leve og florere, Gud til Ære, dem selv til timelig og evig Glæde og Velfærd.

Siden sin salig Kjærestes Skilsmisse fra Verden, som skete den 29 Januar 1712, har denne salig Mand været Enkemand til sin Dødsdag, og som han udi 41 Aars Tid havde udstaaet adskillige Fatiger og Besværligheder udi det militaire Væsen og Alderen med Svagheden tiltog, saa har han allerunderdanigst anholdt Hans Kongl. Mayst. om sin Afsked, som hannem Aar 1716 allernaadigst blev bevilget.

Hvad sig ellers den sal. Mands christelige Liv og Levnet er angaaende, da er det næsten enhver af os bekjendt; dog kan dette siges til hans Berømmelse, at han inderlig elskede Gud og hans Ord og hans Ords Tjenere, at han ikke letteligen forsømt nogen Prædikentjeneste, uden han af vigtige Aarsager imod sin Villie eller af nogen hidsig paakommende Svaghed blev forhindret. Saa ofte han lod sig betjene med det høiværdige Altarens Sacramente, skete det med en god Devotion og Ærbødighed og saaledes har han altid havt Gud tro-ligen for Øine; han elskede sin Næste uden al Skrømt, saasom han af Hjertet var en Fjende mod al Falskhed.

Han talede ikke gjerne ilde om Nogen; hvad ham fattedes paa

en Mand, det turde han sige ham i sine Øjne, men skaanede ham paa hans Bag, og hvor det kunde ske med en god Samvittighed, udtolkede han Alting til det Bedste. In summa han var en retsindig Mand i Guds Hus, en tro Mand i sin Konges Tjeneste, en forstandig og forsynlig Mand i sit Hus, og har saaledes efterladt sig et ærligt og berømmeligt Eftermæle hos de Efterlevende.

Hvad denne sal. Mands Svaghed og derpaa følgende meget salige Endeligt anbelanger, da har Svagheden mest angrebet ham strax efter næst forleden Pintsedag, saa at han iblandt mestendelen har holdt sig til Sengs; men der han fornå sine Kræfter naturligvis at aftage og forsvages, lod han tilkjendegive sin sidste Villie med Velsignelses Ønske over begge hans haitelskede Børn; imidlertid har den salig Mand sikkert sig i Gud og sit Herlighedens Haab udi Christo, desmere at forøges og besege til det bedre Livs Forsikkring. Og ihvorvel hans Sjæl var fuld af Guds Ords salige Trøst og Kraft som den, der af den hellige Skrift og Ordets flittige Hørelse i sin Velmagt havde oplagt sig et rigt Forraad i sin Sjæl, som han i denne sin Afmagt saa vel vidste at trøste sig med; han kunde træde al dette Jordiske under Fødder, hvor frimodig han kunde træde Satan under Øine sigende: O! du lede Satan, du kan vel bide mig i min Hæl, men trods [?tro ei, at?] du skade skal min Sjæl. Al hans Forlangelse var at forløses og være med sin Frelser Jesu.

Ellers har og den salig Mand siden den Tid stedse vederkvæget sin Sjæl med dette himmelske Manna, Evangelii søde Trøst, ladet baade sjunge og læse for sig; og som jeg 2de Gange siden besøgte ham, fandt jeg ham lige aandelig som tilforn med mange fortræffelige Sprog af Guds Ord. Endelig befalede [han] sin Sjæl og Aand i den trofaste Guds Hænder, hvor han i et godt Opstandelses Haab vidste, at den i Guds Haand var allerbedst forvaret, og efter en meget kjærlig og venlig Afsked med mig, lyste jeg Herrens egen Velsignelse over ham, [og] dermed overleverede ham udi den Allerhøiestes velbehagelige Villie til en naadig og glædelig Forløsning. Dernæst laa han stille hen udi stor Taalmodighed, forventendes med mange gudelige Ord og Suk sin Frelseres saligst Aabenbarelse til en Saligheds herlige Frihed og sit Legemes Forløsning, hvilken den barmhjertige Gud forlente hannem ved en sagte og salig Død den 3^{die} Juli om Morgenen ved 8te slet, da han saa sødeligen hensov udi Jesu Tro og gik ind i sin Herres Glæde, efterat han havde fyldt sin Bestemmelse af Aar og Dages Tal, som var her i Verden 64 Aar 6 Uger og 4 Dage, som er den sal. Mands ganske Alder.

(Fortsættes.)

Arent Berntsen,

Raadstueskriver og Raadmand i Kjøbenhavn.

Af O. Nielsen.

Arent Berntsen er født i Bergen 12. Maj 1610¹⁾. Som saa mange andre er han formodentlig i en ung Alder kommen ud at tjene sit Brød ved Pennen, men vi ved ikke andet derom, end hvad han selv beretter, at han i Tjeneste hos Axel Juul og Kansler Christian Friis til Kragerup havde fremkaldt disse Mænds Interesse for de Samlinger af Landgildetaxter, han havde begyndt at anlægge til nærmere Forstaaelse af mange vanskelige Spørgsmaal, der fremkom ved Taxering af Jordegods.

Axel Juul, der var født 1606, havde 1627 efter sin Fader arvet Villestrup og Volstrup; 1629 kom han hjem fra en 10-aarig Rejse i Udlandet og var derpaa Sekretær i Kancelliet fra Sept. 1629 til Jan. 1635²⁾. Arent Berntsen kan saaledes være kommen i hans Tjeneste 1629. Arent Berntsen stod vistnok i et særdeles godt Forhold til Axel Juul, han opnævner mange Aar efter Tjenesteforholdets Ophør en Søn efter ham og havde den Fornøjelse at kunne dedicere det fuldendte Værk, hvis Begyndelse hans tidligere Husbonde havde set paa med saa venlige Øjne, til ham foruden til de andre Medlemmer af Rigens Raad, ligesom han i Fortalen kunde omtale Benraden af en Enhjærning »udi den gode Mand velb. Axel Juuls Kunstammer«.

Axel Juul stod i nært Forhold til Kansleren Chr. Friis, hvis Datter han ægtede 1634, og han maa have anbefalet Arent Berntsen til denne. Om dette Tjenesteforhold vides iøvrigt ellers intet, men det er sandsynligt, at forskellige Træk, som forekommer i hans Skrift »Danmarks og Norges frugtbare Herlighed«, hidrører fra Erfaringer paa Rejser, han har foretaget med en af de nævnte Herrer. Naar han saaledes fortæller om Kippinge Kirke paa Falster, hvor-

¹⁾ Tilnavnet Bergen bruger han ofte selv, men af samtidige kaldes han aldrig andet end Arent Berntsen. Han Søn Lorens kaldte sig ogsaa Bergen.

²⁾ Henrik Jensens Ligprædiken over Axel Juul 1672. Grundtvig: Meddel. fra Rentek. Ark. 1872, S. 163.

ledes der var Mærker af en Mand, der havde stjaalet Kalk og Disk, baade i Jorden og paa Muren, »hvilket alt med Lyst saa vel som med stor Forundring af mange kgl. Majestæts Hofsinder, Opvartere og Hoftjenere er blevet anset Anno 1631, da højbemeldte Dronning Sophiæ Lig fra Nykøbing Slot til Roskilde blev forflyttet — da er dette vel en Erindring fra hans Tjenestetid hos Axel Juul eller Christian Friis. Kansleren har formodenlig igen anbefalet ham til hans første Ansættelse i Statstjenesten.

Lensmanden paa Varberg i Halland Henrik Gyldenstjerne blev ved et Kongebrev af 9. Juni 1636 afskediget fra sit Embede og Lenet blev overdraget Iver Krabbe, der dog først fik Lensbrev 13. Maj næste Aar. Det er utvivlsomt ham, der har antaget Arent Berntsen som Slotsskriver; han var nemlig i denne Stilling 24. Feb. 1637, da han den Dag har underskrevet Fortalen til følgende Skrift i Duodez:

Manuale de præparatione ad mortem eller Konst at døe, det er Gudelige oc saare nyttige Betractninger, huorledis it Menniske Christeligen skal leffue oc saligen døe. Faa Tydske sammenskrefuet Aff Martino Mollero, Den Christelige Menigheds til Gørlitz fordum Ministro primario Oc nu paa Danske offuersæt aff A. B. Prentet i Kiøbenhaffn Aff Melchior Martzan 1637.

Fortalen er undertegnet med hans fulde Navn. I denne bemærker han, at han først, efterat han havde oversat Bogen, var bleven bekendt med, at den tidligere havde været oversat af Hans Oldeland til Trellerup og var udkommen i flere Oplag — denne Oversættelse udkom endnu i et nyt 1692 —, men at der dog var saa faa Exemplarer tilbage, at der sjelden i en hel Menighed var noget at faa, hvorfor han ingen Betænkning havde taget ved at udgive sin Oversættelse. Et Exemplar af dette Skrift er endnu til paa det store kgl. Bibliothek, smukt indbundet, dog i senere Tider paany ombundet, og som har den særlige Interesse, at det har tilhørt Arent Berntsen selv. Bogen er forsynet med hvide Blade, hvorpaa er optegnet vigtige Begivenheder i Familien, navnlig hans Børns Fødsel og deres Faddere, men den første Optegnelse er denne:

»Denne Bog har jeg foræret min allerkæreste Ven Karen Arentsdatter til gudelig Øvelse i et kristeligt Levned's Beflitning og Fremdragelse og til derpaa følgende en salig Afskeds Erlangelse. Munkeskov den 26. Maj 1639.

Som David og Jonathan af Sjæle enhjertig vare,
Vor' Hjerter saa o Herre til Døden sammenspare.

Arent Berentsen Bergen«.

Bogen er vel en Bryllupsgave til hans Hustru, og Brylluppet har formodentlig staaet paa Munkeskov¹⁾, hvis Beboer Jens Jensen sagtens har været hans Hustrus Slægtning.

Varberg, hvor han nu havde Ophold i en Del Aar, var en ganske nærsom By, men ringe i Henseende til Bygninger. Arent Berntsen beskriver Havnen, med Indsejlingen mellem nogle smaa Klipper og Udøer, »hvorover Byen ogsaa af fremmede Skibe, en Del af Forsæt der at gøre Marked, men de fleste af kontrari Vind og Uvejrs Tvang did søge, saa at Somren igennem samme Havn ikke er ledig, at der jo findes liggende enten fremmede Skibe eller Borgerskabets egne Skuder, efterat de endog til Søs, synderlig paa Lybæk, Hamborg, Rostock og andre tyske Stæder samt Norge og andre omkringliggende Lande fortsætte deres Handel, hvilken ligervis som Halmstad fornemlig bestaar udi de Varer, som des Egn og næstliggende svenske Grænser medfører. Hvad belanger Byens uanselige og med Tørv betakte Tømmerbygning, saa endog vel ikke er ubevist, dens Borgerskab,

¹⁾ Blandt Faddere til Arent Berntsens Børn nævnes Jens Jensen i Munkeskov, og det ses, at de endnu 1657 stod i Forbindelse med hinanden. Det er formodentlig samme Jens Jensen, der var Herredsfoged i Himle Herred og 8. Maj 1639 fik kgl. Bestalling paa tillige at være det i Favraas Herred (Skaanske Reg. V. 274). Blandt andre Slægtninge, formodentlig paa hans Hustrus Vegne, maa nævnes Kaptejnerne Niels Holgersen og Jakob Pedersen. Af en Restance hos kronen til Niels Holgersen og underordnede Officerers Sold arvede Arent Berntsens Børn 1722 Rdl. Efter Kaptejn Jakob Pedersen af Falkenberg arvede de 955 Rdl. ogsaa i kgl. Gældsbreve. Det første Barn af andet Ægteskab blev sikkert opnævnt efter denne sidste 1654 og hans Enke Maren stod Fadder. Blandt andre ældre Venner og formodede Slægtninge maa nævnes Borgmester Jørgen Mortensen i Nykøbing i Ods Herred, der stod Fadder til Datteren Margrete 1652; i den Sum, for hvilken Arent Berntsen 1651 fik Pant i Gods i Skaane, var indbefattet 266 Rdl., som Kronen skyldte nævnte Jørgen Mortensen.

og iblandt dem de Handlende, jo at være af slig Formue, at de den anderledes kunde afstedkomme, kan dog des Efterladdenhed letteligen undskyldes med samme Bys Usikkerhed for fjendtligt Overfald udi Ufreds Tider, hvorover den fordem nogle Gange er forvøstet og hver Gang paa andre Steder henflyttet. Bygningerne var ny, idet Byen sidste Gang var flyttet efter den nordiske Syvaarskrig ind under Slottet, der laa paa en høj Klippe og nu var befæstet efter den nyere Krigskunsts Regler. Byen selv var regelmæssig anlagt med et Par lange Gader, der var forbundne med nogle lige Tværstræder¹⁾.

Tæt udenfor Varberg laa en Teglovn, der blev dreven under Slottet af nogle af Lenets Bønder. Paa denne fik Arent Berntsen 12. Avg. 1640 kgl. Bevilling mod en aarlig Afgift af 50 Rdl. og mod at levere saa mange Sten, som behøvedes til Fæstningen, alene for Arbejdslønnen. Han kaldes ved denne Lejlighed »Indvaaner udi vor Købstad Varberg«. Da han imidlertid ikke havde Avlsbrug, og det var nødvendigt at holde Arbejdsheste og Stude til Teglværkets Drift, fik han 31. Juli 1642 kgl. Fæstebrev paa en Ejendom i Nærheden, der hed Aaby Kværn, med tilliggende øde Mølle, hvis han kunde »udminde« og tilfredsstille den Bonde, som bode der. Han skulde deraf istedenfor Landgilde give 2000 Tagsten aarlig og opbygge og vedligeholde Gaarden med Møllen. Ved samme Lejlighed fik hans Hustru og Børn Bevilling baade paa Teglværket og paa Aaby Kværn, hvis de overlevede ham. Han fik ogsaa samme Dag udvirket en kgl. Befaling til Lensmanden Iver Krabbe om alvorlig at tilholde dem af Lenets Bønder, der plejede at gøre Arbejde til Teglovn, at vedblive dermed, saafremt de ikke derfor tilbørlig vilde straffes²⁾.

Dette Teglværk vedblev han at beholde længe, efterat Halland var afstaaet til Sverige. 16. Okt. 1651 fik han Toldfrihed paa de Sten, han lod føre derfra til Kjøbenhavn, idet der ellers skulde have været betalt den Told, som Udlændinge skulde yde³⁾. Tegl-

¹⁾ Danmark og Norges frugtbare Herlighed I. 78—85. Grundtegnning af Staden fra 1645 findes i P. v. Møllers Bidrag til Hallands Historia 1874 og Oplysninger om denne og Slottet smstds. S. 2—13.

²⁾ Skaanske Registre V. 327—28, 383. Skaanske Tegnelser VI. 504.

³⁾ Sæl. Reg. XXIII. 152.

værket er formodenlig ødelagt af Svenskerne i Krigen 1658—59, ti 8. Juli 1659 blev der af Frederik III overdraget ham en Fordring paa 6544 Rdl., som Frederik Albrechtsen i Halmstad havde tilgode hos Kronen, »til nogen Opretning for den af de Svenske mig tilføjede store Skade paa trende mine Teglværker ved Varberg og i Skaane liggende og andre mine Ejendele og Midler sammesteds«. Endnu i Skiftet efter Arent Berntsen omtales »et Teglværk ved Varberg, som ingen Rigtighed nu om haves«.

At han iøvrigt ejede andet Jordegods i Halland, ses af P. v. Møller: Hallandske Herregårdar S. 5, hvor det omtales, at han ejede Hovedgaarden Bjerome, uden at det iøvrigt omtales nærmere, naar dette var Tilfældet, ti medens han var Slotsskriver, kunde han som uadelig ikke komme i Besiddelse af en Hovedgaard. Det er imidlertid tydeligt nok, at han var en velstaaende Mand allerede i denne Stilling. Det vides, at han var Medreder i et Skib S. Jørgen af Varberg, der i 1645 blev købt til Krigsskib, hvorfor han fik kgl. Obligation af 4. Marts 1647 for en Købesum af 2800 Rdl.

Det var formodenlig for at komme videre frem, at han vilde forsøge sin Lykke paa andre Steder. Han levede i den gode gamle Tid, »da man ej Midler sat paa Speceri, Caffé,
 da reven Øl og Brød var brugelig for The«,
hvor saa mange ved Tarvelighed og Stræbsomhed arbejdede sig frem fra beskedne Stillinger til Velstand og Anseelse.

I December 1643 udbrød Krigen mellem Danmark og Sverig, der endte med Freden i Brömsebro, ved hvilken Halland paa 30 Aar blev afstaaet til Sverig. Dermed vilde Arent Berntsen have mistet sin Stilling ligesom Slotsherren Iver Krabbe, hvis han ikke allerede havde forladt den lige ved Krigens Udbrud. I hans Familieoptegnelser findes nemlig: »Flyttet fra Varberg 1644 d. 17. Januar til Kjøbenhavn, Gud give lyksaligen«. Denne Flytning har altsaa ikke staaet i nogen Forbindelse med Krigen, og har været bestemt forud, men det er sandsynligt, at det er Krigen, der har fremskyndet Afrejsen i den barske Vintertid med Hustru og 4 smaa Børn, af hvilke det yngste næppe var 2 Maaneder gammelt.

Fra Iver Krabbe havde han i Ærende at sørge for Tilførsel af

Løvnedsmidler til Varberg, og allerede 25. April kunde han fremlægge Bevis fra Iver Krabbe for Modtagelsen af et Parti Sild og Torsk for 376 Rdl., for hvilken Løvering han havde faaet Løfte om kontant Betaling, der imidlertid udeblev i de for Staten saa pengeknappe Tider, saa han først 1650 fik Udlæg for de 2 Trediedele i Jordegods. I samme Krig forstrakte han Kongen med 1032 Rdl. og desuden med 3335 Rdl. til Besolding for Kaptejn Henning Qvitzov og dennes Kompagni, hvorfor der blev givet kgl. Obligation 3. Dec. 1645. For disse og flere andre Gældsposter fik han Udlæg for 3858 Rdl. i en Del Bøndergods i Malmøhus og Helsingborg Len, men en Del blev aldrig betalt og løb med Renter op til store Summer, uden derfor at give ham mere Udsigt til Betaling.

I Kjøbenhavn tog han Borgerskab og købte sig ved nuværende Gammelstrand en Gaard, der strakte sig ud til Læderstræde¹⁾; Gaarden er nu delt mellem Nr. 48 og 50; Huset betegnedes 1661 som et »Tømmerhus«, af hvilke der dengang ikke var faa i den Egn af Byen; dette Udtryk betegner vistnok alene en vis Art Bindingsværks Huse.

Han kom allerede tidlig i selskabelig Forbindelse med Stadens mest ansete Mænd. Til en Datter, der blev født i November samme Aar, som han kom til Kjøbenhavn, stod Borgmester Kristoffer Hansen og Raadmand Fin Nielsen Fadder, desuden Martha Marcus Radebants, Margrete Mester Mortens, den sidste formodenlig Enke efter den afdøde Kapellan ved S. Nikolaj Kirke Morten Marcussen, der kan have været en Slægtning af Marcus Radebant. Det ses, at han har haft nær Forbindelse med Rentemester Henrik Müller, og at Bekendtskabet til dennes Hustru fra Varberg førte andre med sig²⁾. Af de følgende Aars Faddere ses hans nærmeste Venner foruden de nævnte at have været Johan Stenkuhl, Lavrids Hammer, Toldskriver Hans Boysen, Dr. med. Hans Jørgensen

¹⁾ At han ejede den 1645 ses af K. D. VI. 243.

²⁾ Henrik Müllers Hustru Sofie Hansdatter var født i Varberg 26. Juli 1616 og var bleven gift med ham 8. Maj 1636, efterat hun 2. Jan. samme Aar havde født deres ældste Søn (K. D. V. 784, 785). Hun havde iøvrigt mange Slægtninge i Kjøbenhavn, den ovenfor nævnte Marcus Radebant var hendes Mosters Mand, Hans Pedersen Bladt og Herman Marcher gifte med hendes Søstre, Jens Hansen, Tolder i Køge, hendes Broder.

Horstio, Byfoged Klavs Ravn, Herman Turesen, Prof. Thomas Bartholin, Raadmand Peder Pedersen, Raadmand Jakob Andersen, Raadmand Henrik Friis, Verner Klaumann. Med disse Familier, der hørte til Byens mest ansete, er han altsaa tidlig kommen i Forbindelse.

Det kunde saaledes ikke være saa meget besynderligt, at han, der kun i 3 Aar havde været bosiddende i Kjøbenhavn, allerede 15. Sept. 1647 af Magistraten kunde blive beskikket til Raadstueskriver efter Søren Christensen Koldings Afsked »i Vilje og Ven-skab«. Raadstueskriver svarer til hvad der nu hedder Kontorchef under Magistraten, en Stilling som Byskriveren havde beklædt indtil 1645 ved Siden af sine Forretninger paa Bytinget, men ikke længer kunde overkomme paa Grund af Sagernes tiltagende Mængde.

Det var i de Tider, da Kjøbenhavns Udvidelse ved Indlem-melse af den ny By udenfor de gamle Volde forestod¹⁾. Til de ny Huse behøvedes Mursten, og Byens Teglværk havde næppe længer nogen Betydning. 22. Feb. 1650 fik Enne Roberts, for-modenlig en Hollænder, Bevilling paa at opsætte en Teglovn ved Skovshoved, hvor han havde formaaet Bønderne i Ordrup til at overdrage ham en Grund paa 40 Roder el. 102400 Kvadratalen. Da den Maade, han anvendte til Teglbredning, hidtil havde været ukendt, fik han Eneret herpaa i 8 Aar, medens det dog ikke skulde være nogen forment at brænde Tegl paa den her i Riget hidtil brugelige Maade²⁾.

Faa Dage efter, den 28. Febr., fik Arent Berntsen Privilegium for sig og sine Arvinger paa et andet Teglværk, men med ud-trykkeligt Paalæg om at indrette sit paa gammeldags Maade. Dette skulde anlægges i Brønshøj, hvor han havde købt en Bondegaard. Da der imidlertid ikke fandtes saa meget Ler paa Gaardens Grund, at det i Længden kunde betale hans Omkostning paa dette Værks Fortsættelse og Vedligeholdelse, fik han efter Lensmanden Oluf Brokkenhuses anbefaling Tilladelse til at grave Ler paa Brønshøj Bymænds Marker, for saa vidt han kunde komme overens med

¹⁾ Se min Kbhvns. Hist. og Beskrivelse IV. S. 452 flg.

²⁾ Sæl. Reg. XXII. 275—76.

disse ved at give dem anden Jord i Stedet, »ved lige og belejlig Udlæg efter deres Nøje«¹⁾.

Teglværkets Drift har ventelig været anset som et nyttigt Foretagende, ti da han havde Mangel paa Brændsø, bevilgede Kongen ham 20. Sept. 1656 Tørveskær i en Mose ved Tibberup og Bagsværd, for saa vidt han kunde komme overens med de 2 Byers Bønder, dog skulde Lensmanden have tilbørligt Tilsyn med, at Bymændene ikke kom tilkørt enten paa Græsgang eller i andre Maader²⁾. 8. April 1656 sluttede han følgende Overenskomst med Bønderne i Brønshøj:

»Eftersom vi underskrevne samtlige kgl. Majestæts og andre gode Mænds Bønder, Tjenere og Indvaanere udi Brønshøj have udi forledne Aaringer lidt stor Brøst og Mangel paa Vand til vores Kvæg og anden Fornødenhed og det saa vel om Vinteren udi stor langvarig Frost, da vi have maattet føre Vand udi Tønder langvejs fra Søerne til vores Kvæg og anden Nødtørft, saa vel som om Sommeren, det af langvarig Tørke er udtørret, os samtlige ikke til ringe Mangel og Besværing samt Farlighed, om noget uformodenlig ved Ildebrand, den Gud afvende, havde tilfaldet, da efterat vi den Lejlighed med hverandre betragtet og overvejet have og da for os samtlig befundet meget gavnligt, nyttigt og nødvendigt at kunne erlange Middel til nødtørftigt Vand Vinter og Sommer her paa Brønshøj Gade at bekomme og ved lige holde, da ere vi derom komne udi Forhandling med Arent Berntsen, Byskriver udi Kjøbenhavn, saa han efter vores Anmodning sig paataget og anlovet haver, vores Gadekær her paa Brønshøj at lade udgrave, fordybe og udrydde og det til et kontinuerligt Vandsted gøre bekvemt og saaledes ordne, at Kvæget derudi til Vandet bekvemmelig kan ned- og opgaa samt med Heste og Vogn i- og afkøre, saa det baade til Kvæget udi at vande og deraf med Vogne udi Hast og Nødsfald Vand at hente kan være belejligt, saa at det saaledes kan være samtlige Bymænd til største Gavn og Nytte og samme vort Gadekær igen, os til nogen saa god Brug, Nytte og Gavn, kan anvendes. Og efterat saadant ej uden med stor Bekostning af fornævnte Arent Berntsen ske kan, da have vi bevilget og samtykt og nu hermed bevilge og sam-

¹⁾ Sæl. Reg. XXII. 277—78.

²⁾ Sæl. Reg. XXIII. 861—62. I samme Tibberup Mose, mellem Bagsværd og Søholm, ved Tibberup Sø havde Vartov Hospital ogsaa haft Tørveskær, men fik 1632 en anden Mose paavist, da Hospitalets Del deraf var aldeles opskaaren (Kjøbenh. Dipl. V. 128). Tibberup er vel det nuv. Søholm.

tykke, at naar samme Kær, som forberørt, oprenset er, maa bemeldte Arent Berntsen sig samme Vand for sig og sine Efterkommere hans Teglgaards Ejere saa nyttig gøre med Fiske udi at sætte og avle, som han bedst vil og kan. Og efterat sligt Arbejde til samtlige Bymænds store Gavn, Fordel og Nødtørft geraader, ville vi bemeldte Arent Berntsen være behjælpelige hver Sommer, indtil bemeldte Kær kan blive ryddet, nogle Dage udi belejlig Tid med Heste og Vogn at behjælpe at rydde.«

Kontrakten var til Vitterlighed underskrevet af Sognepræsten Hr. Klavs Pedersen og ærlig og velforstandig Karl Peder Olsen i Kjøbenhavn.

At Gadekæret virkelig er blevet sat i Stand paa ovennævnte Maade ses af, at Arent Berntsen fik kgl. Stadfæstelse paa denne Overenskomst 5. Okt. 1674¹⁾. Den Vandmangel, hvorunder man da led i Brønshøj, er endnu tilstede, og Arent Berntsens Gadekær er sikkert det, som endnu er til. Det er ikke lykkedes mig at faa Oplysning, om der skulde være Spor af hans Teglværk.

Det at have sin særegne Fiskedam var paa hine Tider en af Kjøbenhavns velstaaende Borgere meget attraaet Luxus. Det fejler ikke, at Arent Berntsen har indrettet sin Gaard til et Landsted, hvor han kunde bo med sin Familie om Somren; den halve Mil til Kjøbenhavn kunde man hurtig komme over. Han opnaaede endog en Tid at blive Besidder af det meste af Brønshøj By, men paa en Tid, da alt var lagt øde af Svenskerne, der havde nedrevet alle Huse og benyttet Bygningsemnerne til deres Lejr. Han fik nemlig 20. Feb. 1659 for 1167 Rdl., hvormed han havde forstrakt Kongen til Garnisonens Underholdning i Kjøbenhavn, Pant i 3 Gaarde i Byen. Ligeledes fik han 28. Marts samme Aar for 2719 Rdl. Forstrækning Pant i 11 Gaarde i Husum i samme Egn, men allerede 1664 blev Pantet indløst²⁾. Teglværket beholdt han til sin Død og det blev overdraget hans Enke for 500 Sletdaler; hun har siden afhændet det.

Det var ikke alene til Salg, han brændte Mursten, han blev

¹⁾ Sæl. Reg. XXIX. 415—16.

²⁾ Rigens Pantebog.

ogsaa selv Bygherre. Da Kongen 29. Maj 1650 havde udstædt særlige Privilegier for dem, der vilde bebygge Grunde i den ny By, der skulde anlægges mellem Gotersgade og Kastellet, fik Arent Berntsen samme Aar Skøde paa 2 Grunde, den ene med 68 Alens Façade til Ny Kongensgade (Gotersgade) og $130\frac{1}{2}$ Alen til Borgergade, den anden 40 Alen til Ny Kongensgade og 84 Alen til Adelgade. 1661 fik han endnu en Grund op til sin forrige Plads, 95 Alen langs Gotersgade og 82 Alen i den Gade langs Kongens Have. Her byggede han en Del smaa Huse, af hvilke han ved sin Død ejede 3 i Borgergade, 4 i Gotersgade og 4 i Adelgade, hvorved der laa en lille Have, der særskilt blev vurderet; desuden havde han ud til Gotersgade og Adelgade en større Lysthave, der vurderedes til 1500 Sletdaler.

Han har uden Tvivl ogsaa selv opbygget sine 2 Gaarde ud til Holmens Kanal, der begge sammenlagte er nuv. Erichsens Palais. I den nærmest ved Kongens Nytorv bode han selv, den anden var ved hans Død udlejet til Kristoffer Sehested.

1650—56 udgav Arent Berntsen det Skrift, hvorved hans Navn er blevet bekendt, nemlig *Danmarckis oc Norgis Fructbar Hertighed*, et stort Værk paa over 1000 Sider i Kvart, delt i 4 Bøger. De sidste 3 Bøger er trykte først og udgør et Hele for sig; den anden Bog har et Titelblad med Aarstal 1650, den tredie med 1651, den fjerde med 1652. Efter Tilendebrielsen af disse har han udgivet første Bog, hvis anden Part, Norges frugtbare Hertighed, har et særskilt Titelblad med Aarstallet 1655; dernæst har han samlet det hele med en Dedikation til Kongen og Rigsraadet, der er dateret 17. Okt. 1655, og med et særligt Titelblad til hele Værket med Aarstal 1656. Den første Bog indeholder en Beskrivelse af Danmark og Norge, for det sidste Lands Vedkommende dog meget kortfattet. Den indeholder ikke alene en Opregning af Lokalteter, men er en virkelig Beskrivelse af Landets forskellige Dele med mangfoldige Oplysninger især om Jordens Produkter, Befolkningens Løve maade og Kaar; det er ikke, som man kunde tro, en indholdsløs Lovtale over Landets Herligheder, men mange Gange en skarp Kritik af uheldige Forhold. Han angiver saaledes udførlig Aarsagen til, at der findes saa meget øde Gods i frugtbare

Egne i Modsætning til Tilstanden paa de skarpe Jorder i Halland og Norge, og viser, hvorledes Bondestanden i Sælland, Laaland og Falster er sat for høj Landgilde og gør for stort Hoveri, hvilket i Forbindelse med Vornedskabet har fremkaldt dens fortrykte Stilling. I Modsætning hertil roses Fynboernes Flid og Duelighed, vel vedligeholdte Gaarde, gode Besætning, Renlighed og Forstand, Selvejerne i Jylland og dette Lands Beboeres Driftighed. I det hele indeholder denne Beskrivelse mange lærerige Oplysninger, der vidner om Forfatterens Kendskab til Rigets forskellige Egne.

Mindre læselig i sin Helhed for den større Almeuhed, men af endnu mere Betydning for dem, der søger Underretning om ældre Tiders Landboforhold, er de følgende Afdelinger af Skriftet. I den anden Bog meddeles Oplysninger om, hvorledes Jordegods beregnes med de forskellige Taxter og Landgilde, og i det hele alt, hvad der har Interesse med Hensyn til Adelens Herlighed over dens Gods, ledsaget af mangfoldige Beregninger efter Landets forskellige Maal. Den tredie Bog giver Vejledning til Fremgangsmaaden ved Jordegodsers Beregning i Penge ved Skøder, Skifter og Mageskifter, ved Markrebning, Markeskæl, Lavhævd. Den fjerde Bog handler om Maal og Vægt, Mønt, Udspisningstaxter og desl. Arent Berntsens Skrift er endnu en uundværlig Haandbog for enhver Historiker.

Han ender smukt med en Lovprisning til Herren efter Davids 104. Salme:

Saa haver Gud redt Jorden til,
 At os skal fattes, han ikke vil,
 Bjerge og Dale dem vædsker han,
 At Græs og Kvæget vokse kan,
 Jorden bær os Vin og Brød,
 At vi skulle ej lide Nød,
 Des ske ham Tak den Herre sød.

Fra hans Stilling som Raadstueskriver er i Raadstuearkivet endnu bevaret en salvbesslaet Foliant med følgende Titel:

Kiøbenhaffns Jordebog, Huilckenn Erlige Wellwiise Achtbahre oc Welfornemme Mend Borgemestere oc Raad ibm. nemblig Hans Nansen, Christoffer Hansen, Find Nielsen, Peder Pedersen Borgemestere oc Niels Hanssenn, Peder Pederssenn, Jacob Anderssenn, Hen-

*drick Isacksenn, Morten Mickelsen, Bartolomeus Pederssenn Raad-
mend Hafue ladet sammenskrifue wed Byeskriffuern Arent Bernts.
Bergen, Til huilcken Jordbogs Zirut oc velbete Borgem. oc Raad
til Respect denne Titel er forferdiget oc tienstskyldigen offereret aff
Arent Arents. Warbergensis 1658. Ælat. 16.*

Omkring Titelen er tegnet en oval Raume, paa hvilken er Por-
træter af de danske Konger fra Christian I til Christian IV, øverst
er 2 i større Format udførte Portræter af Frederik III og hans
Dronning. Øverst oppe er med hebraiske Bogstaver skrevet Jehovah
og i Randen forskellige landlige Billeder med følgende Vers, 2 og
2 Linier sammen:

Gud for alt, dog sigs om mig
Korn oc Fruct at gifue dig
Fæned oc qveg, Faar oc Suin
Skaffer ieg til Jordskyld din.

Torsk oc Aal, Flynder oc Sild
Gifuer ieg dig til din landgild.
Fyr oc Gran samt Olden Skouf
Gifuer ieg til Jordskylds behof.

Nedenunder er et Prospekt af Kjøbenhavn set fra Øster- og
Nørrebro, meget maadelig udført uden Tanke om Perspektiv; det
mærkeligste er en Afbildning af Kirken udenfor Nørreport.

Selve Jordebogen er iøvrigt afsluttet 1. Jan. 1656, men er
fortsat til 1659. Der kan næppe være Tvivl om, at Arent Berntsen
selv har skrevet den, medens den 16 aarige Søn Arent ikke har
udført andet end Titelbladet. Den er særdeles nitid udført med
mange Snirkler, der ender i Blomster, Frugter, Fugle og forskellige
firfædede Dyr, et Vidnesbyrd om et ikke almindeligt Talent og om,
at Arent Berntsen ikke alene kendte indenlandske Dyr, men ogsaa
vilde Dyr fra fremmede Lande.

Arent Berntsen flyttede til Kjøbenhavn med 4 Børn, men deres
Tal forøgedes saaledes, at han i Juni 1652 fik det 10de Barn; af
disse dode dog 2 som spæde. Samme Aar led han en stor Sorg,
som han selv har optegnet: »1. Sept. 1652 hensov i Herren min
allerkæreste Hustru Karen Arentsdatte. Gud lade os igen findes

i de evige Livsens Boliger og trøste og forsyne mig med de efterladte 8 smaa.«

I Anledning af hans Hustrus Død forfattede Peder Lavridsen, Præst i Holmedals Præstegæld i Norge, et Skrift, hvis Fortale er dateret 24. Dec. 1652 og har til Titel: *Trøst imod Døden eller imod Kieriste Venners dødelig Frafald, Ærlig, Dydig og Gudfryctig (nu salig) Qvinde Karen Arentz Daatter til hæderlig Amindelse saa oc Hendis efterladte kiære Hosbond Arent Berntsson, Byeskrifver uli Kiøbenhaffn, til trøstig Lindring.*

Han kalder Arent Berntsen sin fornemme kære Frænde og Broder og minder om dennes utallige store ja broderlige Velgæringener imod ham og hans. »Der jeg ugærne spurgte de sørgelige Tidender om min fornemme kære Frændes hans allerkæreste Hustrus den fromme og dyderige Karen Arentsdatters dødelige Afgang (hvis salig Sjæl og Aand i den evige Glæde nu allerede frydes og glædes og Legemets herlige Opstandelse i sin Tid visseligen tror og forventer), blev jeg med min kære Hustru og ganske Hus først derudover hjærteligen bedrøvet og bekymret og nogle Dage hengaaende beklaget saadan sørgelig og uformodenlig Skilsmisse, kunde og vel eragte saadan Anstød og Tilfælde min kære Frænde med hans kære smaa umyndige vel meget haard og besværlig at ankomme«. Han kunde derfor ikke undlade af broderlig Kondolens og Medlidenhed at maatte have nogen Omsorg for at bringe Ro og Lindring til sin kære Frændes gode og trofaste Gemyt, der var vel meget og ofte beængstiget af denne store Hjærtesorg. Derfor forfattede han dette lille Trøsteskrift, uagtet han jo vel vidste, at hans fornemme kære Frænde selv forstod at trøste og husvale sig, ti hans synderlige Lyst og Andagt til Guds Ord var ham noksom bekendt og daglig kunde høre og fornemme langt bedre der nede hos sig overflødig Trøst og livsalig Undervisning hos de hæderlige og højoplyste Guds Mænd i Kjøbenhavn.

I selve Trøsteskriftet, der fylder en Snes trykte Blade, udvikler han af Skriften Guds faderlige Naade og Forsorg og Guds Kærlighed i Kristus. Dette Skrift maa han have sendt Arent Berntsen i Manuskript og denne har formodenlig overladt det til Boghandler Joakim Moltken, der har ladet det trykke 1655 sammen med 3

andre Trøsteskrifter, nemlig 1) Græd Icke, af kgl. Slotspræst Ni-laus Povlsen Nested, der er skrevet til Kaj Rantzaus Enke Fru Anna Lykke; 2) Peder Pedersen Hies Trøsteskrift til Borgmester i Kjøbenhavn Simon Surbek og Else Klavsdatter i Anledning af deres eneste Søn Jens Vibes Død; 3) Et fra Tydsk oversat Skrift: En høybedrøffvit Enckis klaglige angiffvend Saa oc den allerriffsaligste Herris Jesu Christi trøstelige Giensvar.

I hine Tider fordybede man sig ikke i moralske Betragtninger om det for en Enke eller Enkemand tilstødelige i at indgaa et nyt Ægteskab, man opfattede det ikke som en Brøde mod den afdøde og et Brud med ældre Venner, men som en naturlig Følge af Betragtningen af Ægteskabet som en Gud velbehagelig Stand, at den efterlevende indgik en ny Forbindelse. Aaret efter sin første Hustrus Død giftede Arent Berntsen sig paany. I hans Familieoptegnelser findes følgende: »Denne Bog atter foræret min anden allerkæreste Ven Mette Lavridsdatter til gudelig Øvelse og Erindring om Dødens uvisse Tid, Sted og Maade og da derpaa følgende saligt Endeligts Erlangelse. Hafnæ den 26. Juli 1653.

Bag i Bogen har han skrevet en Bøn for trolovede Ægtefolk, der 18. Sept. 1653 er underskrevet af dem begge; man maa heraf formode, at dette er den Dag, de blev trolovede. Hvorfra hans Hustru stammer er ubekendt.

Mette Lavridsdatter skænkede sin Mand 5 Sønner og 6 Døtre, af hvilke de 3 dog døde som Børn, den yngste i en Alder af 15 Aar i Roskilde.

Børnene af første Ægteskab voksede imidlertid til, 16. Juli 1656 fik han kgl. Tilladelse til at sætte 2 af sine Sønner i Sorø Skole¹⁾, formodenlig de 2 ældste, der da var i en Alder af 14 til 15 Aar; Arent blev Student fra Sorø 1660.

Kjøbenhavns Belejring blev en Prøvelsens Tid for Stadens Indbyggere. I endrægtig Modstand søgte de deres Styrke, og enhver virkede efter sin Evne. Den formuende Arent Berntsen gik i Kompagni med Gert Meyer og Andre om Udrustning af 2 Kapere. Den ene, *Højenhald*, var et ældre Skib, der havde været

¹⁾ E. G. Tauber, Sorø Akademi S. XLVI.

med i Slaget ved Colbergerheide og førte 8 Kanoner¹). Det indlagde sig stor Fortjeneste ved i Belejringens første Tid, da Mangelen paa Levnedsmidler var stor, at opbringe 2 Galioter med 2000 Tdr. Rug, ikke uden Fare, da Kaperen nær var sejlet i Grund af Galioterne. Højenhald var blandt de Skibe, der i Oktober sejlede den hollandske Flaade i Møde, og blev første Dec. udlagt som Blokskib i Kalveboderne ved Siden af en Pram, hvor den frøs fast i den strenge Vinter og gjorde god Nytte under Stormen. Kaptejnen paa Højenhald var en af dens Medredere og hed Jakob Jensen Normand, hvis Optegnelser endnu er bevarede²). Om den anden Kaper, *den sorte Ørn*, der var bestykket med 10 Kanoner og havde en Besætning af 30 Mand, sluttedes 29. Jan. 1659 Kontrakt med Admiralitetet, at den skulde krydse under Møn, hvorfor Rederiet skulde have 300 Rdl. om Maaneden og de Priser, som den indbragte. 31. Marts fik den Oberst Korbitzes Ordre til at krydse mellem Gaabense og Vordingborg, men 25. April førte den svenske Flaade Tropper fra Vordingborg til Falster. Derpaa fik den sorte Ørn Ordre til at begive sig under Møn, men 29. Maj om Natten gik Svenskerne over til denne Ø. Den sorte Ørn blev skudt i Sænk i Grønsund, maaske dog nogen Tid efter Møns Erobring, ti da Rederne havde 1800 Rdl. tilgode for den, maa man antage, at den sejlede i henved 6 Maaneder fra 29. Januar³).

Det ses ogsaa, at de 2 Skibe var delagtige i udenfor Assens »med største Hazard« at erobre 3 svenske Krigsskibe⁴).

Arent Berntsen forstrakte ogsaa Kongen med et Laan af 4010 Rdl. i Aaret 1660, hvorfor han fik Udlæg i Jordegods 1669.

Krigens Byrder hvilede tungt paa Borgerne, saa det varede længe, inden der kom Liv i Handel og Omsætning. De store Forstrækninger, som mange havde gjort til Kronen, blev for en stor Del ikke betalte, da Statskassen var bankerot, og selv om man fik Udlæg i Jordegods, var det Udbytte, man fik deraf, længe

¹) C. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 35. Garde, den dansk-norske Sømagts Historie 1585—1700 S. 229, 232.

²) Suhms Saml. II. 153.

³) Efterretninger om de 2 Skibe findes i Arent Berntsens Afregninger.

⁴) Sæl. Indlæg til Reskr. 26. Marts 1672.

mindre end intet. Da Arent Berntsen 1679 gjorde Afregning med Rentekammeret, var hans Tilgodehavende efter hans Paastand henved 37000 Rdl., men en stor Del af disse Penge var Renter og nogle vistnok temlig vilkaarlige Krav for ødelagte Ejendomme. Hverken han eller hans Arvinger fik nogensinde noget heraf. Det fremgaar imidlertid af Skiftet efter ham, at han ikke længer var nogen velstaaende Mand og at det efterhaanden er gaaet noget tilbage med hans Formue. Hans bedste Tid har sikkert været den, der gik forud for Belejringen. Da hans Bo blev opgjort, var der dog Ejendomme vurderede til 10754 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$ 14 β til Deling mellem Arvingerne, hvoraf Enken fik det halve; den anden Halvdel blev delt mellem de øvrige Arvinger, og det blev lidt nok, naar den afdøde Datter Marens Døtre hver kun fik 13 Rdl. 3 $\frac{1}{2}$ β .

Arent Berntsen flyttede, uvist naar, men sandsynligvis i Aarene mellem 1650 og 1660 til den før omtalte Gaard, der stod, hvor nu »Erichsens Palais« paa Kongens Nytorv findes. Her havde han en stor og rummelig Bolig paa 2 Etager med Udsigt til Kongens Nytorv, der rigtignok til forskellige Tider frembød store Foranderligheder. Grunden, hvor Gaarden laa, havde i sin Tid været en Del af den gamle Østervold, og udenfor denne gik Graven, der i vore Dage endnu var til som Holmens Kanal. Da omtrent 1647 den gamle Østerport efter Byens Udvidelse blev flyttet hen i Nærheden af Citadellet, blev den Del af Graven, der gik over det nuv. Torv, tilkastet, Østervold, der gik hen imod Holmens Kirke, blev sløjft og Grunden afhændet til Byggegrunde. Arent Berntsen har ikke selv faaet sin Grund af Kongen, men maa have faaet den overdraget af en anden, medens det dog er sandsynligt nok, at han selv har opført Bygningen. Nærmest ved Gaarden var en stor Del af det nuv. Torv omdannet til smukke Haver, men længer borte laa den nedrevne Forstad i en Tilstand, der skaffede Torvet Navnet Hallandsaas, efter den uvejbare Strækning mellem Skaane og Halland. I Frederik III's Tid blev her opført en rød Vippegalge i Form af en Landevejsbom, der dog blev nedreven 1668. I Arent Berntsens seneste Aar foregik der dog stor Fremgang i Torvets Udsmykning. 1680 maatte han

tilligemed de andre Grundejere ved Pladsen give Bidrag til dets Planering og Flytningen af Hovedvagten fra det Sted, hvor den hidtil havde staaet, til det Sted, hvor den stod i vore Dage¹⁾.

Efter Skifteforretningen efter hans Død kan vi oplyse temmelig udførligt, hvorledes han havde det inden 4 Vægge. 1 Huset fandtes fornedet 5 Værelser. Storstuen til Gaden var prydet med Malerier og 3 Landkort. Af Malerierne forestillede de 4 Jomfru Maria med Barnet og 4 Kristi Begravelse, de andre forestillede Johannes den Døbers Halsbuggelse, den forlorne Søn, Kong David, Tobias, Loth, et hollandsk Landskab, et hollandsk Natstykke. 2 franske Damer, desuden 6 andre Stykker, der forestillede Damer. Paa et Maleri var han selv afbildet med begge sine Hustruer og alle sine Born²⁾ og paa 2 fandtes hans Born af første Ægteskab; et Epitafium med den korsfæstede Kristus var formodenlig tilligemed Familiemaleriet bestemt til at pryde Gravmælet i Kirken.

Samme Storstue var forsynet med et Egeskab, et udtrukket Egebord, et lille Egebord, en beslaaet Egekiste, 12 høje sorte og 2 smaa Læderstole, et Spejl, en lille Perse.

I Stuen til Gaarden stod et Egebord, 6 høje og 2 lave Læderstole, en Kistebænk og en Slagbænk, i Mellemstuen et udtrukket Egebord, 6 lave Stole, en Kistebænk med 2 Rum, et lille Spejl, i Sengekamret et lille Egeskab, i Bornenes Kammer et Klædeskab, et Brevskab, en lille Fyrreseng.

I det andet Stokværk var over Porten en Sal, hvori et udtrukket Egebord, men intet andet; dette var formodenlig et stort Rum, der benyttedes ved festlige Lejligheder, men ellers ikke var møbleret. I samme Stokværk var desuden et Hjørnekammer med en gammeldags udhugget Egeseng, en gammeldags Egekiste, to sorte beslaaede Egekister, et Bord, en Lænestol, 4 høje og 2 lave Ruslæders Stole. Her var ogsaa de 2 voksne Sønners Kamre, nemlig Axels, hvori en gammeldags Egeseng med sorte Piller, et ovalt Fyrrebord og 2 høje Ruslæders Stole, og Lorenses, hvori en

¹⁾ Kjøbenh. Dipl. VI. 739—40.

²⁾ Et lille Portræt af ham findes paa Titelknabet til Danm. og Norges frugtbr. Herlighed.

Fyrreseng, et Fyrrebord, en lille Slagbænk, en rød Ruslæders Lænestol, et sort Spejl.

Paa det øverste Loft, det vil sige Kvisten, var et Værelse med en Egeseng og et udtrukket Bord, i et lille Kammer stod 2 Kister, den ene til Lys, og 2 Skabe samt en gammel Kuffert; her var ogsaa Tjenestepigens Kammer med en grøn Fyrreseng, et gult Fyrreskab, et Fyrrebord, en Kistebænk og en Slagbænk.

Under Huset var Kælder med Saltkar, Bryggerkar, Øltønder, Dejtrug og deslige. Ogsaa Stegerset synes at have været i Kælderen.

Arent Berntsens Bogsamling var ikke stor, omtrent paa et halvt hundrede Bind, Lovbøger, Andagtsbøger og historiske og geografiske; blandt de historiske 5 Bind af Arild Hvitfeldts Krønike i Kvart.

Naar han kørte ud, benyttede han en gammel Karosse, men en ny Kalesche var under Arbejde.

Af samme Skifteforretning lærer vi ogsaa, hvorledes en Familie af den højere Borgerstand paa den Tid var forsynet med Indbo.

I Huset fandtes 30 Fade af engelsk Tin, Krontin og Manggods (desuden 9 af Stentøj), 38 Tallerkener af samme Stof, 1 Sarsirken af Krontin, 3 Vandbækkener af Krontin og Manggods, 1 Par Lysstager af Krontin, et Par firkantede og et Par smaa af Messing, et Par Kander af Krontin og Manggods, en Sendepotte, til at sende Mad til Syge, af Manggods, Gryder, Kedler, Pander og Potter af Krontin, Bækkener, Kedler, Fyrfade og en Bordkrans af Messing. 16 Solvskeer, en Kande, en Konfektskaal, 2 Kommenter og en liden Tønde, vog 11 Lod, alt af hvidt Sølv, af forgyldte Sager en Kande, vog 100 Lod, en mindre Kande, 3 Bægere, et Saltkar, vog 37 Lod, 2 forgyldte Smørbrikker og 1 Pære. Man brugte endnu mange Bænkedyner, havde Bordtæpper baade af rødt og grønt Klæde, ja der nævnes 3 Stykker gule trykte Raskes Gardiner med Kapper og Tæppe. At der til et saa stort Hus hørte en Mængde Sengeklæder og Linnod, følger af sig selv. Der var Drejlsduge baade rosenmønstrede og stenmønstrede, 1 Dusin smaa Servietter af Damask, 2 Dusin af Drejl og 1 Dusin af Blaar-

garn osv. Hvis Arnt Berntsens Klæder ikke for en stor Del var blevne skænkede til Børnene, vilde vi kunne have set, hvorledes han gik klædt, nu faar vi kun Underretning om, at han havde 3 sorte Klædes Kjoler, en foret med Taft og 2 med Maar, en stakket sort Klædes Kappe, en Sørgekappe (der var lang) og et Par sorte Polemites Bukser.

15. Avg. 1669 fik hans Svigersøn Morten Heider af Kongen Ventebrev paa at være Raadstueskriver, naar Arent Berntsen blev forhindret ved Alderdom og Svaghed eller ved andet lovligt Forfald, men efter hans Død, eller om Bestillingen blev lovlig ledig før, skulde han fuldkommen tiltræde den og nyde samme Løn og Rettighed som hans Formand før ham¹⁾. Formodentlig har Arent Berntsen ved den Tid haft Udsigt til at forandre sin Stilling, ti 16. Dec. 1669 blev han tilligemed Slotsskriver Jakob Ejlersen af Kristoffer Gabel indsat som Raadmand, og Morten Heider aflagde derpaa 3. Jan. 1670 sin Ed paa Raadstuen²⁾. Det ses imidlertid at der er sluttet en Overenskomst mellem dem, saaledes at af de 600 Sletdaler i fast Løn, som Raadstueskriveren fik af Stadens Kasse, Morten Heider kun fik de 250, medens Arent Berntsen oppebar de øvrige Penge. Morten Heider døde imidlertid 1677, og til hans Efterfølger udnævntes Christen Pedersen Helt med Paalæg om at give Formandens Enke 200 Rdl. aarlig, saa længe hun forblev ugift; ogsaa han maatte yde de 350 Sletdaler til Arent Berntsen, hvilket imidlertid ikke omtales i den kgl. Beskikkelse, men fremgaar af Stadens Regnskaber³⁾.

Som Raadmand nød Arent Berntsen ikke nogen Pengeløn, men havde Del i Raadmandsmarken, i Indtægterne af Stadens Vinkælder, Sotønderne, Accisen, Vejerhuset og flere andre Ting; nogen særlig indbringende Stilling var det næppe.

13. April 1676 fik han og Raadmand Jakob Ejlersen kgl. Befaling om at træde sammen i en Kommission i Forening med Hr. Christen Skeel, Hr. Enevold Parsberg, Otto Skeel, Christoffer

¹⁾ Kjbnh. Dipl. VI. 513.

²⁾ Smstds. VI, 117. 691.

³⁾ Kæmnerregnskaberne 1673—78, der endnu findes paa det store kgl. Bibliothek.

Sehested, Rasmus Vinding og Villem Lange. De skulde tage for sig alle Rentemesterregnskaberne fra Arveregeringens Begyndelse til 11. Marts 1676 (Griffenfelds Fald) og undersøge, hvilke Betalinger til Kongens Kreditorer der var foretagne saavel i Penge som i Jordegods, de Grunde, hvorpaa enhver Fordring hvilede og hvilken Billighed, der kunde være i saadanne Fordringer og deres Betaling. Alle vedkommende og enhver, der kunde give nogen Underretning, skulde være forpligtede til ikke alene at afgive mundtlig eller skriftlig Erklæring, men endog, om fornødent, stadfæste denne med Ed. De skulde afgive en Erklæring herom skriftlig, ledsaget af en udførlig Betænkning om, hvorledes de mente, at Amterne til Forbedring af Kongens aarlige Indtægter nyttigst og gavnligst kunde indrettes og betjenes. »Hvilket I alt sammen, dog in geheim, og ikkun underhaanden, uden nogen Bruit eller stor Væsen efter eders allerunderdanigste Pligt og Skyldighed med største Iver og Flid, det allersnarest mest muligt er, tilbørligen og forsvarligen have at efterkomme og os siden videre allerunderdanigst at foredrage.«

Det var ingen ringe Tillid, der her vistes de paagældende, men man har her forstaaet, at de 2 Raadmænd, der begge i sin Tid havde været Slotsskrivere, var praktiske Folk, hvis Erfaringer kunde være de høje Herrer i Kommissionen til god Hjælp; de blev dog ikke siddende i Kommissionen længer end 4 Aar, indtil den udvidedes 1680¹⁾. 26. Maj 1677 blev han Medlem af Vandkommissionen, der blev nedsat forat afhjælpe de Mangler, hvoraf Vandforsyningen havde lidt i længre Tid²⁾. Saadant hørte nemlig ikke under Magistraten, ti i Christian V's Tid blev Stadens vigtigste Anliggender styrede af kgl. Kommissioner.

Om Arent Berntsens Død har hans Enke optegnet:

»Anno 1680 d. 29. Dec. om Morgenen mellem 5 og 6 hensøv hasteligen dog saligen min allerkæreste Mand Arent Berntsen udi Herren. Gud unde os en glædelig Forsamling igen paa den

¹⁾ Sæl. Tegn. XLI 230—31. Jfr. E. Holm, Danmark-Norges indre Historie 1660—1720 II. 189—92.

²⁾ Kbh. Dpl. VI. 688, 698.

yderste Dag og imidlertid trøste og husvare mig med de 4 efterladte uforsørgede Børn for hans hellige Navns Skyld.

I en Begravelse i S. Nikolaj Kirke var hans første Hustru og 4 af hans Børn nedsatte Hans Jordefærd skede efter Datidens Skik paa en højtidelig Maade, ti 11. Jan. 1681 fik hans Enke Tilladelse til at lade ham begrave om Aftenen, det vil sige i Optog ved Fakkelskin. Hans Kiste vedblev at staa i Kirkens Hvælving indtil 1693, da den efter Magistratens Resolution blev nedsat i den nævnte Begravelse uden Betaling. Det samme bevilgedes med Hensyn til hans Enke, der begravedes 5. Avg. 1696¹⁾, men det betingedes udtrykkelig, at Arvingerne ingen Rettighed havde til Gravstedet. Arent Berntsens Bo har aabenbart ikke haft rede Penge til at købe det. Af Skifteforretningen efter Enken frengaar det, at hun, der tilsyneladende havde arvet ret betydeligt efter Manden, var død i smaa Kaar. Hun havde i 4 Aar bot til Leje hos Guldsmed Johan Rusch i Pilestræde, og hele hendes Efterladenskab gik med til Begravelsen, der dog var meget tarvelig, og til andre Omkostninger. Grunden til hendes daarlige Kaar var, at hun fik sin Arv efter Manden udlagt i Ejendomme, og da hun solgte disse, har hun ikke faaet Vurderingssummen ud²⁾ og har vel ogsaa lidt Tab paa andre Maader; maaske har hun ogsaa hjulpet sine Sønner paa forskellig Maade.

I sine 2 Ægteskaber havde Arent Berntsen 17 Børn.

Af første Ægteskab:

1. Maren Arentsdatter f. 5. Jan. 1640, blev gift med Juveler Andreas Feyga og blev 23. Okt. 1677 begr. i S. Nikolaj Kirke. Ved sin Død efterlod hun 14 Børn, af hvilke 5 var myndige ved Arent Berntsens Død (Pers. Tidskr. I. 218), nemlig Jokum, Arent, Bernt, Engebrecht og Frederik; de umyndige var Karen, Jakob, Andreas, Lisebet, Mette, Abraham, Martha, Hans, Anne Margrete.

2. Bernt Arentsen f. 28. Jan. 1641. Ved Skiftet efter Faderen 1681 hed det sig, at han var bortrejst for 9 Aar siden, og siden

¹⁾ Pers. Tidskr. I 213.

²⁾ Dette fremgaar af Raadstueprotokollen 1. Maj 190, hvor man bl. a. ser, at hun kun fik 160 Rdl. for Teglværket, der var vurderet til 500.

den Tid ikke anderledes til hannem spurgt, end at han skulde være bleven i det Slag for »Geneve« (formodenlig Gent 1678). Før sin Afrejse havde han 15. Okt. 1672 givet sin Svoger Morten Heider Fuldmagt til at handle til hans Bedste, naar Faderen døde, hvis han ikke kom tilbage forinden.

3. Arent Arentsen f. 16. April 1642, 1667 Kapellan og siden Sognepræst i Gudum og Lille Vorde i Viborg Stift, og derfra forflyttet til Store Vorde 1685, men han døde samme Aar. Han fik 29. Marts 1679 Tilladelse til at vies i Huset til Anne Pedersdatter, Formandens Datter i Gudum.

4. Hans Arentsen f. 19. Nov. 1643. Ved Faderens Død siges han at være død i Vestindien. Da fremkom Abraham Wust med en Fordring paa hans Vegne paa 629 Sldr.

5. Anne Arentsdatter f. 5. Nov. 1644, død i Juni 1645.

6. Christian Arentsen f. 24. Marts 1646, fik 15. Sept. 1671 Bevilling til at vies i Huset til Elisabet Jørgensdatter. Han var 1681 Magistratens Ridefoged over Roskilde Amt (Bistrup Gods).

7. Herman Arentsen f. 15. Juni 1647, kaldet 1676 til Sognepræst i Ølsted i Frederiksborg Amt, hvor han døde 1698.

8. Frederik Arentsen f. 23. Juli 1648, død 30. Juli s. A.

9. Anne f. 15. Avg. 1650, gift med Faderens Eftermand som Raadstueskriver Morten Heider og efter hans Død med Christian von Herring, der 6. Maj 1684 løste Kongebrev.

10. Margrete f. 26. Juni 1652, fik 25. Sept. 1671 Tilladelse til at vies i Huset til Mag. Jens Lavridsen Nygaard, Sognepræst i Skelskør. Efter hans Død 1693 blev hun trolovet 1694 med Præsten Iver Pedersen Munck i Sørbymagle, men da han døde før Brylluppet, ægtede hun hans Eftermand Hr. Klavs Buchwald, der døde 1709¹⁾.

Af andet Ægteskab:

11. Jakob Arentsen f. 6. Maj 1654, død 13. April 1663.

12. Karen Arentsdatter f. 24. Juni 1655. Fik ved kgl. Bevilling 16. Juni 1686 Bevilling paa at være sin egen Værge. Hun var forlovet med Urtekræmmer Johan Mohr, men døde 28.

¹⁾ Friis Edvardsen, Skjelskør Kjøbstad S. 315—16.

Dec. 1696 i hans Hus, hvorhen hun var flyttet efter Moderens Død under sin Svaghed. Hendes Ejendom gik til Begravelsen, der skede »bæderlig efter Stand og Vilkaar«.

13. Lavrids Arentsen f. 5. Juli 1656, død 14. Febr. 1658.

14. Lavrids Arentsen f. 27. Nov. 1658. Han kaldes ellers Lorens Arentsen Bergen. Siges ved Moderens Død 1696 i 4 Aar at have været Ridefoged paa Færøerne. Senere har han været i Tjeneste paa Bregentved, hvor han 24. Juli 1705 skrev sit Testamente, der bestemte, at han vilde begraves i Ringsted eller Hasle Kirke. Sine Søkende testamenterede han 600 Rdl. og Preben Rasmussen, hvem han kalder sin Broder, sit Sejerværk og en lille Bog. Blandt hans Bøger nævnes Arent Berntsens Secretkunst. Han døde imidlertid ikke denne Gang, ti 16. Dec. 1707 fik han Eneret paa en »Maskine og firkantet Pumpe« hvormed man kunde hjælpe Skibe, der var komne paa Grund¹⁾.

15. Axel Arentsen f. 3. Sept. 1660, død i Ribe 28. Dec. 1684. Nævnes ved Faderens Død som Studiosus.

16. Johanne Marie f. 17. Nov. 1662. Fik ved kgl. Bevilling 16. Juni 1686 Tilladelse til at være sin egen Værge.

17. Jakob Arentsen f. 23. Febr. 1665. Han døde i Roskilde 17. Febr. 1680 og er begravet i Domkirken²⁾.

Indskrifter fra Rygge Kirke.

Meddelte af Cand. mag. **Mikael Sundt**, med Noter af Archivfuldmægtig **E. A. Thomle**.

1. Paa alterets bagside:

Herunder Hwiiler den ved Jesu blod Helligede og ved Hans Forbøn og Fortieneste Himmel-Salige, Matrone Maren Mortens Daatter Lerche. med sine trende Born Iver Christian³⁾,

¹⁾ Sæl. Registre 17. Nov. 1705 og 16. Dec. 1707.

²⁾ For Henviisning til Familieoptegnelserne takkes Hr. Arkivsekretær C. F. Bricka.

³⁾ Han blev døbt i Moss Kirke 4 Juni 1733. og var formodentlig den »Søn«, der blev begravet sammesteds 19 Juni s. A.

Niels¹⁾ og Maren Leegaard Grawe²⁾). Hun var Fød den 12 Martij paa Ringerige 1708. Hun dode den 5te Maj Paa Rygge Præstegaard 1743³⁾). Dum pario pereo, Sed dum tibi pareo Christe | Caetera Sunt per te regna parata mihi. Christo Nixata Grawescit⁴⁾.

Du Som Bag dette Alter Gaar,
 Dit Offer at frembære,
 Eller bag dette Alter Staar
 Din Bøn til Gud at Giøre,
 Wiid Her er Skiult i Sorten muld
 En Exemplarisk Qwinde,
 Saa Dannis og Saa Dydefuld,
 Som nogen er at Finde,
 En Qwinde udaf Deilighed
 Guds Frygt og Dyd tillige
 Af Sindig Fær og Ydmyghed
 om Hvilcken mand kans sige,
 Wor Bye, wor Boyd, vor Folch og Stad
 Gravskriftet undertegner
 Og Schriwer Her er dette Lagd
 Man Ret for Dyden Regner.
 Paa elfte Aar i Ægteskab
 Hun med sin Husband lefde
 Sex Born imidlertid Gud gaf
 af Hwilche Doden Rofde
 De tre som her tillige med
 Bag Dette Alter Sower

¹⁾ Vel den »Søn«, der begravedes paa Moss 3 October 1735.

²⁾ »Hr. Graves D[atter]« blev begravet paa Moss 12 Juni 1741.

³⁾ Efter sin 1ste Hustrues Død ægtede Grave 27 Mai 1744 paa Moss Christence Plade, Datter af Kjøbmand i Christiania Gregers Jenssøn Plade og Sara Madsdatter. Hun blev døbt i Christiania 30 Decbr. 1697. og døde 7 October 1775 paa Strømsø uden at efterlade sig Børn.

⁴⁾ Formodentlig Initialerne for Christian (Nicolai?) Grave, Sognej ræst i Rygge indtil 1745. Han døde 30 Oct. 1703 som titulær Professor og Sognepræst til Eker.

Det syvende blev død ufød
 Dog hisset Herren lower.
 Gack Læser! Sig til Hvem du seer
 De Beene ey maa Røris
 Saa dennem ingen u-roe Scheer
 Før de af Gud iføris
 med Glæde og med Herlighed
 med Liv, med Lys og ære.
 Naar de til Herrens Salighed,
 Schal med ved Dommen være,
 Sig og at hendes Mage Støed
 Her mangen Gang med Bønner
 Som Salved war med Taare-floed,
 om Lyche for toe Sønner xa
 og til den eene Daatter Kier te
 Guds Eegen med Gifts Gawe,
 Hand søgte Herren Her og der,
 til Hand Laae Self i GRAWE.

xa Immanuel Christian Grawe¹⁾

Erich Immanuel Grawe²⁾

te Helene Dorethea Grawe.

2. *I bispestolen:*

Sogne-Præsteris Nafne fra Reformations Tiiden:

1. Oluf Pedersen³⁾. 2. Peder Andersen⁴⁾. 3. True Pedersen⁵⁾. 4. Lars Christensen⁶⁾. 5. Lars Larsen⁷⁾. 6. Christen

¹⁾ Om ham se Danmarks Adels Aarvog for 1886 S. 358 og Langes Norske Forfatlex. S. 216. I 1775 var han Capellan i Gusdal og ægtede 28 Februar s. A. paa Borregaard i Tune Isabella Christine Stockfleth.

²⁾ Han opholdt sig 1775 i Kjøbenhavn.

³⁾ Skal have været Sognepræst til Rygge fra 1550—1573.

⁴⁾ Sognepræst fra 1573; døde 1614.

⁵⁾ Ordineredes 26 Mai 1603, var i 1614 allerede Provst i Nedre Borgesyssels Provsti og døde 1622 (1629?).

⁶⁾ Ordineredes 1622 til Præst, men aflagde først Ed som Sognepræst til Rygge 20 Marts 1629. Han skal være død 1665, han maa i saa Fald forinden have resigneret, da Lars Larssøn var Sognepræst til Rygge allerede 4 Januar 1663.

⁷⁾ Han var død 1681 og var gift med Margrethe, en Datter af Provst og Sogne

Hendrichsen¹⁾. 7. Ole Aurelian²⁾. 8. Carl Cock³⁾. 9. Ole Wessel⁴⁾. 10. Christian Grawe⁵⁾.

Som i 1744. Har Ladet denne Stoel af ny omgiøre og Stafere. Er efter eegen dobbelt gjorde ansøgning 1745 forløttet at være tredie Præst udi Christiania

יְהוָה

Summa meae sortis Deus est custosque fidelis
 Huius ego nutu consilioque regor
 Tolletur me vate Deus super ætheris orbis
 Seu nox est roseo seu micat axe dies.
 Hunc oculis, hunc mente fero sine fine, ruina
 (Hic modo sit dexter) nulla timenda mihi.
 Gestiat ergo mihi mens et cum pectore lingua
 Non deerit tumulo spes animosa Dea.
 Eia agedum! templi dominum laudate ministri
 Elogiis domini convenit ille locus
 Fædera sancta piis deus et mysteria cæli
 pandet et Hic mentes erudit ipse rudes.

C. G.

11. Morten Windelboe⁶⁾. 12. Morten Schøtt⁷⁾. 13. Christen Friis⁸⁾. 14. Martin Carl Meyer⁹⁾. 15. Hans Broderus Eeg¹⁰⁾. 16. Abraham Møller¹¹⁾, 17. Paul F. W. Schnitler,

præst til Onse Mogens Pederssøn og Karen Michelsdatter, der efter hans Død 2den Gang ægtede Eftermanden.

- ¹⁾ Christen Henrikssøn Smith blev 12 Marts 1673 Capellan hos Lars Larssøn i Rygge med Ret til at succedere ham i Embedet; ægtede senere Formandens Enke, der i 1631 havde en Datter Hilleborg Lauritsdatter af sit første Ægteskab. Hr. Christen døde 1 April 1696. Hans Søn var formodentlig den Hans Christenssøn Smith, der i 1703 var Capellan i Rygge.
- ²⁾ Oluf Hanssøn Aurelian var i 1701 47 Aar gl. og blev 18 Mai 1695 Sognepræst til Rygge, hvor han døde 13 Mai 1703.
- ³⁾ Carl Nilsen Cock var Sognepræst fra 1703—1724.
- ⁴⁾ Cfr. B. Moe, Tidsskrift for den norske Personalhist., 1ste Række, S. 205 ff.
- ⁵⁾ Sognepræst her fra 1733—1745.
- ⁶⁾ Sognepræst fra 1745—1762.
- ⁷⁾ Sognepræst fra 1762—1765.
- ⁸⁾ Sognepræst fra 1766—1770.
- ⁹⁾ Sognepræst fra 1770—1773.
- ¹⁰⁾ Sognepræst fra 1773—1781; cfr. G. Faye, Bidrag til Hølands Menigheds og Præsters Hist., S. 53.
- ¹¹⁾ Sognepræst fra 1781—1790. Efter hans Død blev Moss By, der tidligere

Sognepræst i Rygge fra 1790 til 1832. 18. Johan Henrik Gude, Sognepræst fra 1833 til 1850¹⁾). 19. Christian Ulrik Sundt, Sognepræst fra 1850 til 1861²⁾). 20. Hans Wille, Sognepræst fra 1863³⁾) til 1877.

3. I skibet, tilvenstre, naar man gaar mod alteret, er en stor plade omtrent 2 alen bred, 3 alen høj. Øverst er malet et vaaben, hvor dog hjelmen er skjult, da pulpituren er bygget over den. Skjoldet er rødt og delt ved en højre skraabjelke i guld; i øverste feltt en grøn kvist med blomst. Under vaabenet staar:

PS. 91. V. 14. 15.

Efterdi Hand haver Lyst til mig Siger Herren, saa vil ieg Hielpe ham ud. Jeg vil ophøie Ham, thi Hand Kiender mit Nafn. Hand maa kalde paa mig, og ieg vil bønføre Hannem, Jeg er hos hannem udi nød, jeg vil udfri Ham, og giøre Hannem til Ære.

Sorge-Tanker

over

Den udi Livet gafnlige for mange og udi Døden Safned af alle, Høiedle og Welbaarne Hr *Paul Braunman*⁴⁾) Deres

havde hørt til Rygge, fraskilt dette Kald og oprettet til et eget Præstegjeld.

¹⁾ Han blev 3 Aug. 1832 udnævnt til Sognepræst til Rygge og 1 Marts 1849 til Sognepræst til Drøbak.

²⁾ Han blev 26 Mai 1849 Sognepræst til Rygge og døde paa Rygge Præstegaard 1 Sept. 1861.

³⁾ Dette Aarstal er galt for 1862. — Nu kunde tilføies: 21. Iver Olaus Widerøe 1877 til 1886. 22. Kristofer Herforth Mangor 1886. Meddelelsen.

⁴⁾ Slægten Braunman eller Brauman antages at være indkommen til Norge fra Slesvig (cfr. L. J. Vogt, Slægten Vogt i gamle Dage, S. 19) med Dominicus Brauman, der 13 Marts 1656 fik Bestalling som Proviantskriver paa Akershus. Han blev senere Proviantforvalter, Land- og Krigscommissarius, Commissions-Commissarius i Christiania og Zahlkommissaire. Han var gift med Sophia Catharina Hübens, der overlevede Manden, med hvem hun havde flere Døtre (cfr. dette Tidsskrift, I. S. 54—55) og én Søn Christian Brauman, »Oberkammerjunker Knuths Tjener«, der 8 Marts 1692 blev Vicelagmand i Christianssands og Agdesidens Lagdømme med Ret til at succedere Lagmanden der Laurits Anderssøn Undal istedetfor den tidligere Vicelagmand Hans Anderssøn Røsen, der led af periodisk Sindssygdøm (Bestallingen blev

Kongl. Mait^s til Danmark og Norge Justice- og Cancellie-Raad, AuctionsDirecteur Sondenfields i Norge, og Sorenskriver over Rygge, Raade, Haabel og Waaler. — Hvis Ligbegiengelse med Christssommelig Solennitet skede den 23 Aug. 1757 udi Rygge Kirke. — Fremtsadt af den der savner en Ven, som skal æres i Støv, der var Elsket af Hiertet, hvorfore Aarsag til Sorg, Enhver lettelig

Maa Wide¹⁾.

Hvo vil strøe Blomster paa den Steen

Hvor under Braunmanns Matte Been

confirmeret 2. December 1699) og da Undal i 1704 afgik ved Døden fulgte Brauman ham i Embedet. Samme Aar fik Brauman under 10 Mai Rang med Landsdommere i Danmark, blev 10 Febr. 1710 Assessor i Overhofretten i Norge og 13 August 1718 Justitsraad. Han efterlod sig følgende 5 Børn: 1) Jens B., der var Eier af Gaarden Boen i Topdal og en formuende Mand. Han eiede flere Skibsparter og Andel i Rygene og Mæsel Bom m. v., hvilket han vistnok for den største Deel havde erholdt med Konen. Han døde paa Boen i Aaret 1752 og efterlod en beholden Formue af noget over 12,000 Rgdlr. Gift i Arendal »privat« (o: hjemme »i Huset«) med Margrethe Ellefsdatter, døbt i Arendals Kirke 20 April 1704, Datter af den rige Handelsmand Ellef Thomesson og Margrethe Hansdatter Tysch. Hun overlevede Manden, med hvem hun ingen Børn havde. 2) Christian B., der eiede Gaarden Austad i Skouger, hvor han døde 2 Januar 1737. Han ægtede 1 Juli 1732 (ifølge kgl. Bevilling af 28 Marts s. A. uanset at de vare hinanden i 2det og 3die Led beslægtede) Catharina Kresting, født paa Bærums Jernværk 28 October 1704, † paa Austad 20 December 1771, Datter af Eier af Bærums og Dikkemarks Jernværker Herman (Johanssøn) Kresting og Anna (Poulsdatter) Vogt (hvis Moder Catharina Brauman var Søster af Justitsraad Christian Brauman). I dette Ægteskab havde hun 4 Børn, af hvilke dog alene Sønnen Christian overlevede Faderen. Han var født c. 1734, var Student og eiede efter Forældrene Gaarden Austad, hvor han døde 1815. Hans Datter Christiane Catharina Brauman døde 17 Oct. 1808 ugift i Christiania, hvor hun havde et Pigeinstitut. 3) Poul B., om hvem se Gravskriften ovenfor. Han døde den 14 August 1757 og ægtede 15 October 1745 i Fredriksstad Magdalena Sophia Henriksen, død paa Moss 3 Januar 1793, Datter af Iver Henriksen paa Lilleby ved Fredriksstad (cfr. dette Tidsskrifts 2 Række, I. S. 126). 4) Eleonore B., gift med Justitsraad og Amtmand over Ringerke, Hallingdøl og Buskerud Just Must, f. c. 1692, Søn af Assistentsraad og Præsident i Christiania Hans Hanssøn Must og 2den Hustru Anne Andersdatter (Simonssøn), der senere ægtede Biskop Hans Munch. 5) Sophie Cathrine B., † paa Bærums Jernværk 18 December 1763; gift 27 December 1732 med Johan (Hermanssøn) Kresting, født paa Bærums Jernværk 21 Juni 1700, † sammesteds 1 Januar 1751, Broder af Christian Braumans Hustru Catharina Kresting.

¹⁾ Morten Wendelboe, Sognepræst i Rygge 1745—1762.]

Henviler udi Priis og Ære?
 Kom Rygge, Waaler, Haabel med
 Ja Raade Sogn er Selv Bereed
 Narcissi Blomster at Frembære.
 Ieg var af idel Klippe taget
 Blandt vilde Dyr ieg var opdraget
 Om Ieg dit Priselige Navn
 Fortie vil Blandt Verdens Slegter
 Selv Avind dette ikke Nægter
 Du havde Øye til mit Gavn.
 Om Graad og Bønner kundet gielde
 Dig Døden aldrig skuldet fælde
 Thi Hvoe der Kiendte dine Daad
 Med mig i Sandhed kunde sige
 Du aldrig nogen vilde svige
 Men var u-mistelig i Raad.
 I Dyb Fornuft, Forstand og Sæder
 I Lærdom og hvad meer der glæder
 Een ædel Siæl, der tiener Gud,
 Sin Konge; Hvad er nu Tilbage
 Joe: Efterladte Egte Mage
 Een Sorrigfuld Bekymret Brud
 Der Reiser Dig et Hvilested
 En Æres Grav tilligemed
 En Grav der Selv Kand Frit udsige
 at Du var ærlig, Troe og Reen,
 Uret Du stedse gjorde Meen
 Faae Dommere Dig ere Lige
 Lev vel da: Dømt Du er og Bliver,
 Men See! Jeg Troer, en ægte skriver
 Du er Befunden for Guds Ret
 Og ey Fordømt for Gunst og Gave,
 Hvad mere Løn vil Du vel Have,
 Dig Jesus gjorde Alting Læt.

I Lammets Blod du nu er Søled
 vel dig der hasted og ey Nøled
 Til dette Blodig Vaskerstæd,
 Der Blev du Reen til Lammets Trone,
 Der Fik du Ret til Ærens Crone,
 Did hen min Siæl Sig ønsker med.

Mindre personalhistoriske Bidrag.

Ved H. F. Rørdam.

I.

Om nogle til Lysabbel paa Als knyttede Personligheder.

I 1ste Række af dette Tidsskrift (1ste og 2det Bind) har jeg meddelt dels en udførlig Selvbiografi af Præsten *Augustinus Meldal* i Lysabbel, dels Uddrag af hans Søns, *M. R. Meldals* »Kronike fra Lysabbel Sogn«. Derved er min Opmærksomhed bleven henvendt paa nogle Smaastykker, der kunne tjene til at rette og supplere enkelte af Meddelelserne i den sidstnævnte Kronike.

Det første angaar *Jørgen Danielsen*, en Søn af den a. Skr. II, 11 omtalte 2den Præst efter Reformationen i Lysabbel. Sønnen naaede en saa anset Stilling i Kjøbenhavn, at Universitetet ved hans Død hædrede ham med et latinsk Program, af hvilket jeg har uddraget følgende personalhistoriske Efterretninger, der ogsaa kunne tjene til i væsentlig Grad at udfylde, hvad Dr. O. Nielsen har meddelt om denne Mand i sin Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse III, 212—13.

Jørgen Danielsen var født i Lysabbel paa Als, hvor hans Fader, Hr. Daniel Jørgensen, var Præst og Provst. Moderen hed Karen Bjørnsdatter. Da Faderen døde tidlig, kom Sønnen med

sin Moder til Morbroderen Johan Bjørnsen i Flensborg, indtil Moderen anden Gang blev gift med Movrits Mandix, Søn af Marcus Mandix, forhen Borgmester (Consul) i Flensborg. Tretten Aar gammel kom Jørgen Danielsen til Fyn efter Foranledning af nogle Adelige (rogatu nobilium quorundam), der havde fundet Behag i hans opvakte og behagelige Væsen. Han lærte nu at læse og skrive det danske Sprog, og 16 Aar gammel kom han i Tjeneste hos nogle adelige Jomfruer af Familien Skinkel, hvilke boede i Odense, hvor han stræbte videre at uddanne sig. Efter et Aars Forløb antoges han i Tjeneste af de omtalte Jomfruers Broder, Morten Skinkel til Østrup og Søholm, der fandt særdeles Behag i hans flinke og raske Væsen og i hans Dygtighed til at udrette, hvad man satte ham til. I elleve Aar tjente han den nævnte Mand først som Skriver og siden som Foged over hans og Søstrenes Godser i Fyn, Sjælland og Skaane. Derpaa blev han af Herluf Daa til Snedinge, der var Lensmand over Island, sendt op til dette Land som hans Fuldmægtig, et Hverv han skilte sig ved til Beboernes Tilfredshed, som de Vidnesbyrd, de gav ham ved hans Bortrejse, godtgjøre. Opholdet paa Island var dog ikke gavnligt for hans Sundhed, hvad enten det nu var det strænge Klima eller den forandrede Levemaade, der virkede skadeligt paa ham. Nok er det, han maatte begive sig til Hamborg for at søge Lægehjælp. Da han atter var kommen til Kræfter, drog han til Danmark for paa sin Herres, Herluf Daas, Vegne at aflægge Regnskab for de kgl. Rentemestere. Imidlertid havde han 14 Dage efter Paaske 1618 Bryllup med en Enke ved Navn Gertrud Frantsdatter. Kort efter blev han af den øverste Rentemester, Sivert Beck til Førslev, beskikket til Renteskriver (ad officium rationum subducendarum est vocatus), og 1620, da det islandske Kompagni oprettedes, valgtes han til en af Bestyrerne i dette. Paa Grund af hans udmærkede Dygtighed til offentlige Forretninger valgtes han 1622 med Kongens Samtykke til Raadmand i Kjøbenhavn, i det han nedlagde Renteskriverbestillingen (misso priori munere), og 1625 blev han efter Kongens Befaling af Kansler Christian Friis til Kragerup beskikket til at fore Opsyn med det ostindiske Kompagni (Indicæ societatis inspectio illi est demandata). Den

17de September 1629 udnævnte Kongen ham til Borgmester i Kjobenhavn. Efter at være hædret med mange Tillidshverv døde han den 4de Maj 1638, efter tre Aars Svagelighed, 56 Aar gammel (postquam anni vitæ quinquagesimi septimi mensem quartum absolvisset)

Den anden Notits gjælder den 3die af de tre Mænd af Navnet *Petrus Conradi*, som efter hinanden vare Præster i Lysabbel¹⁾. Det er et Kongebrev, der giver ham Ret til at tage theologisk Attestats ved Academiet i Sorø, skjønt han ikke havde deponeret her i Landet, og det lyder saaledes:

Soer Højlærde anl. Petri Conradi
Testimonium.

Fr. 3. V. s. G. t. Hvad Petrus Conradi for os underdanigst haver ladet andrage, anl. at hannem Litteræ Attestationis skal nægtes, formedelst han ej her i Riget haver deponeret, kan I af hosfølgende hans underd. Supplication videre se og erfare. Thi ere vi denne Gang naadigst tilfreds, at hannem Testimonium Attestationis maa meddeles, naar han dertil efter foregaaende Examen capabel vorder, uanset at at han paa fremmede Steder deponeret haver. Hafn. 1 Octob. 1663²⁾.

Sjæl. Tegn. XXXVI, 599.

Det tredie Bidrag, jeg har at meddele, gjælder den i nærværende Tidsskr. 1. R. II, 13—4 omtalte bitre Strid mellem Præsten *Jens Pedersen Roeskilde* og Degnen *Andreas Knudsen Conradi* i Lysabbel. De to Breve til Biskop Kingo, som her følge, ville vise, at den stedlige Tradition, af hvilken Meldal aabenbart væsentlig

¹⁾ I Kgl. Bibl., Bøllings Brevsamling, findes en latinsk Skrivelse, dat. Othoniæ 1622, fra *Johannes Conradus Alsenius* til den lærde Holger Rosenkrantz, med Anmodning til denne om at interessere sig for, at bemeldte unge Mand, der en Tid lang havde studeret udenlands, kunde faa en Lærersplads ved det ny Gymnasium, der skulde oprettes i Odense. Formodentlig har han været en Søn af den første Petrus Conradi, der var Præst i Lysabbel. Det vides nemlig, at denne havde en Søn ved Navn Johannes, der blev Præst i Bov ved Flensborg.

²⁾ Dette Aarstal viser, at det er urigtigt, naar Meldal lader Petrus Conradi blive Præst i Lysabbel i Aaret 1661. (Jvfr. Wiberg, Alm. dsk. Præstehist. II, 350).

har øst sine Efterretninger, paa dette Punkt har været noget paa Vildspor, som det ofte gaar med slige Traditioner; dog kan Sagnet maaske nok have haft noget mere at støtte sig til, end disse Breve — der kun se Sagen fra Præstens Synspunkt — just antyde.

1.

Glæde og Fred aff Gud, samt ald selfbegierlig Velstand till Liff og Siel ønsker jeg Hans Velb. ved Christum Jesum, vor Herre!

Velbyrdige Herr Biskop, høilærde Hr. Doctor, gunstige Patron og høistærede Fader! Att jeg mett min ringe Skriffuelse Hans Velb. bemoier, gjør mich w-verdige saa meget dets dristigere, som ieg mich aldellis till hans rett faderlige Affection rett hierteligen forlader. Betachendes mich i Begyndelsen af Hiertet, att Hans Velb. mitt ringe hues og mich fattige Mand dend store ære bevisze vilde, mich mett sin høiansehnliche Tilkomst og Nerværelse att hædre. Beder derhos paa det ydmygeligste, hvis aff min Ringhed till Hans Velb. Bevirthning kunde affsted føres, i beste meening maa optaagis. Og ønsker derhos rett hierteligen, dend Allerhøieste hans Høi-Biskopflige Ærv.s Aar og Dage saaledis naadeligen forøge vilde, vi hans høie og verdige Person baade i min ringe Bolig, saa ogsaa her paa Landet hos os, see og haffue maa: som da hans store og rett faderlige Velgierninger mod os fattige Præster dett vel forskylt haffue, vi saadan hiertelig Forbøn till Gud for Hans Velb. Velgang affstede maa: saasom de, os fortrænge, bliffue dagligen tratzigere og stoltere, og vi fattige Mend till ingen anden, nest Gud, end till Hans Velb. om Hielp og Beskermelse imod dem tilflucht haffue att tage.

Og saasom dett saa vitt er kommen mett dend haardnakkede Degn i Lysabild, att hand for sine Forseelsers skyld er fra sin Bestilling affsatt, daa har' jeg mig fordristet (beder paa det ydmygeligste min Dristighed og faste Tillid till Hans Velb.s rett faderlige Hiertelaug icke ilde maa optagis) for nærværende Niels Hendrichsøn, fordum Degn till Tandslet, nogle faa ord till beste till Hans Høiærv. att skriffue, og derved Dorren for hannem till Hans Velb. att aabne. Samme fattige Mand har fast paa 20 Aars tiid betient Tandslet Degne Kald, saa troligen, christeligen og erbahr-

ligen, saa hand ett gaat Røcte og Vidnesbyrd hos hver mand haffuer for sin Velforhold skyld inden og uden Kierken. Mens formedelst att Kaldet er gundske ringe, ringe for Præsten, end ringere for Degnen, Gud hannem ogsaa mett mange Børn velsignet, og deroffuer liden Forraad funden, sich og dem at ernære, efftersom hand fast var geraaden i Armod, saa haver hand mett dend nu hos Gud Sl. Herr Biskopfs, Dr. Niels Bangs, Forviidende og Consens affstaaett sitt Degne Kald till en anden Person, hos hvilken hand nu sin ophold mett fattige Hustrue og smaa Børn nyder. Mens efftersom hans Hvilkaare befindis nu fast ringere att vere end som tilfaarne, hand ogsaa for Aar og Alder skyld endnu er dyctig nock ett Degnekald att betiene, hand ogsaa till Børnelerdom og Chorsang saa duelig, som aff nogen Degn eskis kand, har jeg ydmygeligst aff Hans Velb. begiere vilde, att saa frembt hand ei nogen anden till samme Degnekald vdseet, hand saa barmhiertig vere vilde, nerværende fattige Mand fremb for nogen anden samme att lade erholde : allersomhelst efftersom jeg fornemmer, at min k. Naboe og Vøhn, dend hæderlige Mand Hr. Jens Pedersøn, Pastor loci, sin reflexion til hannem fremb for nogen anden monne haffue. Herudi beviiser Hans Velb., om hannem saa behager, en rett Miskundheds gierning, dend dend nadefulde Gud visseligen Hans Høiærv. rigeligen betalle vill : vi ogsaa paa voris side i alle mueligste maader effter voris Ringhed forskyldte ville.

Viidere (Hans Velb. vilde icke bliffue vred, jeg ham mett min skriffuelse ydermere bemoier) maa jeg schmerteligen for hannem klage, at denne steds Kl. Amptsvervalter icke endnu lader aff att fnuse og true, serdelis de fattige Kadner, som paa min Grund boe, mett ødeboel, att om noget aff os fattige Præster imod hannem brydis heller forseet vorde kunde, og vi icke aldellis hannem till Behag kunde leffue og hans Befalningør effter leffue, som e. gr. der hand nyligen Kongelige Majestats vdgangene nadigste Befalning angaende att skrifte om Løverdagen contramandere[de], som dog ei bleff antaget : saa maa, efftersom hand intet imod os Præster formaa kand, voris fattige Kadner formedelst hans Trusel sadant vndgielde, og heder fast mett dem, som i fordom Dage : ad Leones, ad Leones, till øde boel mett Præste Kadner; som

kunde Hans Kl. Majestatis Boel foruden dem ei ved magt holdis, som dog i saa mange Aar herforuden ere erholdne hiidintill i goed Velstand; hand ogsaa foruden dennem vnge Bønderkarle, Kadner og Inderster i 100 tall haffuer, som langt dueligere og formusommere ere Kl. Boel ved magt att holde, end voris fattige Husmend, som ickun to heller tre skipper Haure Land haffue att boe paa. Beder for Guds Barmhiertigheds skyld, Hans Velb. os fattige Præster og serdelis mich fattige Mand imod sadan dend stolte Mands Trusel (som hand ogsaa i Gierningen selff tilforen imod mich beviist) til hielp komme vilde, vi ved Kl. Benaadning fraa slig Frücht og Skade fraa hannem att tage maa exonereris, effter som dend liden Affgift, som vi aff voris Kadner nyder, en aff visseste voris Kalds Indkomme monne vere; vi ei heller for sadan Wsickerheds skyld att bortföris(!), vdi hvilken de fattige Folk leffue, og daglige Trusell mett øde Boel, ei nogen mere bekomme kunde, der i Frembtiiden paa Præstegrunden vilde boe, Kadene deroffuer bliffue øde, og de stolte Edoms Børn, som os Brødet og Liffvet misonde, deraff deris Glæde haffue, de, som sige om voris fattige Husmend: giører bart, giører bart, indtil deris Grund. Vill nu Hans Velb., som ei paatviffis, vere saa fromb och mettlidig, os i dette fald mett Hielp og Beskermelse att vndsette, giør hand saadan en Gierning, der fornemmeligen Gud kand komme til ære, hans Biskopflige Ære till berømmelig Efftersagn og Berømmelse, og vi fattige Præster, seerdelis mich fattige Mand, til Glæde og Husvalelse. Ville ogsaa met voris andächtige Bønner till Gud for denne og andre os beviiste store Velgierninger w-affladelige giøre Ansøgning, hand hans høie Biskopl. Velb. mett sitt gandske Hus lange og mange Aar i ønskelig og glædelig Tilstand, sine vndergiffne Præster till beskermelse, Glæde og Trøst, erholde vilde; hvormet jeg daa slutter, Hans Velb. Guddommeligen Majest. Beskermelse troligen befahlendis. Skreffuen i Tandslett Præstegard d. 7. Octobris Ao. (16)84

H. Velb.

Vndergiffneste Tiener

Samuel Stenlosius.

Udskrift: Dend Velædle, Velb. og Høyærværdige Mand Doct.

Thomas Kingo, Biscop over Fyens Stift, min gunstige Hr. Biscop og Fader i Christo, tienstærbedigst à Kiøbenhavn.

2.

Min Welb. Hr. Biscop og Høj-Gunstige Patron vil jeg have Naade, Lykke og Velsignelse forønsket!

Efftersom jeg højlig er foraarsagett for min Welb. Hr. Biscop att andrage, huorledis min Degn, d. 20 Søndag, effter Guds Tienistis Forretning med Ampts-Forvalterens Fuldmegtige og Tingskriveren, baade Provsten og mig u-vidende, udi min Kirche indkom, og Dørrerne tilsluttede, att meenige Almue maatte blive tilstede, og da paa Degnens Vegne it Sognevidne vare begierendis, huilchet jeg formoder, af de Personer v-forsvarligt att være giort (enddog Ampts-Forvalteren, strax effter voris Welb. Hr. Biscops Befaling af Prædiche Skolen var læst og forkyndet, lod forbiude, at Sogne-Folchet ej om Løwerdagen skulle gaae till Skrifte, men skulle forblive ved det forrige, huorpaa jeg de tvende Mænd, som hos mig vare, svarede: Hvad min Welb. Hr. Biscop mig paa Kongens Vegne har befalett, er jeg skiyldig at giøre, og ey videre) beder derfor ydmygeligst, att saasom jeg her paa Steden iblant dem er fremmed, min Welb. Hr. Biscop mig baade mod den eene og anden tager udi Forsuar, og mest mod den opsetzige Degn, som baade Ampts-Forvalteren og Sogne-Folchet mod mig ophidtzet, huilchet af hans Forretning udi Amtstuen kand vdisis, saa og aff Dømmen, som min ærværdige Provst over ham har vdsteed. Og som jeg aff en Missive, som Eders Welb. Famulus Provsten har tilskichet, erfarer, att hand een Person, som min forrige Degn skulle succedere, har recomme(n)derit, da har samme Person vdi Hovedet været forrycht, og, som mig er forresagt, troer ej samme Person det enten antager eller begierer; thi hand har ingen Stemme at siunge med. Er derfor min, saa vel som min k. Naboes, Hr. Samuels, indstendige og ydmyge Begiering, att Eders Welb. den fattige Niels Degn der till vilde befordre, huor imod min Kiereste¹⁾ sin Skyldighed til fattige efter Aftale skal erlegge. Jeg beder og,

¹⁾ Det er den i Personalhist. Tidsskr. II, 14 omtalte fremtrædende Præstekone.

att Eders Welb. før min fattige Kirche u-besverget vilde drage nogen Omsorrig. Jeg vil aff yderste Formue igien findes till Eders Welb. Tieniste, og her hos have Eders Welb. med alt kiert under den Højestis Protexion troligen befalett. Gud lade Eders Welb. fremdrage it glædeligt og langvarigt, dog Gud velbehageligt Løffnet. Det ønsker Eders Welb. beredvilligste og ydmygste

Liusabbel Præste- Jens Pederssøn Roeschild, m. pp.
gaard d. 21 Octobr. 84.

Udskrift: Den Welb. Høy-ærværdige, Hæderlige og Høylærde Mand, Doctor Thomas Kingo, Superintendentens over Fyens Stigt, min Højtærede og Høy-Gunstige Patron, dette ydmygeligst a Kiøbenhaffn. Franco bis Cøppenhagen.

P. S. Begioris tjenstlig, att Postmesteren udi Kiøbenhaffn dette Brev till den velfornemme Handelsmands, Kield Lauridtzens paa Amager Tørf, vilde lade aflegge.

Endelig kan endnu bemærkes, at i Fyns Bispearkiv findes et af Christian V den 9. April 1687 udstedt Kaldsbrev, hvorved *Lorentz Krag* beskikkes til Sognepræst i Lysabbel efter afd. Hr. Jens Pedersen Roeskilde, og vedlagt er et Testimonium publicum fra Kjøbenhavns Universitet, hvoraf fremgaar, at Laurentius Krag Hol-satus den 2. Okt. 1684 havde taget theologisk Attestats med Non cont. Han blev ordineret af Biskop Kingo den 20. Maj 1687.

II.

Dr. med. Michel Christensens Levned.

Om den ovennævnte Mand haves hidtil i almen-tilgængelige Skrifter kun spredte Oplysninger (se Personalhist. Tidsskr. 1. R. II, 112. S. B. Smith, Dr. med. Otto Sperlings Selvbioграфи, S. 22 f. 33. 42 f. 49. Ingerslev, Danmarks Læger I, 377). Det vil derfor formentlig interessere Personalhistorikere at faa en fuldstændig, om end kortfattet Biografi af ham efter det gamle, yderst sjeldne Program, som Universitetet udstedte over ham ved hans Død.

Michel Christensen var født i Kjøbenhavn 1585, Søn af Professor M. Christen Michelsen og Hustru Margrete Hansdatter, som

var en Datter af M. Hans Thomesen, Sognepræst ved Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn¹⁾. Efter at have modtaget den første Undervisning hjemme, blev han sendt til Sorø Skole. Tyve Aar gammel afgik han fra denne Skole til Universitetet, og 1606, da Kong Christian IV gjorde en Rejse til England, fik han Lejlighed til at komme med i Følget. Siden rejste han paa egen Haand i Tydskland, Frankrig, Nederlandene og Ungarn. Da han 1611 var bleven Hovmester for Manderup Due til Haldkjærsholm, gennemrejste han paany med denne i Løbet af fem Aar Tydskland, Frankrig, England og Holland. Derefter ledsagede han atter i fem Aar Movrits Podebusk af Krapperup paa en ny Række Rejser. Efter Hjemkomsten drog han med Mogens Juel af Juelingsholm atter ud, først til Holland, siden til England og Frankrig, tilsidst begav han sig til Italien, hvor han navnlig lagde sig efter Medicinen. Efter at have besøgt de vigtigste Byer i Italien²⁾, begav han sig tilbage til Frankrig, hvor han 1622 tog den medicinske Doktorgrad i Caen³⁾. I 1625 havde han i Kolding Bryllup med Dorteaa, en Datter af Borgmester Jakob Bøgvad sammesteds. Hun døde siden, 1635. Paa Grund af Fjendernes Indfald forlod Dr. Michel Christensen 1627 Kolding og begav sig til Helsingborg, hvor han blev med sin Familie, indtil han fik Ansættelse som »Ordinarius Physicus» i Bergen. Men da Fjenderne havde forladt Jylland, opgav han Embedet i Bergen og drog atter til Kolding. Før at lindre Smerten, som han følte ved sin Hustrus Død, begav han sig ved Pintsetid 1636 til Kjøbenhavn, hvor han besøgte sin Farbroder Borgmester Jakob Michelsen⁴⁾. Hos ham blev han til Efteraaret, da han begav sig til sin Svoger Johan Bøgvad paa Frederiksborg, hos hvem han tilbragte Vinteren. Kort efter at han i Foraaret 1637 igjen var kommen til Kjøbenhavn, blev han angreben af en stærk Hoste, der den 26de Marts s. A. endte hans Dage.

¹⁾ Se Rørdam, Kbhvns Univ. Hist. II, 630—2.

²⁾ Den 31. Aug. 1623 blev »Michael Christierni Hafniensis Danus, Mod. D.» immatrikuleret i Padua (Suhms Saml. II, 3, 9). Han har da formodentlig to Gange besøgt Italien.

³⁾ Her var det ogsaa, at Christoffer Dybvad tog den medicinske Doktorgrad (Danske Mag. 4. R. V, 40 f.).

⁴⁾ Se O. Nielsen, Kbhvns Hist. og Beskriv. III, 208—10.

III.

En Ansøgning fra Kaptajn Peder Grib.

I Personalhist. Tidsskr. 1. R. I, 155 har jeg meddelt en Gravskrift over den nævnte Mand tillige med nogle Oplysninger om hans Levned. Disse udfyldes ved, hvad han selv meddeler i følgende Ansøgning, der gjemmes i Gehejmearkivet.

Aller underdanigste Supplique af Capitain Grib.

Stormægtigste, Allernaadigste Arve Konge og Herre!

Jeg declarerer for den alvidende Gud og eders Kongl. Majts høye og hellige Persone, at intet i verden skal være mig kierere, end at ieg ydermeere kand finde Ocasion til at opoffre den sidste blods draabe for eders Kongl. Majts og Fæderne Landets tienneste, dessen Aarsag ieg min hafte Carge udi Rysland qviterede og endnu den mig der fra igien tilbudne Avantage, som en Vasal af eders Kongl. Majt, ey har villet eller skal imodtage, Derfor ieg med Hustrue og femb smaa umyndige børn hensider uden ringeste Subsistance og nesten maa crepere, formedelst ieg intet har lært til at vinde Brødet for mig og mine end det, som en Siemand og Soldat vedkommer.

Allernaadigste Arve Konge og Herre, som min hafte Maleur og Forseelse udi eders Kongl. Majts Tienneste ey har været forsettelig med min Villie eller Vidskab, og allermindst skeed for egen interesse, hvilched af mig ved sagens endelig udførelse noksom er lagt for Dagen, da træster ieg mig ved en uskad og god Samvittighed, om det allernaadigst maatte behage eders Kongl. Majts at indhente Admiralitetets Erklæring, det mig ey noget for egen interesse skal kunde tilleges. Bønfalder der for udi alledybste Underdanighed, at Eders Kongl. Majts af sær Kongl. Clemence allernaadigst pardonnerer min øfrige menneskelig Feil og Forseelse, og seer mig med Brød til Subsistance for mig, min Hustrue og fem smaa umyndige Børn¹⁾, som uafladelig anholder,

¹⁾ Blandt disse Børn var Sønnen Adam Frederik Grib, der siden blev Præst i Rudkjøbing (se Wiiberg, Alm. dsk. Præstehist. II, 657). En Datter var gift

allernaadigst conserveret, om der skulde forefalde Vacance ved Sie Batteriet, eller paa andre maader, som det eders Kongl. Majts allernaadigst selv maatte behage, Hvor ved ieg nest den aller høyestes Bistand emod den paa Ryseche Flode værende naturaliserede Russer¹⁾, hvis Force og Fehler mig meget vel er bekient, udi fore faldene Ocassion mig saaledes agter at signalisere, at ieg ydermere vil vente at finde og nyde eders Kongl. Mayts naade. Her paa ieg udi allerdybeste underdanighed udbeder eders Kongl. Majts allernaadigste Resolution, og til yderste Aandedræt lever

Eders Kongl. Mayts

Allerunderdanigste Arfve undersaat
og Troe Pligtskyldigste Knægt

Kiøbenhafn d. 29 May

P. Grib.

Ao 1726.

IV.

To kjøbenhavnske Borgmestere.

I 3die Del af Dr. O. Nielsens fortjenstlige Værk, Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse, er meddelt biografiske Oplysninger om Hovedstadens Magistratspersoner i Tidsrummet 1536—1660, deriblandt ogsaa adskilligt om de to Borgmestere, *Peder Munk* og *Christen Albretsen*. Da Dr. Nielsen imidlertid ikke har været saa heldig at finde de to gamle og sjeldne Universitetsprogrammer, hvori der gives nærmere Oplysning om de nævnte Mænds Livsforhold, skal jeg her meddele de biografiske Notitser, som disse Kilder indeholde:

1.

*Peder Jakobsen Munk*²⁾ var født 1537 paa Hjermgaard ved Holstebro. Hans Fader hed Jakob Nielsen, Moderen Karine Peders-

med Carl Hedeveg Lindam, Transportforvalter paa Snoghøj (Kirkehist. Saml. 3. R. II, 25).

¹⁾ Formodentlig Admiral Wilster, der misfornøjet havde forladt Danmark og var gaaet først i svensk og siden i russisk Tjeneste.

²⁾ Hos Nielsen kaldes han Peder Munk Jakobsen, som vel egentlig er den korrekte Form af Navnet. Sædvanlig benævnedes han dog kun Peder Munk (se Kirkehist. Saml. 3. R. I, 390—1).

datter, Datter af Peder Munk, Herre til Quistrup. Tretten Aar gammel kom han i Holstebro Skole, derfra gik han efter 1¹/₂ Aar over til »Gymnasiet« i Viborg, og efter 2 Aars Forløb til »Trivialskolen« i Kjøbenhavn. Da hans Moder imidlertid døde to Aar senere, forlod han Studeringerne og hengav sig ganske til Hof-tjeneste og krigerske Øvelser (vitæ aulicæ Martiisque exercitiis se totum tradidit). Under Hildebrand Gyldenstjerne gjorde han Ditmarskerkrigen med, og senere tjente han under Holger Rosenkrantz og Otte Quitzow i Syvaarskrigen. Han udmærkede sig i Slaget ved Falkenberg, i hvilket han blev saaret. Senere tjente han efter Kong Frederik II's Anbefaling dennes Svigerfader, Hertug Ulrik af Meklenborg, og derefter, anbefalet af denne, Hertugen af Oranien i Nederlandene. Endelig træt af Krigerlivet slog han sig paa Handelen, først i Norge og senere i Danmark. 1577 ægtede han Kirstine, Datter af Franciscus Ibycius. Da hun efter henved 4 Aars Ægteskab døde, giftede han sig paany 1582 med Katrine Rasmusdatter, der fødte ham 6 Døtre og 2 Sønner. I Kjøbenhavn, hvor han havde nedsat sig, opnaaede han forskellige Æresposter. Saaledes blev han 1583 »Vexillarius« og 1590 »Ductor ordinum«. 1586 valgtes han til Kirkeværge ved Helliggejstes Kirke, 1589 blev han Raadmand og 1591 Borgmester. Han døde den 11 April 1613 som første Borgmester i Kjøbenhavn. Universitetets Prorektor, Dr. Hans Poulsen Resen, opfordrede ved et 14 Apr. s. A. udstedt Program Professorer og Studenter til at bivaane hans Jordefærd.

Saa vidt Programmet. Forøvrigt henvises til de Oplysninger, Nielsen (a. Skr. III, 195—6) af andre Kilder har samlet. Hertil skal kun føjes, at M. Peder Iversen Munk, der døde 1654 som Sognepræst ved »den ny Kirke« udenfor Kjøbenhavns (gamle) Nørreport, var en Dattersøn af Borgmestøren, nemlig en Søn af dennes Datter Karen og den kjøbenhavnske Borgmester Iver Povlsen¹⁾. Han havde altsaa ligesom Morfaderen faaet Navnet Munk som Mødrenearv.

¹⁾ Se Ny kirkehist. Saml. I, 372—77.

2.

Den 7. April 1617 bekendtgjorde Universitetets Rektor, D. Thomas Fincke, ved et Program for den akademiske Kreds:

Faa Uger ere henrundne, siden vi fulgte den hæderlige Kvinde Lisbeth Albertsdatter til hendes sidste Hvilested; nu lyder Opfordringen til, at vi ogsaa skulle ledsage hendes kjædelige Broder, denne Stads Borgmester, til det samme Sted. For ikke maage Aar siden var Albert Albretsen, hvis Forældre¹⁾, der stammede fra den hamiltonske Slægt, for at undgaa de papistiske Forfølgelser, som dengang foruroligede Skotland, vare vandrede her ind i Landet af Kjærlighed til den sande Religion, Borgmester i Kjøbenhavn; hans Hustru hed Karine Hansdatter. Deres Søn var *Christen Albretsen*. ligeledes Borgmester i denne Stad. Han var født den 23. April 1567, kom siden i Huset hos Provsten (ved Frue Kirke) M. Rasmus Katholm, hvor M. Niels Krag, Rektor ved Kjøbenhavns Skole, kom og underviste ham. I Aaret 1580 blev han sendt til Frederiksborg til M. Hans Michelsen (da Hofprædikant, siden berømt som Christian IV's Lærer). Da Faderen imidlertid, paa Grund af sine mange Handelsforretninger og sin Virksomhed med Byens Anliggender, ønskede denne sin eneste Søn til Medhjælper, sendte han ham 1582 til Erik Soltow, Senator i Hamborg. Her lærte han ikke blot Handelen, men erhvervede ogsaa Indsigt i forskellige borgerlige Forhold (»ad prudentiam politicam necessaria hausit«), 1585 traadte han ind i Faderens Handel og foretog i dennes Interesse Handelsrejser til Hansestæderne, Holland og andensteds. 1588 satte Faderen ham i Stand til at begynde en Handel for egen Regning, og 1589 ægtede han Margrete, Datter af Henrik van Mörzen, Senator i Campen. Hun fødte ham 4 Sønner og 2 Døtre. — Efter Faderens Død blev han den 11. Februar 1596 optagen i Raadet i Kjøbenhavn. Den 20. Oktober 1598 aflagde han Borgmestereden til Rigshofmester Christoffer Valckendorf. — Han døde den 1. April 1616.

¹⁾ »Parentibus præclara Hamiltoniorum familia ex Scotia, pontificiis persecutionibus tunc turbulenta, huc verè religionis amore migrantibus oriunda«. — — Parentes kan jo ogsaa betyde Forfædre; men efter Tiden er det vel rimeligt, at det her maa betyde Forældre.

Saa vidt Programmet. Blandt Chr. Albretsens Børn kan særlig mærkes Sønnen Henrik Albertius, der, som det synes, optog Familiens gamle Slægtnavn: Hamilton; i det mindste kaldes han jævnlig ved dette Navn, og skrev sig undertiden ogsaa selv dermed. Han var en af sin Tid berømteste Latindigtere — saa berømt, at Tydskerne søgte at annektere ham som en af deres¹⁾. I mange Aar færdedes han i Udlandet og knyttede en Mængde litterære Bekjendtskaber til alle Sider. Den 18. Februar 1616 (altsaa kort før Faderens Død) blev han ansat som Sekretær i det tyske Kancelli, i hvilken Stilling han var i tre Aar²⁾. 1619 »rejste han med kongelig Tilladelse atter ud for at gjøre sig mere erfaren i Sprog og Statssager, først til de fornemste Stæder og Hoffer i Europa, siden udenfor; endelig døde han i Ægypten³⁾. Hans Dødsaar er neppe bekjendt. Det sidste skriftlige, jeg har set fra hans Haand, er et Brev af interessant politisk og litterært Indhold, skrevet fra Paris den 26. April 1623 til Kansler Chr. Friis til Kragerup. Heri fortæller han, at han har gennemrejst Svejts, Norditalien og Sydfrankrig; han underskriver sig her: *Henricus Albertius Hamilton*⁴⁾.

V.

En Trolovelse paa Klingstrup.

For nogle Aar siden har Dr. Schurmann udgivet en omhyggelig historisk Meddelelse om Herregaarden Klingstrup i Fyn og den dertil knyttede Valckendorfske Slægtlinie (tr. i Saml. til Fyns Hist. og Topografi IX)⁵⁾. I dette Skrift vilde efterfølgende Aktstykket bedst have haft sin Plads, om det til den Tid havde været fundet.

¹⁾ Se Rostgaard, *Deliciæ poet. Dan.* I, hvor en Mængde Digte af ham ere aftrykte, tildels meget oplysende angaaende hans mangfoldige litterære Forbindelser. Jvf. ogsaa Uddragene i Kirkehist. Saml. 3. R. III af Bertel Knudsen Aqvilonius's Breve, af hvilke mange ere til »Hamilton«.

²⁾ Grundtvig, *Medd. fra Rentekammerarkivet.* 1872, S. 166.

³⁾ Worms *Lex. over lærde Mænd.* I, 15—6.

⁴⁾ Orig. i det st. Kgl. Bibliothek.

⁵⁾ Jvfr. ogsaa *Personalhist. Tidsskr.* 1. R. V, 199.

Nu maa det staa her som et ikke uinteressant Bidrag til Oplysning om den Form, hvorunder Trolovelse i Adelsstanden skulde foregaa i Slutningen af det 17de Aarhundrede.

Saasom, efter Hans Kongl. Mayst. allernaadigste udgangne Forordning om Egteskabs Forløfter med Ja-Ord, af Dato den 6 Febr. Anni 1694, alle og enhver, som ere i Rangen eller af Adel, eller lige ved Adel agtis, allernaadigst paabiudes og befalis, at naar de hinanden fuld Ja-Ord efter Loven i sex af deris næste Venners Nærværelse gifved hafver, skal samme deris Venner, som da tilstede væred hafver, sligt deris gudelige Forehafvende deris Skriftefader under deris Hænder skriftligen tilkiende gifve, som der om videre Andstalt til sin Biscop hafver at gjøre. Da saasom slig gudelig Trolovelse og Ja-Ord emellem den Høyædle og Velbaarne Herre Hr. Friderich Trolle, Friherre til Brahetrolleborg, og dend Høyædle og Velbr. Jomfrue, Jomfr. Anna Catharina Valckendorph allerede Freddagen d. 17 Julij bekrefted og fuldbyrdiged er, alt-saa hafve vi Underskrefne, som da tilstede vare, sligt Præsten til fuld efterretning under vore ægne Hænder vildet notificere, med Begjæring, Hand efter Forordningen sin Biscop sligt tilkiende gifver. Hvilcked vi med ægne Hænder testerer.

Datum Klingstrup d. 22 Julij Anno 1696.

J. H. Valchendorff¹⁾. Helle Trolle. Jørgen Skiel.

Elisabeht Bille. Sl. H. V. E. Christina Kruse²⁾.

Anna Beate Valchendorf. Mette Skinckel.

Udskrift: Hæderlig og Vellærde Mand, Hr. Anders Rasmussøn Svidtzer, værdige Sognepræst til Brahetrolleborg og Kragcrup Mee-nigheder, tjenstligen, à Haagerup.

Orig i Fyns Bispearkiv, Salling Hrd., 29.

Til foranstaaende knytte vi følgende Brev m. v., ogsaa vedrørende Ægteskab blandt Adelen paa Fyn og omtrent fra samme Tid.

¹⁾ Jørgen Henning V., Ejer af Klingstrup. Helle Trolle var hans Hustru.

²⁾ Salig Henning Valckendorfs Efterloverske, Christine Kruse. (Moder til ovennævnte Jørgen Henning V.).

Velædle og Velbaarne
Kiere Fader og Farbroder.

Som det hafver behaget voris Allernaadigste arfve Konge og Herre naadigst at tillade mig at komme udi Æchteskab med Velædle og Velb. Bernt Friderich von Dittens efterleverske, Velb. Frue Margareta Sehested, naarsomhelst ieg beviiser, at ieg med hendis Sl. Mand von Ditten ikke var nærmere beschlegted end til tredie Led¹⁾, da som ingen er det bedre bevist, end min gode Fader og Faderbroder, Velædle og Velb. Rubech Gagge, som er baade dend Sl. Mand og Mig nærmist paarørende, er ieg tienstl. begierende af eder, at I ville herpaa tegne eders sandfærdige Viden- skab herom. Jeg lever igien min Faders og Faderbroders aller- tienstskyldigste tiener

Wincentz Kaas.

Møllegaard d. 23 May A^o 1705.

Til venlig Giennemæle meldis dette, at vi med en god Samvittighed vidner, at Sl. Bernt Fridrich von Ditten var ey nærmere beschlegted med Capitain Wincentz Kaas end nest Sødskende Børn, som er udi tredie Leed og ey videre paa nogen af siderne, hvilcked ved voris æd bekreftis under Hender og Zignete.

Lyckesholm d. 25 May A^o 1705.

(L. S.) Otto Kaas
mpp.

(L. S.) Rudbech Gagge
mpp.

Vedlagt findes en Kwittering, dat. Faaborg 3. Juni 1705, om at Vincents Kaas efter Biskop Dr. Christian Rudolph Müllers Til- sigelse havde betalt 10 Rdl. til Faaborg Hospital for Ægteskabs- bevillingen.

¹⁾ Bevillingen, dat. Jægersborg Slot 18. Maj 1705, findes i Original vedlagt nærværende Stykke i Fyns Bispearkiv, Stiftets alm. Breve, 292.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

13.

Laurits Stub, f. 1710, † 1776, var Sorenskriver i Nordfjord (eller Nordhordlehn); der ønskes Oplysning om hans Ascendents og hans Hustru. Han siges at have haft en Søster, *Mette Christine Stub*, gift med »Justitsraad Ramshart«, maaske den Cancelliraad Kort Kaspar Ulrik Ramshart, der døde 1782 som Sorenskriver i Thelemarkens vestfjeldske Sorenskriveri.

Læge K. Stub, Kragerø.

14.

Til Supplering af en Stamtavle over Familien *Qvistgaard* ønskes Oplysninger om følgende Personer:

Peder Andersen Q., f. 15. Juli 1648, † 7. Juni 1699, Ejer af *Qvistgaard* (Vejrum Sogn ved Holstebro), hans Forældre, hans eventuelle Hustru og Børn;

Morten Andersen Q., Ejer af *Stubbergaard* (Sevel Sogn pr. *Vinderup*) omtr. 1750—80, † 23 Oct. 1783 paa *Østergaard* (Aasted Sogn i *Salling*), hans eventuelle Hustru og Børn;

Kristen Andersen Q., f. 1711 paa *Qvistgaard*, † 1762 paa sin *Gaard Ullerup* (Mors);

Mikkel Pedersen Q., f. paa *Qvistgaard*, Ejer af *Skibstedgaard* (Boddum Sogn i Thy) omtr. 1734—40, hans eventuelle Hustru og Børn.

Oplysninger om disse Personer samt om Familien *Qvistgaard* overhovedet modtages med Taknemmelighed af

Stud. theol. *Erhard Qvistgaard*,
Valdemarsgade Nr. 26, Kjøbenhavn V.

15.

Etatsraad *Andreas Hjort*, f. 10. Novb. 1749, Deputeret i Rentekammeret, † 28. Maj 1835, og hans Søster, hvis Navn ikke kjendes, vare Børn af Brændevinsbrænder i Kjøbenhavn *Søren Andersen Hjort*; der ønskes oplyst, hvem deres Moder var, om der var flere

Sødskende, samt hvad der blev af disse; den ovennævnte Søster skal være død i Abel Cathrines Stiftelse omtr. 1820.

Frederik Hjort,
Forvalter paa Boderup pr. Eskildstrup, Falster.

Svar paa Spørgsmaal.

XIII.

I Tilslutning til de ovfr. S. 237 f. meddelte Bemærkninger om Tøjhusskriver *Jacob Nielsen* har Hr. cand. juris *Cosmus Bornemann* oplyst, at af to Documenter fra 1740, indeholdende Biographier over Etatsraad P. J. Bornemann (f. 17. Aug. 1680, † 18. Juni 1740), fremgaar bl. a., at han den 2. Maj 1720 blev gift med Jomfru *Anna Maria Holst*, Datter af Tøjhusskriver *Jacob Nielsen* og Hustru *Maria Holst*. Af et andet Document, fremkommet i Anledning af »Fru *Anna Maria Holsts* dødelige Afgang den 25. Juni 1767, efter 73 Aars, 6 Maaneders og 3 Dages prisværdige Vandel«, sees det, at hun 1. Juli 1767 blev begravet i »sin arvelige Begravelse i Frue Kirke her i Staden (Kjøbenhavn)«. Red.

XIV.

a.

I Anledning af Spørgsmaalet Nr. 9, se foran S. 147 f., skal jeg meddele følgende genealogiske Oplysninger:

Simon Weidemann.

Christopher Weidemann, † 1645; * Dorte Clemensdatter, † 1661.		Jørgen Weidemann, Kjøbmand i Aalborg; * Annike Thiesdatter.	
Simon Christopher- sen Weidemann, Kbm. i Aalborg; * 1648 Else Brink, f. 1627.	Clemens Weide- mann, Kbm. i Aal- borg og Nibe; * Marie Vilhelms- datter Paludan.	Simon Jørgensen Wei- demann, Kbm. i Aal- borg, † 1671; * 1654 Maren Thøgersdatter.	Margrethe Weidemann; * 1637 Peder Jørgensen, Raadmand i Aalborg, † 1671.
Elisabeth Weidemann, f. c. 1650, † 1712; * Lars Hieronymusen, f. 1651 i Nibe, † 1708, Sognepræst i Aars og Haubro.		Blandt Børnene vare vistnok Jørgen og Ane Weidemann, der 1688 levede paa Læssø i en temmelig reduceret Stilling (Jydske Saml. IX, 252).	
Christopher Larsen Weidemann, f. 1685, † 1759, Sognepræst i Assels; * Elisa- beth Andersdatter.			
6 Sønner.	6 Døtre.	Vilhelm Bang, Sognepræst, Bækboiling Præstegaard pr. Holsted.	

b.

Sognepræsten til Øster og Vester Assels Sogne paa Mors, Christopher Weidemann († eller begr. ^{24/1} 1759) havde i sit Ægteskab (copul. i Vester Assels-Kirke ^{16/7} 1727) med Madam Elsebeth Andersdatter af Nibe følgende Børn:

1. Elsebeth Marie, døbt 6. Septbr 1730, begr. 9. Maj 1731;
 2. Andreas (Anders), døbt 11. Juni 1732, † 24. Novbr. 1784 (Alder 52 Aar 7 M. 3 D.); 3. Laurs, døbt 16. Januar 1735, begravet 10. Marts 1739; 4. Urban, døbt 3. Maj 1736; 5. Poul Christopher, døbt 16. Maj 1738; 6. Maren Elsebe, døbt 24. Novbr. 1740; 7. Laurs, døbt 29. Januar 1743; 8. Conrath, døbt 26. Octbr. 1746; 9. Anne Kirstine, døbt 11. Juli 1748; 10, 11. Dorethe Catrine og Maren Cecilia, fødte 6. Marts 1750, begravne 2. April 1750; 12. Ulricha Augusta, døbt 17. Juni 1751.

Hr. Christopher Weidemanns Enke døde i en Alder af 70 Aar paa Moutrup (Blistrup Sogn) og blev begravet paa Øster-Assels Kirkegaard (1.¹) Marts 1791. (Kirkebogen 1644—1807 for Øster og Vester Assels Sogne.)

Om forannævnte Børn meddeler et ved Morsø Nørre og Sønder Herreders Ting den 30te September 1782 (formentlig i Anledning af den yngste Son, Conrad Weidemanns kort forinden indtrufne Død) ført Thingsvidne følgende nærmere Oplysninger:

Anders Weidemann (50 Aar) opholder sig hos Moderen i Øster Assels Præstegaard; Urban Weidemann (46 Aar) boer i Nærheden af Christiania; Maren Elsebeth Weidemann (42 Aar), ugift, tjener i Næsborg Præstegaard; Lauritz Weidemann (39 Aar) opholder sig i Norge; Anne Kirstine Weidemann (37 Aar), ugift, tjener hos Generalmajor Numsen i Randers; Ulricha Augusta Weidemann (31 Aar), ugift, opholder sig hos Moderen i Øster-Assels, og Conrad Weidemann, Skibs-Assistent, † 15. November 1781 paa St. Thomas i Vestindien. Alle de andre Børn ere forinden døde uden at efterlade Livsarvinger. (Justitsprotokollen 17⁷⁶/₈₃ for Morsø Nørre og Sønder Herreder.)

Sø i August 1887.

Charles Mansa.

¹) Muligt hendes Dødsdag. — S. V. Wiberg (Præstehistorie 1. B. S. 117) angiver 28. Marts som hendes Begravelsesdag.

XV.

I Anledning af Spørgsmaalet om Slægten *Wittrock* (IV, 336) meddeles herved følgende Oplysninger efter Lengnichs Kirkebogs-uddrag. Johan Wittrog † 1717 (Trinitatis K.). Ludvig Wittrog, gift 1. med Sybille († 1735), havde følgende Børn: Martinus, døbt 24. Marts 1724; Ludvig, døbt 25. Febr. 1728; Hans, døbt 22. April 1729; Anna Hedvig, døbt 3. Juni 1733; Cathrine Elisabeth, døbt 2. Juli 1734. 2den Gang ægtede han 15. Febr. 1736 Anna Christine Finckenhoff, † 1780, 82 Aar gl.; han selv døde 1771 som Stadscapitain, 81 Aar gl. Cathrine Elisabeth Wittrock ægtede 21. Nov. 1760 Bogholder Joh. Fred. Samuelsen (St. Petri K.). I Slotskirkens Ministerialbog findes følgende: Berider Martin Wittrock og Hustru Anna Dorothea Kümmel lode 11. Decb. 1762 døbe Datteren Anna Ludovica, 19. Nov. 1767 Sønnen Johan Georg (Faderen kaldes nu Overberider), 19. Nov. 1768 Datteren Sybilla og 17. Marts 1772 Datteren Juliane Maria. Ifølge Holmens Kirkebog er Sybille Ludovica Wittrock 1796 viet til Lieutenant Fred. Chr. Carlsen og død 1797. I Helliggejstes Kirkebog findes døbt følgende Børn af Bager Ditlev Wittrock og Anna Jensdatter (gift 5. Maj 1733): Lorents, d. 25. Aug. 1734, og Maren, d. 19. Aug. 1738; i Trinitatis Kirkebog findes: Skibsbager Lorentz Wittrog død 2. Aug. 1761, 27 Aar gl., og Ditlev Wittrogs Hustru død 1753, 61 Aar gl. Bager Ditlev Wittrog døde 3. Maj 1770, 66 Aar gl. (Vor Frue K.). Hedevig Wittrog var gift med Politibetjent Abraham Gembse; en Del Børn af dette Ægteskab ere dobte i Vor Frue Kirke og Trinitatis Kirke 1742—63. Mette Cathrine Jørgensdatter Wittrock ægtede 5. Maj 1764 Landmaaler og Secretair Peder Jacob Wilster (Citadellets K.); de lode tre Børn døbe i Vor Frue Kirke 1767—75. Ifølge Sorø Kirkebog døde Staldmester Wittrock (altsaa Martin W.) 1793 og hans Hustru 1811, 80 Aar gl.

Ifølge Kjobmands- og Kræmmerlaugets Drengbog, begyndt Anno 1660, lod Seigneur Christof Friedrich Wriesberg indskrive en Dreng Ludvig Wittrog, født i Heiligenhafen i Holsten og som var hans Dreng fra Marts 1709 til Marts 1717; 28. Novb. 1720 blev L. W. indskrevet i Lauget; 1. Oct. 1744 lod han sine Sønner, Ludvig og Hans (17 og 16 Aar) indskrive som Dreng; 24. Decb.

s. A. lod han indskrive en Dreng, Joh. Friedr. Samuelson, født i Bredsted i Holsten, 17 Aar gl., og 22. Januar 1752 lod han indskrive sin 19aarige Stifson Johann Drewsen, født i Kjøbenhavn. Ifølge Kjøbenhavns Diplomatarium VIII, 708 fik Ludv. W. 11. April 1727 Privilegium paa Uldmanufactur.

Stud. juris F. C. Sommer,
Smallegade Nr. 22, Frederiksberg.

Gaver.

Samfundet har modtaget:

fra Hr. Archivfuldmægtig *E. A. Thomle*:

Norske Rigsregistrarer, 10. Binds 2det Hefte, ved *E. A. Thomle*,
Christiania 1887, 8vo;

fra Hr. Sognepræst *Vilhelm Bang* hans:

Fortegnelse over Studenterne fra 1862, Kjøbenhavn 1887, 8vo;

fra Hr. Sognepræst *D. Thrap*:

A. Faye, Bidrag til Holts Presters og Prestegjelds Historie,
Arendal 1859, 8vo;

fra Hr. Jægermester *A. v. Lowzow* hans:

Slægttavle *Lowzow*, 1887, 2 Blade;

fra Hr. Sognepræst *L. J. Böttiger*:

Stamtavle over Slægten *Wolf*, samlet af *L. J. Böttiger*, udgivet af *J. A. E. Wolf-Jürgensen* og *L. J. Böttiger*; trykt som Manuskript, Randers 1885, 4to, samt Tillæg til samme, Aarhus 1887, 4to.

Tillæg og Rettelser.

Iste Række, Bind V.

Side 281—83 nævnes 6 Børn af Commandeur Hans Kaas og Hustru Agate Rodsteen Banner; at de imidlertid have haft endnu et 7de Barn, fremgaar af følgende Indskrift paa en Likhisteplade af Messing, der ejes af Hr. Skolebestyrer, Lieutenant H. Rasmussen i Odense, som velvillig har meddelt Tidsskriftet Indskriften:

Her udi liger nedlagt | og i Jorden til Hville hensat | den ædle unge paade og plante | Christian Sehested Kaas, | som er født af velædle og welbyrdige | Her: Commendeur Hans Kaas, og Moderen | velædle og welbyrdige frue Agata Rodsteen | Banner, udspirede udi Ottense, d. 1ste Aprili | Ao. 1728, og som blomsteret udgick | d. 3 Juni Ao 1729, og saaledis sich fat | paa liffsens og ærens U-forvisenlig | Krone, efter at hand i et aar og 2de Maaneder | og 2de dage løbit hafde fuldkommet. | Min Siæl hos Gud nu lider wel | I ævig fryd og ære | Paa Dommens dag Skal baade Siæl | Og legem hos ham være.

2den Række, Bind I.

Side 59, Linie 9 f. o. Joh. Ern. Carlowitz var Hovmester for Hans von Löwenhielm (Ny kgl. Saml. 4. Nr. 1991 d).

— 71, i Stamtavlen over M. Elias Thiligners Afkom, bedes følgende rettet:

Linie 3, 5° og 7 f. o.: Hjelmevik, læs: Hjelmervik.

— 7 f. o.: Sjø, læs: Sjo.

— 8 og 9 f. o.: Stordøen, læs: Stordøen.

— 7 og 8 f. o.: Asmund Tjæransen, tilføjes: paa Hundseid.

— 8 og 9 f. o.: paa Fjære, tilføjes: og Frønsdal.

— 8 og 9 f. n.: Hahtorsen, læs: Haktorsen.

— 10 f. n.: 30 A. gl., læs: 80 A. gl.

— 4 f. n.: Elias E., læs: Elias C.

— 2 f. n.: Anestad, læs: Auestad.

2den Række, Bind II.

Side 34—38. Med Hensyn til den her omtalte Kammerraad Thomas Reutze har Inspecteur ved Rosenborg-Samlingen, Hr. Dr. P. Brock oplyst følgende:

Han døde i Wien den 24. Februar 1859; han efterlod sig en ikke ubetydelig Samling af Mønter og Medailler og i sit Testamente havde han bestemt, at den kongelige Mønt- og Medaillesamling i Kjøbenhavn skulde arve alle de Exemplarer, som manglede i denne, medens kun Doublet-

terne skulde sælges til Fordel for hans Arvinger. Konferentsraad Thomsen rejste i Efteraaret 1859, ledsaget af daværende Kammerraad, nuværende Justitsraad Steinhauer, til Wien for at ordne Arvesagen, og i 1863 udkom det paa Fransk affattede Katalog over Samlingen (138 Sider), trykt hos Bianco Luno og ledsaget af en af Magnus Petersen kobberstukken Tavle med Fremstillinger af 7 antike Mønter og af en Medaille, præget til Ære for Simon Bolivar. Ved hver Mønt eller Medaille, som hidrører fra Reutzes Samling, er Testators Navn anført i den kgl. Samling. Ved Reutzes testamentariske Gave blev den danske Møntsamling beriget med en Mængde antike, græske og romerske Mønter og med det betydelige Antal af 28 af de saakaldte Kontormønter, der ere temmelig sjældne, samt med en Mængde nyere Medailler.

- Side 73, Linie 16 f. o.: han, læs: hun.
 — — — — — : han, læs: hun.
 — 76, — 12 f. n.: Rygge, læs: Rygge.
 — 77, — 14 f. n.: Schjeilie, læs: Schjeitlie.
 — 86, — 4 f. o.: Axel Juul, læs: Iver Axelsen Juul.
 — — Note 1, Linie 1: Axel Juul, læs: Tønne Juul.
 — 161, Linie 6 f. o.: Gunerus, læs: Gunnerus.
 — 168, — 7 f. o.: Ord, læs: Død.
 — 172, — 16 f. o.: efter Goddes tilføjes [o: Geddes].
 — 175, — 10 f. n.: reducirere, læs: educere.
 — 203, — 4 f. n.: Bything, læs: Bygdething.
-

Navneregister.

Afkortninger: Andr. Andreas, Birg. Birgitte, Carol. Caroline, Charl. Charlotte, Chr. Christian, Dorth. Dorthea, Elisb. Elisabeth, Fr. Frederik og Frederikke, Hed. Hedevig, Joh. Johan, Magdl. Magdalene, Mgr. Margrethe, Math. Matthias, Vilh. Vilhelm, Ass. Assessor, Bar. Baron, Bisk. Biskop, Borgm. Borgmester, Cpl. Capellan, Cpt. Capitajn, Cmd. Commandeur, Cfrd. Conferentsraad, Etrd. Etatsraad, Fam. Familie, f. født, Ghmrd. Gehejmerraad, Gnrl. Generallieutenant, Gnrlmj. Generalmajor, Jstrd. Justitsraad, Kmh. Kammerherre, Kmrd. Kammerraad, Kbm. Kjøbmand, Ltn. Lieutenant, Obl. Oberstlieutenant, Prof. Professor, Pr. Præst, Rdm. Raadmand, Rect. Rector.
* efter et Tal betegner Stamtavlen til denne Side.

Aabye, Sophia Friderica, 83.
Aagaard, Niels, Prof., 90. — Cfrd., 116, 129.
Aarestrup, Enkefrue, 36.
Abel, Eskild, 151. — Jørgen, 151.
Abildgaard, Mandrup, 232.
Abrahamson, Benjamin Joseph, Kmh., 21 f. — Fr., Cpt., 21. — Ludvig August, 15, 18 ff., 32, 35, 38, 42. — Verner H. F., Cpt., 3, 6 f., 18, 21.
Ahlefeldt, Anna v., 250. — Anue v., 250. — Catharina, v., 250. — Fr., Obl., 243, 247. — Godske, 250. — Gregers, 250. — Greve, 14.
Aladian Joassan, Sultan, 108.
Albrechtsen, Fr., 261.
Albretsen (— datter), Albert, Borgmester, 298. — Christen, Borgmester, 296, 298. — Henrik Albertius (*Hamilton*), 299. — Lisbeth, 298.
Algreen-Ussing, T., stud. jur., Gave, 78.
Alter, Ole, Pr., 171.
Andersen (-søn, -datter), Anne (f. Jacobsdatter) 237. — Elisb., 303 *, 304. — Jacob, Rdm., 263, 267. — Maren, 75. — Niels, Tøjhuskriver, 237 f. — Peder, Pr., 281. — Sidsel, 50.
Angell, Thomas, Legatstifter, 148.
Anker, Erik, Gnrlmj., 27. — Betzy (f. Sneedorff), 27.
Arenfeld, Niels, 99. Ove, 99.

Arenstorff, Oberst, 226.
Arentsen (-datter), Anne, 278. — Arent, Pr., 270, 278. — Axel, 279. — Bernt, 277 f. — Chr., Ridefoged, 270. — Fr., 278. — Hans, 278. — Herman, Pr., 778. — Jacob, 278. — Jacob, 279. — Joh. Marie, 279. — Karen, 259 f., 268 f. — Karen, 278. — Laurits (ogsaa Lorents Arentsen Bergen), Ridefoged, 257, 279. — Maren, 272, 277. — Mgr., 259, 278.
Arneberg, Birg. (f. Arnesdatter), 70. — Torsten Colbjørnsen, Lensmand, 70.
Arnesdatter, Birg., 70.
Arnfeldt, Gnrltn., 174 f.
Aschersleben, Anders, 232. — Jørgen, 232.
Aslovius, Truls Nilssøn, Pr., 70.
Asmussen, Birthe Cath. (f. Klinck), 51. — Elisb. Mgr. (f. v. Løngerchen), 51. — Steffen, Skomager, 51.
Augustenborg, Hertug af, 144.
Augustinussøn, Elen Stensdatter (f. Meldal), 166. — Melchior, Provst, 166.
Aurelian, Oluf Hansen, Pr., 282.

Baad, Inger, 230.
Baardssøn, Even, Provst, 70.
Baden, Ernst v., Borgm., 89.
Bagge, Peder, 227.
Bagger, Løge, 43 f. — Frue (f. Colding), 43.
Baggesen, Jens, 99 ff.
Balle, Bisk., 3.

- Bang, Fr. Ludvig, Dr. med., 193. — Niels, Bisk., 290. — Vilh., Pr., Spørgsm., 63; Svar p. Spørgsm., 303; Gava, 306. — Pr., 7. — Skolebestyrerinde, 82.
- Banner, Agate Rodsteen, 307. — Preben, 223.
- Barfod, I., Provst, 233.
- Barfus, Cath., 254. — Fam., 231.
- Barleben, Elisb., 253. — Fam., 231.
- Barnekow, Joh., 226.
- Barsker, Joh. Dideriksen, Rect., 85.
- Bartholin, Albert Peter, Jstrd., 122, 125 ff., 129, 182 ff., 190, 199. — Joh. Fr., Auctionsdirekteur, 125 ff., 129. — Rasmus, Auctionsdirecteur, 129. — Thomas, Prof., 88, 263. — Cfrdinde (f. Eichel), 124.
- Basse (Jægerhorn), Sophie, 223.
- Bayer, Catharine, 235.
- Bayersdorf, Skæder, 36.
- Bech, Beck, Anna Birg., 83. Sivert, Rentemester, 287.
- Becher, Joh. Chr., 171.
- Behrenhoff, Susanne, 235.
- Benner, Sidsel, 250.
- Bentsson, Christen, 75. — Lisbeth (f. Ottesdatter), 163. — Niels, Foged, 163.
- Benson, Stiftsbefalingsmand, 179.
- Berg, Christen Gregersson, Pr., 71. — Maren Christensdtt., 71. Simon Larsson, 68.
- Bergen, se Arentsen og Berntsen.
- Berger, Procurator, 14.
- Bergmann, Candidat, 41.
- Bering, Vitus, Magister, 93.
- Berner, Anna Sophie, (f. Wandal), 60. — Michael, 60.
- Bernhoff, Christoffer, Pr., 179.
- Berntsen (ogsaa Bergen), Arent, Raadstueskriver, 257 ff.
- Bernstorff, Joh. Hartvig Ernst, Greve, 128, 184, 187.
- Bertelsen, Chr. Ditlev, 234. — Christoffer, Forpagter, 233. — Joh. Sophie, 234.
- de Bertouch, Georg, Gnrltn., 165.
- Bertrand, Henriette, 55.
- Betz, Pr., 33, 40.
- Beyer, Christen Mogensen, 171.
- Bildt, Andr., Major, 254. — Jens, 223.
- Bille, Anne Pedersdtt., 225, 248*. — Berette Knudsdt., 248*. — Elisb., 300. — Hartvig, 97. — Inger, 206. — Niels, 97. — Peder, 225. — Steen, 232.
- Biner, Elisb. Sophie, 60.
- Bircherod, Fam., Spørgsm., 62.
- Bjørn, Anders Jacobsen, 147.
- Bjørnsen (-datter), Johan, 287. — Karen, 286.
- Bladt, Joh., 155. — Hans Pedersen, 262.
- Blechingberg, Slotsforvlt., 137 f.
- Blicher, Lise, 15.
- Blichfeldt, Herredsfoged, 40.
- Blik, Christoffer, 230.
- Boesön, Oluf, Biskop, 162.
- Bohlert, Jørgen, Barber, 170. — Sophie (f. Hofgaard), 170.
- Boldt, Christiane (f. Saxesen), 57. — Marie 52. — Obl., 57.
- Boude, Anders Hansen, Pr., 86.
- Bouvie, Andr., Pr., 15, 18, 29, 33, 42.
- Boos, Cecilie, 171. — Rasmus, 171.
- Borch, Anders, Rect., 165. — A., Advocat, 28.
- Borchgrewinck, Provst, 28.
- Bording, Anders, Digter, 85. — Anna Kirstine, 94. — Chr., Provincialmedicus, 85. — Ingeb. Marie, 94. — Jens, Rdm., 85. — Laurits, Rect., 85. — Laurits, Pr., 85, 89. — Laurits Jensen, Magister, 85—94. — Mgdl., 94. Rasmus, Dr. jur., 94.
- Bornemann, Anna Marie, (f. Holst), 303. — Cosmus, cand. jur., Svar paa Spørgsm., 303. — Hed. Susanne, 149. — P. J., Etrd., 303.
- Borreschmidt, Johanne, 48. — Forstander, 48.
- Bosen, Poul Rasmussen, Ass., 180 ff.
- Boyesen, Boysen, Birg. Cath. (f. Lemming), 54. — Bo, Kæmner, 54. — Broder, 167. — Elisb. Maria (f. Junghans), 167. — Hans, Toldskriver, 262. — Lydia Birg. Cath., 59. — Søren, Byfoged, 59.
- Braem, Chr., Cfrd., 130. — Gothard Albert, Overpræsident, 130 f.
- Brandt, Carl v., Kabinetssecret., 188. — Chr. v., Ghmrd., 184 ff. — Enevold, Greve, 120, 131, 188. — Peder, Overrentemester, 188. — Regitze Christiane Charl. (f. Scheel), 185.

- Bratt, Guthorm, 69. — Kjeld, 69. — Oluf, Student, 69. — Thord, 69. — Thore, 69.
- Braunman (Brauman), Catharina, 284. — Catharina (f. Krefting), 284. — Chr., Jstrd., 283 f. — Chr., Landmand, 284. — Chr., Student, 284. — Christiane Cath., Institutbestyrerinde, 284. — Dominicus, Proviantfvlt., 283. — Eleonore, 284. — Jens, 284. — Mgd. Sophie (f. Henriksen), 284. — Mgr. (f. Ellefsdtt.), 284. — Poul, Sorenskriver, 283 f. — Sophie Cath., 284.
- Bredahl, Haas, Kmrrd., 46. — Fam., 154—156.
- Brink, Else, 303*.
- Brix, Elisb. Mgr., 239.
- Broager, Student, 15.
- Broberg, Ingeb., 90. — Rasmus Nielsen, Borgm., 90.
- Brock, Jens, Etrd., 115. — P., Dr., 307.
- Brockenhus, Claus, 232. — Oluf, 263. — Peder, 219.
- Brown, Soofficer, 6.
- Brun, Anna Elisb., 149. Anne, Jfr., 216. — H., 15. — Johannes, Skuespiller, 15. Sidsel, 211. — Sven, 15 f. — Prof., 32.
- Brynildsdatter, Martha, 71.
- Brünniche, Maler, 43. — Provst, 43.
- Brøndsted, Prof., 31.
- Buchfeld, Joh. Addeesen, Kornet, 217 f., 248*.
- Buchwald, Claus, 232. — Claus, Pr., 278. — Jochum, 232. — Johannes de, Livchirurg, 96.
- Bugge, Anna Cath., 76. — Birg. Lucia (f. Junghans), 167. — Cath. Achthonia, 84. — Doroth. Catharina, 167 f. — Oliva Magdl., 84. — Samuel, Sorenskriver, 167. — Thomas, Prof., 41 f.
- Bull, N. R., Secretair, Gave, 78.
- Buntsen, 31 f.
- Burenneæ, Beata Christine, 156, 235.
- Burenneæus, Joh. Rudolph, Landsdommer, 235.
- Busch, Marie (f. Juel), 147. — Peder, Pr., 147.
- Bülow, Carol. Vilh. (f. Løvenhaut), 46. — Sibylle Hed., 57. — Ltn., 46.
- Bøckmann, Mgr., 83.
- Bøgvad, Dorth., 294. — Jacob, Borgm., 294. — Johan, 294.
- Bølling, H., Jstrd., 32.
- Böttiger, L. J., Pr., Gave, 306.
- Callisen, Cfrrd., 25.
- de la Calmette, Charles Louis de Bosc, Overfalkonermester, 142. — hollandsk Minister, 142.
- Carl XII, 103 f., 174 f. — XIV Johan, 39
- Carlowitz, Joh. Ernst, 307.
- Carlsen, Fr. Chr., Ltn., 305.
- Caroline Mathilde, Dronning, 120, 189.
- Carstens, Anna Elisb., 83.
- Chesterfield, Lord, 20.
- Chortogæus, Anna Christoffersdtt., 71. — Christoffer Svendsøn, Pr., 71.
- Christensen (-søn, -datter), Jens, Kannik, 208, 248*. — Jens, Pr., 98. — Lars, Pr., 281. — Maren, 248*. — Michel, Dr. med., 281. — Niels, Lensmand, 74. — Peder, 208, 248*. — Simon, Musikant, 60. — Grosserer, 40 f.
- Christian I, 268. — IV, 211, 231, 241, 268, 294, 298. — V, 276. — VI, 108, 188. — VII, 110, 128, 141, 144. — Fr. (senere Chr. VIII), Prinds, 4 f., 133, 138.
- Christoffer af Baiern, 254.
- Christoffersen (-datter), Birg. 163. — Frants, Pr., 99. — Karen, 163.
- Clasen, Kmrrd., 201.
- Clausdatter, Else, 270.
- Clauson-Kaas, Conrad, Jernværksejer, 95. — Eleon., 95.
- Clemensen, (-datter), Dorth., 147, 303*. — Kirsten Nielsdatter, 211 f., 248*, 249, 253. — Niels, 209, 211 f., 249, 253.
- Coccius, Niels Olufsen, Pr., 86.
- Coch, Carl Nielsen, Pr., 282. — Henrik, Vicelagmand, 150.
- Colbjørnsen, Sødskende, 70.
- Cold, Anders Madsen, Pr., 163. — Haas, 163. — Magnild (f. Ottesdtt.), 163.
- Colding, Ane, 25, 28. — Nicoline Sophie Friis, 12, 16 f., 24 ff., 32, 35 f., 40,

- 42 ff. — Peter Holch, Overlærer, 40 f.
 — Cpt., 25, 27. — Frue, 25, 27 f.
 Collett, Alfr., Bureauchef, Spørgsm., 149.
 de Coninck, Etrd., 140, 144.
 Conradi, Andr. Knudsen, Degn, 288 f.,
 292. — Joh., Pr., 288. — Petrus,
 Pr., 288.
 Courtin, Conditor, 18.
 Cramer, Grosserer, 144.
 Crone, Habakuk, Klokker, 1.
- Daa, Herluf, 287. — Knud, 248*.
 Dalsgaard, Joh. Justine (f. Søltoft), 234.
 — Ove, 235.
 Danielsen, Jørgen, Borgm., 286 ff.
 Dannekskjold, Greve, 60, 109.
 Dannevig, se Schare.
 v. Deden, Bernt, 232. — Rudbek, 244, 247.
 Delgobe, C., Sv. p. Spørgsm., 235.
 Dichmann, Peter (læs: Gustav Adolph),
 Rect., 28.
 Didechen, Lucie, 239.
 Dischington, Marie, 170 f.
 v. Ditten, Bernt Fr., 201.
 Dombrok, Gnrlmj., 176.
 Dons, Poul, 13.
 Drefeld, Gjort Nielsen, 250. — Ingeb.
 Gjortsdtt., 250.
 Dreier, Abraham, Jstrd., 174.
 Drewsen, Joh., 308.
 Due, Anna Sabina, 111 ff., 134. —
 Christine, 105 ff., 134 f. — Haagen,
 106. — Manderup, 294. — Niels,
 Cpt. i Asiatick Co.'s Tjeneste, 108.
 — Niels, Skibscpt., 106. — Over-
 styrmand, 110.
 Dyre, Kirsten, 249. — Marie (f. Grubbe),
 80. — Palle, 80 f., 222. — . . . (f.
 Rodsteen), 80.
 Dyrhauge, Anna Cath., 52. — Anna
 Sophie (f. v. Lengerchen), 52. —
 Niels Jensen, Skipper, 52.
 Düring-Rosenkrantz, E.. Sv. p. Spørgsm.,
 235 ff.
 Døderlein, Chr., Student, 15, 33.
- Ebbesen, Peder, 250, 253.
 Ebell, Christiane Louise (f. Rollf), 55. —
 Ernst, Fr., Major, 55.
 Eckersberg, Maler, 15, 34.
 Edenberg, Joh. Host, 243.
- Eeg, Hans Broderus, Pr., 282.
 Egede, Poul, titulær Bisk., 126 f. —
 Søltn., 129.
 Eggers, Anna Marie, 53. — Sophia, 170.
 Egholm, Maren, 58.
 Eichel, 124.
 Eichhorn, Jan Jacob, 171.
 Eisen, Spisevært, 9, 24.
 Ejlersen, Jacob, Slotsskriver, 275.
 Elenhoff, Eberhardt, Chirurg, 96.
 Eliasdatter, Elisb., 239.
 Ellebracht, Amalie, (f. Nostitz), 46. —
 Charl. Amalie, 46. — Chr. Conrad,
 Oberst, 46.
 Ellefsøn (-datter), Nils, 75. — Mgr.,
 284.
 Emahusen, Adelgunda, Frøken, 179.
 Epinus, Dr. jur., 172.
 v. Erhardt, Nicolaus, Prltn., 47.
 Erichsen, Niels, 208. — Cfrd., 117.
 Essendrop, Cand., 40.
 Evensdatter, Mgr., 70.
- Fabricius, Anna Elisb., 47. — Anna
 Marie (f. Jacobsdtt.), 47. — Clara
 Mgr., 47. — Froderus Chr., Auditeur,
 47. — Jacob, 47. — Joh. Chr., Dr.
 med., 193. — Jørgen Chr., Studiosus,
 47.
 Fabritius, Hofjuveler, 197.
 Falk, Hans Adolf, Scltn., 47.
 Falsen, Højesteretsass., 199 f.
 Fehmann, A. F. C., 78.
 Feyga, Abraham, 277. — Andr., 277. —
 Andr., Juveler, 277. — Anna Mgr.,
 277. — Arent, 277. — Bernt, 277.
 — Engbrecht, 277. — Fr., 277. —
 Hans 277. — Jacob, 277. — Jochum,
 277. — Karen, 277. — Lisbeth,
 277. — Martha, 277. — Mette, 277.
 Fibiger, Abel Jørgensdtt., (f. Sibbern),
 48. — Jørgen, Stadsmusikant, 47 f.,
 59. — Math., Rdm., 48.
 Fincke, Thomas, Prof., 298.
 Finckenhoff, Anna Christine, 305.
 de Fine, Anna (f. v. d. Velde), 48. —
 Anna Marie (f. Hastrup), 48. —
 Joh., Rgmtskvartm., 48. — Johanne
 (f. Borreschmidt), 48. — Thomas,
 Etrd., 48. — Thomas Andr., 48.
 Fischer, Olfert, Cmd., 6.

- Fleurus, Cardinal, 120.
- Flindt, Isak Sidenius, cand.theol., 18. — Lisbeth (f. Wandal), 60. — Peder Andersen, Skræder, 60. — Kobberstikker, 200.
- Fogh, Mgdl. (f. Bording), 94. — Peder, Etrd., 94.
- Franck, Gjertrud (f. Sørensdtt.), 154. — Jacob Mortensen, Høker, 154. — Serine, 154.
- Frants (-datter), Gjertrud, 287. — Kejser, 38.
- Frebjerg, Else, 225. — Niels, 216. — Poul, 216.
- Frederik II, 213, 231, 253, 297. — III, 241, 261, 268, 279. — IV, 188. — V, 108 ff., 113 f., 132, 188. — VI, (som Krcnprinds, 6 ff., 140, 244), 22, 38 f., 41. — Arveprinds, 4, 133, 140, 144.
- Friberg, Elisb., 53.
- Frick, Søren, Maskinfrk., 78, 236. — Marie Antonette Julie (f. Friederichsen), 78, 236.
- Friedenrich, Abel Carisius, 49. — Anna Dorth. (f. Pedersdtt.), 48. — Anna Fr. Kaloria, 49. — Christiane, 49. — Daniel, Informator, 48. — Elisa, 49.
- Friederichsen, Fam., 78, 235 ff.
- Friis, Anna Cath., 86. — Christen, Pr., 282. — Chr., Cantsler, 86, 257 f., 287, 299. — Dorth, 230. — Henrik, Rdm., 263. — Johannes Fr., Ovkrigscmms., 49.
- Frobös, Agnete, 171 f. — Chr., Cpt., 171 f.
- From, Esaias, Kbm., 171.
- Frølund, Sara, 59.
- Fugl, Procurator, 12, 27.
- Fuiren, Else, 96. — Henning, 88, 95.
- Fyhn, J. A., Ovkrigscmms., 76.
- Gabel, Christoffer, 275.
- Gage, Poul, 246. — Rudbek, 247, 301.
- Galskyt, Peder, 210.
- Galt, Axel, 229, 250. — Birg. (Birte) Axelsdtt., 229, 245, 248*, 249. — Gjort, 250.
- Galtung, Elisb., 239. — J. F., Læge, 145. — Fam., 145.
- Garboe, Charl. Sophie (f. Lindemann), 106. — Peter Severin, Læge, 199, 201. — Rasmus Henriksen, Provst, 106, 112, 199. — Frue (f. Mathiesen), 199 ff.
- Gedde, Gjedde, Chr., 86. — Mgr. Marie (f. Nobel), 172. — Oberst, 172, 308. — Ove, Admiral, 215, 219.
- Gedng, Sophia Mgr., 83.
- Geelmuyden, Chr. Fr. Dreyer, Kbm., 171. — Marie Elisb., 171.
- Gembse, Abraham, Politibetjent, 305.
- Gercken, Elisb. Hel., 84.
- Gielstrup, Skuespiller, 131. — . . . (f. Morell), Figurantinde, 131.
- Gjørup, Peder Bering, Pr., 234.
- Gjedde, se Gedde.
- Gjemsø, Hører, 42.
- Glambek, Claus, 250. — Else, 228. — — Kirsten, 249.
- Glud, Fr. Louise, 94. — Ingeb. Marie (f. Bording), 94. — Poul, Amtmand, 94.
- Godde, se Gedde.
- Godske, Mogens, 230.
- Gosch, Cath. Elise, 84. — Clara Sophia, 83.
- Gosmann, Agnete, 49. — Elisb., 49. — Helene (f. Vallac), 49. — Johan, 49. — Susanne, 49. — Thomas, 49. — Major, 49.
- Gottschalck, Severine, 61.
- Gottwaldt, Sophie Cathar., 149.
- Grabow, Galejslave, 101 f.
- Gram, H., cand.jur., Sporgsm., 233 f. — Fam., 64 ff., 160, 233 f.
- Grandorph, Elen, 239. — Henrik, 239 f.
- Grave, Chr., Pr., 280, 282. — Christence (f. Plade), 280. — Erik Immanuel, 281. — Helene Dorth., 281. — Immanuel Chr., Cpl., 281. — Isabelle Christine (f. Stockfleth), 281. — Iver Chr., 279. — Maren Leegaard, 280. — Maren Mortensdtt. (f. Lerche), 279. — Niels, 280.
- Gravenhorst, G. I. A., Jernbaneass., Gave, 240.
- Grefsen, Laurits Christensøn, 67, 69.
- Gregerssen, Hans, Pr., 86.
- Grib, Adam Fr., Pr., 295. — Peder, Cpt., 295 f.

- Griffenfeldt, Peder, 73, 123, 276.
 Griis, Bagge, 225, 229.
 Groot, Helvig, 226 f., 248*.
 Grove, G. L., cand. jur., Sv. p. Spørgsm., 235.
 Grubbe, Erik, Amtmand, 86. — Marie, 80.
 Grundtvig, Lise (f. Blicher), 15. — N. F. S., 6, 13, 15.
 Gruvius, Læge, 104.
 Grüner, Cathar. (f. Vinge), 49. — Chr. Fr., Obl., 49. — Gerhard, Obl., 49.
 Grøn, Iver, 212 f., 248*.
 Grønbech, Assessor, 157. — Enke, 157.
 Grønvald, Caroline, 238. — Fr., Assistent, Spørgsm., 62. — Jørgen, Degn, 238. — Knud, Pr., 62, 233. — M. K. (f. Juul), 62. — Trine, 238.
 Gude, Christine (f. Due), 105, 110, 134 f. — Christine Marie, 84. — Helene Marie (f. York), 105. — Jacob, Jstrd., 105 ff., 181 ff. — Joh. Henrik, Pr., 283. — Niels, Proviantfvlt., 105 f., 110. — L. J. M., Domprovst, 105. — Hofkasserer, 143, 194.
 Guldberg, Anna Marie Birg. (f. Lemming), 53. — Birg. Sophie Amalie, 53. — Carl Edvard Lemming, Lærer, 53. — Cath. Georgine Elisb., 53. — Eggert Christoffer, Adjuukt, 53. — Elisb. (f. Friborg), 53. — Jørgen Hansen, Toldinspt., 53. — Ludv. Aug. Friborg, 53. — Ove Hoegh, Minister, 197. — Poulina Florentine Amalie, 53. — Victor Chr. Höeg, 53.
 Guldbrand, Joh. Vilh., Dr. med., 191 ff., — Slotsfvlt., 192.
 Gunderssøn, (-datter), Christen, 66. — Guri, 69. — Malene, 74.
 Gunnerus, Bisk., 161, 308.
 Gyldenaar, Otto Mogenssøn, Lagmand, 163.
 Gyldendal, 16. — Boghandler, 121.
 Gyldenkrone, Chr., Gbmrd., 101 ff.
 Gyldenstjerne, Axel, Statholder, 65. — Hildebrand, 297. — Henrik, 244, 258. — Knud, 250. — Mette, 250. — Niels, 245. — Niels Eriksen, Rigshofmester, 207.
 Gähler, Gbmrd., 128.
 Hage, 15.
 Hagen, Krigsraadinde, 179.
 Hagerup, Ejlert, Provst, 179.
 Halck, Birthe Cath. (f. Klinck), 51. — Math. Hansen, Skomager, 51.
 Halpig, Lars Hansen, Pr., 166.
 Hamilton, se Albretsen.
 Hammelef, Hammeløv, Agnete (f. Rasmusdtt.) 49. — Erik, Oberst, 49. — Peder Rasmussen, Etrd., 49. — Jstrd. 137.
 Hammer, Anders Larsen, Pr., 163. — Anna (f. Ottesdtt.), 163. — Hans Larsen, Kbm., 163. — Laurids, 262. — Pernille (f. Ottesdtt.) 163.
 Hammond, Anne Dorth., 84. — Thomas, Kbm., 148.
 Handingmand, Berette Mogensdtt., 208, 248*. — Christoffer Mogensen, 208. — Jens Mogensen, 208.
 Hansen (-søn, -datter), Chr., Bisk., 97 f. — Christoffer, Borgm., 262, 267. — Gotfred, Pr., 247. — Jens, Tolder, 262. — Karine, 298. — Kirstine, 72. — Kirstine, 155. — Mgr., 73. — Mgr., 293. — Niels, Lagmand, 150, 162. — Niels, Rdm., 267. — Rasmus, Rdm., 161. — Sophie, 262.
 de Hansen, Anna Maria, 78.
 Harboe, Anna Sophie, 51.
 Harbou, Hardebou, Horrebow, Fam., 202—232, 241—256.
 Hardebou, se Harbou.
 Harlef, Anders, 50. — Henrik, 50. — Jacob, 50. — Jacob, Skoleholder, 49. — Johanne, 50. — Karen (f. Rasmusdtt.), 50.
 Harsdorff, Bygmester, 144.
 v. Harstal, Chr. Ulrik, Overstaldmester, 102. — Hans Ulrik, 102.
 Hartmann, G., Rect., Spørgsm., 145 f. — Fam., 145.
 Hartvig, Elisb., 232. — Jørgen, 232.
 Hasse, Beate Jacobsdtt., 239. — Elisb. (f. Eliasdtt.), 239. — Jacob Andersen, Pr., 239.
 Hastrup, Anna Marie, 48.
 Hauberg, P. & Co., Boghandel, Gave, 78.
 Hauch, Hofmarskal, 3, 8.
 Hay, Anna Marie, 51.

- Heide, Mariane Elisb. (f. Schiött), 50. — Rudolf, Cpl., 50. — Sidsel. (f. Andersdtt.), 50. — Simon, v. d., Skomagere, 50.
- Heider, Morten, Raadstueskriver, 275, 278.
- Heilmann, Chr., Toldkasserer, 15, 33 f., 42, 44 f.
- Helt, Christen Pedersen, Raadstueskriver, 275.
- Henckell, Andr., Amtsprovst, 15, 23.
- Henriksen (-datter), Alhed Marie, 60. — Iver, 284. — Mgdll. Sophie, 284. — Niels, Degn. 289 f., 292.
- Herland, Bartholus, 90.
- Herløv, Fru, 211.
- Hersleb, Bisk., 180.
- v. Herring, Chr., 278.
- v. Hetziger, Chr. Mejer, 50. — Chr. Mejer, Scltn., 50. — Kirstine (f. Schou), 50. — Ulrik Mejer, 50.
- Hie, Peder Pedersen, 270.
- Hierild, Malene Christine (f. Junghans), 167. — Ole, Pr., 167.
- Hieronymus, Lars, Pr., 303.
- Hildebrand, Dr. jur., 172.
- Hind, Peder Jensen, Pr., 166.
- Hjort, Fr., Forvalter, Spørgsm., 303. — Peder, Prof., 28. — Cfrdinde, 235.
- Hoben, Joh., 231.
- Hof, Jens, Underfoged, 68. — Sophie (f. Rødder), 68.
- Hoffmann, Jomfru, 45.
- Hofgaard, Cecilia, 170. — Doroth. Hed. (f. Nobel), 169 ff. — Hans, Skibscpt., 170. — Jens, 170. — Peder, Pr., 169 f. — Sophia, 170.
- Hohendorf, Joh. Henrik Albert, Obl., 50.
- Holck, Holk, Anne, 221. — Malene, 224. — Ole, 227.
- Holgersen, Niels, Pr., 225. — Niels, Cpt., 259.
- Holm, Anna Birg., 234. — Anna Cath., 52. — Anna Judith (f. Reusch), 51. — Anna Marie, 51. — Cath. Lucie (f. v. Lengorchen), 51. — Chr., 52. — Joh. Theodorus, adlet Holmskjold (se dette!). — Mads Jensen, Pr., 97. — Niels, 51. — Peder, 51. — Poul Nicolaj, 52. — Thomas Nicolaj, Chirurg, 51. — Torben Henrik, 52. — Provst, 27.
- Holmskjold, Joh. Theodorus, 51. — Sophie Mgdll. (f. Schrødersee), 51.
- Holst, Anna Marie, 303. — Elisb., 149. — Fr., Prof. med., 97. — Fr. Christensen, Skipper, 96 f. — Fr. Frantzen, Hotelvært, 95. — Hed. Susanne (f. Bornemann), 149. — Marie, 237, 303. — Sara (f. Moldenhauer), 96 f.
- Holstein, Joh. Ludvig, Ghmrd., 126 f., 132. — Overjægermøster, 116. — Oversecretair, 116.
- Hornemann, Prof. theol., 23.
- Horrebow, se Harbou.
- Horstius, Hans Jørgensen, Dr. med., 263.
- Hoskiær, Johanne Christiane, 83. — Marie Mgr., 84.
- Huiffeldt, Anna Ottesdtt., 209. — Generalmajorinde, 179.
- Huiffeldt-Kaas, Arkivfuldmægtig, 202.
- Hulbek, Jørgen, Provst, 172.
- Huth, General, 141.
- Hvass, Anna, 249. — Erik, 99. — Jens, 98. — Vogn, 98.
- Hübens, Sophie Cath., 283.
- Hynnemor, Beate Jacobsdtt. (f. Hasse), 239. Nathanael Jokumsen, Handelsmd., 239.
- Hænsken, Regine Hansdtt., 53. polsk Officer, 53. — . . . (f. Lerche), 53.
- Høeg, Høg, Berote, 253. — Else, 231, 254.
- Hørby, Inger Prosdatter, 219.
- Höyer, Anna Marie, 84. — Cecilie Cath., 83. — Mgdll. 75.
- Høyer-Møller, Provst, Sv. p. Spørgsm., 78.
- Ibycius, Franciscus, 297. — Kirstine, 297.
- Isaksen, Henrik, Rdm., 268.
- Jacobsen (-datter), Anna Marie, 47. — Hans, 75. — Ingeb. Marie, 75. — Poul, 248.
- Janson, Hector Fr., Bisk., 132 f.
- Jensen, (-søn. -datter), Birg. (f. Madsdtt.), 162. — Cecilie, 51. — Cecilie

- Ovesdtt., 235. — Christen, 248*. — Chr., Pr., 1, 7. — Christoffer, Pr. i Fet, 70. — Christoffer, Pr. i GUSDAL, 161 ff. — Henrik, Pr., 86, 257. — Jens, Foged, 227, 259. — Mogens, 248*. — Ove, Borgm., 235. Sophie (f. Ottesdtt.) 163. — Susanne Hansdtt. (f. Kraft). 70. — Plattenslager, 137.
- Jespersen, Anna Kirstine (f. Bording), 94. — Jesper, Beltpostfører, 58. — Maren (f. Egholm), 58. — Maren Tygesdtt., 94. — Martine Sophie, 58. — Tyge, 94.
- Jessen, L. P., Ltn., Spørgsm., 147.
- Johan Casimir, Pfalzgreve, 213.
- Johansdatter, Cathar., 151, 154.
- Jonsdatter, Boel, 72 f., 160.
- Jordan, Fr., 171.
- Juel, Juul, Axel, 257, 308. — Børge, Underadmiral, 228. — Iver Axelsen, 86, 308. — Jens, Ghmrd., 101, 103 f. — Lisbeth, Mogensdtt., 248*. — M. K., 62. — Maren, 86. — Marie, 147. — Mogens, 294. — Rasmus, Cmd., 147. — Tøne, 86 ff., 308. — Bar., 82. — Fam., 63, 156—160, 235.
- Juliane Marie, Dronning, 140, 144.
- Junge, Ane Bolette, 118, 125. — Cfrd., 118.
- Junghans, Anna, 167. Anna (f. Meldal), 166 f. — Birg. Lucia, 167. — Elen, 167. Elisb., (f. Thomasdtt.), 165. — Elisb. Mario, 167. — Dorothea Cathar. (f. Bugge), 167. — Fr., Officiant, 165. — Frederikke, 167. — Henning, Provst, 165 ff. — Malene Christine, 167. — Melchior Fr., Catechet, 167.
- Juel, se Juel.
- Jørgensen (-datter), Augusta, 58. — Daniel, Provst, 286. — Peder, Rdm., 304*.
- Kaas, Anne, 97. — Chr. Sehested, 307. Edel Bertelsdtt., 248*. — Erik, 232, 243, 248*. — Hans, Cmd., 307. — Jens, 98. — Johanne, 218. — Mogens, 230. — Otto, 300. — Thomas, 98. — Vincents, 301.
- Kaasbøl, Clara Jacobine, 84.
- Kalf, Tyge, 211.
- Kall, Peder, Pr., 15, 23.
- Kamp, Mette Marie, 61.
- Kastrup, Bertha, 58.
- Katholm, Rasmus, Provst, 298.
- Kaurin, Anna (f. Junghans), 167. — Hans, Pr., 167.
- v. Keulen, Christence (f. Scharfenberg), 55. — Christine Charl. Amalie, 55 f. — Major, 55.
- Keyser, Prof., 15, 28.
- Kiempe, Ole, Pr., 179.
- Kingo, Else Hansdtt., 54. — Johanne Jensdtt., 54. — Bisk., 54, 288 ff.
- Kirksteen, Anna Sophie, 84.
- Kirstein, Ludvig, Cfrd., 28.
- Kjerulf, Anna Sabina (f. Due). 111 ff., 134. — Diderik, Provst, 111 ff. — Christen Svendssøn, 73. — Jens, Bedemand, 171. — Madame, 35. — Pr., 33.
- Kjermgaard, Arenza Birg., 83.
- Kjækstad, Jørgen, 75.
- Kjær, Hører, 42.
- Kjørboe, M. B. cand. jur., 31.
- Klaumann, Verner, 263.
- Klein, Frue, 29.
- Klim, Anna, 75. — David Görrissøn, Lagmand, 75. — Magdl., (f. Høyer), 75.
- Klinck, Arnt, Skipper, 51. — Birthe Cath., 51. — Cecilie (f. Jensdtt.), 51.
- Knag, Niels, Lagmaud, 150.
- Knoblauch, Lucie Vilh. Dorothea (f. Rollf), 55. — Ludvig, Auditeur, 55.
- Knoph, Christoffer, Hofprædikant, 70.
- Knub, Jens Lucassen, 86.
- Knudsen, Christen, 207 f., 248*. — Hans Chr., Registrator, 115 — Jens, Foged, 207 f., 248*. — Peder, 207 ff., 248*.
- Kolding, Søren Christensen, Raadstueskriver, 263.
- Koppelau, Dorothea Mgd., 57.
- Kopperholt, Anna Marie, 83.
- Koren, Amtmand, 20.
- Krabbe, Christen, Pr., 207. — Christen, Landstingshører, 207. — Hans, 248*. — Iver, 258, 260 ff. — Thomas, 207.

- Kraft**, Anna Jacobsdtt., 70. — Even, Oberst, 157. — Hans, Rect., 70. — Jens, Major, 234 f. — Jens Christoffersen, Pr., 70 f. — Maren (f. Kylstrup), 157. — Maren Christensdtt. (f. Berg, 71. — Mgr. Evensdtt. (f. Baardssøn), 70 f. — Sophie (f. Knoph), 70. — Stine (Kirstine), (f. Schreuder), 157, 235. — Susanne Hed., 70. — Vincents Henrik, Cpt., 157, 235
- Krag**, Anna Nielsdtt., 248*. — Anna Mgr., 57. — Anne, 218, 223. — Else, 216. — Fr., Bar., 79 ff. — Loreuts, Pr., 293. — Mareu, 225. — Mogens, 223. — Niels, 211, 218. — Niels, Rect., 298.
- Krarup**, Fr., Registrator, 202.
- Krefting**, Anna Poulsdtt. (f. Vogt), 284. — Cathar., 284. Herman Johanssøn. Jernværkæjer, 284. — Johan Hermanssøn, 284. — Sophie Cath. (f. Brauman), 284.
- Kremner**, Christoffer, 231.
- Krog**, Peder, Bisk., 166.
- Krog-Meyer**, Overlærer, 33.
- Kruckau**, Mine Fr., 84.
- Krumm**, Jacob, se Keyser.
- Kruse**, Anna, 212, 249. — Christine, 300. — Christoffer, 212. — Dorth. Christoffersdtt., 212, 248*. — Gabriel, Viceadmiral, 244. — Justa Marie (f. Schalburg), 58. — Vilh., Consul, 58. — Tyge, 221, 248*.
- v. d. **Kuhla**, Bendix, 244.
- Kylstrup**, Maren, 157.
- Kümmel**, Anna Doroth., 305.
- Køller-Banner**, Gnrl., 131.
- Körber**, Jochum, 241 f.
- Körbitz**, Oberst, 271.
- Køster**, Elise Jacobine, 536. — Apotheker, 236.
- Lampe**, Erasmie Karine, 148. — I. F., Pr., Svar p. Spørgsm., 238 ff.
- Langballe**, Mikkel, Forpagter, 217.
- Lange**, Gunde, 217. — Villem, 276. — Rdm., 122.
- Langhoff**, 15.
- Langkilde**, C. V., Gave, 240.
- Larsen** (-søn, -datter), Anna, 152. — Hilleborg, 282. — Karen, 68. — Lars, Pr., 281. — Mgr., 151.
- Lassen**, Nanna Poulaine, 84. — Cpt. i Marinen, 6. — Bureauchef, 202.
- Laub**, Simou, 28.
- Lauritsen** (-søn, -datter), Bertel, Pr., 162, 164. — Birg (f. Madsdtt.); 162, 164. — Kield, Handelsmd., 293. — Mette, 270, 276 f. — Peder, Pr., 269.
- Lavætz**, Charlotte, 84.
- Leijondlycht**, And., 247.
- Lemming**, Anna, 54. — Anna Marie (f. Eggers), 53. — Anna Marie Birg., 53. — Birg., 53. — Birg. (f. Volf), 52. — Birg. Cath., 54. Carsten, 53. — Dines, 54. — Ditlev, Cancelliord., 54. — Else Kirstine, 54. — Eik, Pr., 54. — Hans, Pr., 54. — Ingeb., 54. — Maren, 54. — Maren Juliane Kirstine, 54. — Peder, Kbm., 54. — Poul, Dr. phil., 53. — Poul, Hører, 53. — Regina Hansdtt. (f. Hænsken), 53. — Sophie Amalie (f. Schyoni), 53. — Søren Poulsen, Kbm., 52. Søren. Posttransportør, 53.
- v. **Lengerchen**, Anna Helvig, 52. — Anna Marie (f. Hay), 51. — Anna Sophie, 52. — Anna Sophie (f. Harboe), 51. — Cath. Lucie, 51. — Elisb. Mgr., 51. — Joh. Jørgen, 51. — Joh. Theodorus, Chirurg, 50 f. — Mgr. (f. Vibbing), 51.
- Lepel**, Oberst, 225.
- Lerche**, Georg Flemming, Sæcpt., 52. — Jacob, Postmester, 53. — Jacob, Borgmester, 54. — Maren Mortensdtt., 279. — Ceremonimester, 79. — Greve, 37. — Grevinde, 38. — Ovkrigssecret., 177.
- Liebe**, Fam., 154.
- Lieungh**, Stiftsprovst, 33.
- Lind**, Marcus, 74.
- Lindam**, Carl Hedeveg, Transportfv., 296. — . . . (f. Grib), 295.
- Linde**, Christen Christensen, 222.
- Lindemann**, Charl. Sophie, 106. — 227.
- Lobes**, Joh., Cpl., 71.
- Loretsen**, Claus H., 160. — Major, 7.
- Lottig**, Oberst, 174.

- v. Lowzow, A., Jægerm., Gave, 306.
 Lund, Aasille (f. Ström), 77. — Hans, Pr., 77. — Maren Grøn, 77.
 Lunding, Frue, 35. — Jstrd., 13.
 Lunderf, Marie Christine, 60. — Steffen, 60.
 Lunov, Anna Lauritsdtt., 212, 216 ff., 248*. — Enevold, 230. — Erik, 217, 230. — Jesper, 217. — Laurits, 216.
 Luxdorph, Ane Bolette (f. Junge), 118, 125. — Bolle, Envoyé, 103 f. — Bolle Villum, Ghmrd., 114, 116 ff., 180 f. — Oborst, 117.
 Lykke, Anna, 270. — Christoffer, 248*. — Erik, 216. — Iver, 229. — Jørgen, 217.
 Lynghyo, resid. Cpl., 44 f.
 Lütken, Antoinette Doroth., 83. — Louise, 83. — Sophie Elisb., 84.
 Læssoe, Verner Abrahamson, Oberst, 21.
 Löscke, Major, 174.
 Lovendal, W., Bar., 67.
 Lövenhaut, Carol. Vilh., 46.
- Maaneskjold, Isak Pedersen, 220, 230, 248*. — Mgr. Isaksdtt., 220 f., 230 f., 248*.
 Madfeldt, Dorthe Helene, 75.
 Madsen (-søn, -datter), Birg., 162. — Birte, 234. — Jacob, Bisk., 90. — Mgd., 90. — Peder, Pr., 65. — Sara, 280.
 Magnus, Anna Marie, 239.
 Malleville, Major, 120.
 Mandix, Marcus, Borgm., 287. — Mourits, 287.
 Mangelsen, Oberst, 175.
 Mangor, Christoffer Herforth, Pr., 283.
 Mansa, Charles, Svar p. Spørgsm., 304.
 Marcher, Herman, 262.
 Marcussen, Morten, Cpl., 262.
 Mario Sophie Fr., Kronprindsesse, 7.
 Markmand, Fam., 253.
 Marsolis, Gabriel, 219.
 Marstrand, Jacob Nicolaj, 17, 38, 44 f. — Petra (f. Smith), 44. — Bergskriver, 179.
 Marsvin, Jørgen, 219, 232.
 Mathiesen, Borgm., 199.
 Mechelborg, Chr. Jonasen, 148.
- de Medicis, Cardinal, 102.
 Meiercroone, Gesandt, 102.
 Meincke, Assessor, 40.
 Meitzner, Balthasar, Oberst, 174 ff. — Balthasar, Dr. theol., 176. — Chr., Pritn., 176. — Mgd., (f. Peine), 176 f. — Sophie Christine, 175 ff. — Tolder, 176.
 Meldal, Anna, 166 f. — Augustinus, Pr., 286. — Elen Stensdtt., 166. — M. R., 286.
 Merdö, Christen Gundersen, Handelsmd., 155. — Gunder, 156. — Mads, 156.
 Meulengracht, Anna Marie (f. de Hansen), 78. — Harbo Lassen, Vejmaster, 78. — Peter, Obl., 78.
 Meyer, Gert, 270. — Jens Hansen, Handelsmd., 240. — Martin Carl, Pr., 282.
 Michelsen (-søn, -datter), Anne, 249. — Christen, 77. — Christen, Prof., 293. — Hans, Hofprædik., 298. — Jacob, Borgm., 294. — Karen, 282. — Maren, 73. — Morten, Rdm., 268.
 Modest Sophie Auguste, 237.
 Moe, Carol. Elisb., 83.
 Mogensen (-datter), Anne, 248*. Bertel, 248*. — Ebbe, 253. — Edel, 248*. — Ide, 248*. — Jens, Landsdomm., 248*. — Jens, Secretair, 248*. — Karen, 248*. — Karen Christoffersdtt., 163. — Motte, 248*. — Mogens, 248*. — Otte, Lagmaud, 163. — Sidsel, 248*.
 Mohr, Joh., Urtekræmmer, 278.
 Molbeck, Chr., Prof., 13.
 Moldenhauer, Carl, Jstrd., 32. — Frants Caspar, Chirurg, 95 ff. — Else (f. Fiuren), 96. — Peder, 95. — Sara, 96 f. — Sara (f. Stephansen), 95. — Prof. theol., 16, 23 f., 26, 32 f.
 Moltke, Greve, 128.
 Moltken, Joachim, Boghandler, 269.
 Morell, Skuespillerinde, 131.
 Morland, Anders Christensen, Pr., 73.
 Mormand, Corfitz, 232. — Mgr., 232.
 Mortensen, Fr. Louise, 83. — Jens, Pr., 85. — Jørgen, Borgm., 259. — Marie Kirstine, 83.
 Morup, Daniel, Kbm., 240.

- Most, Martha Mgr. (f. Nobel), 172. — Amtmand, 172.
- Movatt, Karen, 245.
- Munch, Munk, Anne Andersdtt., (f. Simonsson), 284. — Berette Nielsdtt., 212 f., 248*. — Christen, 225. — Else Nielsdtt., 212, 248*, 249. — Erik, 226. — Hans, Bisk., 284. — Iver Pedersen, Pr., 278. — Karen, 297. — Karine Pedersdtt., 296. — Mette Jensdtt., 212, 214, 222, 226, 248*. — Niels, 212, 248*, 249. — Otto, 249. — Peder, 297. — Peder Iversen, Pr., 297. — Peder Jacobsen, Borgm., 296 f. — Oberst, 254.
- Mund, Birg. Sørensdtt., 227, 229 f., 248*, 249. — Carl, Husarltn., 56. — Claus, 212, 248*. — Iver, 248. — Jørgen, 230. — Maren Nielsdtt., 218, 223, 248*. — Niels, 219. — Peder, 250. — Pros, Admiral, 219. — Sidsel, 218. — Søren, 227, 249.
- Munk, se Munch.
- Munthe, Ludvig, Bisk., 151.
- Must, Anne Andersdtt. (f. Simonsson), 284. — Eleonore (f. Brauman), 284. — Hans Hansen, Præsident, 284. — Just, Amtmd., 284.
- Myhlenphort, Ltn., 179. — Oberst, 175.
- Müller, Chr. Rudolf, Bisk., 301. — Friderica Hedevig, 84. — Honrik, Rentemester, 262. — Peter Erasmus, Bisk., 24, 32. — Zacharias, Student, 15. — Jstrd., 183. — Maler, 15.
- Mylting, Henrik Jespersen, 232. — Peder Henriksen, 232.
- Mynster, Jacob Peter, Bisk., 18.
- Münter, Fr., Bisk., 23.
- Møinichen, Amtmand, 152 f.
- Møller, Abraham, Pr., 282. — Anna Cath. (f. Holm), 52. — Anne Mgr., 62. — Else Kirstine (f. Lemming), 54. — Frants, Jstrd., 52. — Hans Andersen, Amtsfvlt., 54. — Jens, Prof. theol., 1. — Peder, 240. — 201.
- Mønster, H. P., Bisk., 28.
- van Mörzen, Henrik, Senator, 298. — Mgr., 298.
- Nansen, Hans, Borgm., 267. — Hans den yngre, Præsident, 94. — Hans, Amtmand, 94. — Maren Tygesdtt. (f. Jespersen), 94.
- Nelson, Horatio, Admiral, 2, 6.
- Nested, Jørgen Nielsen, Pr., 98. — Nilaus Poulsen, Slotspræst, 270.
- Neuper, Adolf, Kbm., 240.
- Nielsen (-søn, -datter), Else (f. Tygesdtt.), 52. — Fin, Borgm., 262, 267. — Georg, Cfrd., 141. — Jacob, 296. — Jacob, Tøjhusskriver, 149, 237, 303. — Jens, Bisk., 163. — Kirsten, 66. — Knud, Stamfad. til Fam. Harbou, 204, 206, 211, 248*, 254. — Poul, Rdm., 52. — Trugols, Rect., 161. — Østen, Provst, 162.
- Nissen, Copist, 17. — Madame, 17. — Rect., 32.
- Nobel, Nobell, Doroth. Hansdtt., 169 ff. — Haus, Amtmd., 151. — Hans, Etrd., 172. — Hans, Jstrd., 172. — Haus Mortensen, Kbm., 169. — Mgr. Marie, 172. — Martha Mgr., 172. — Morten, 172. — Sophie (f. Eggers), 170. — Volff, Marinelt., 172.
- Normand, Jacob Jensen, Cpt., 271.
- Nostitz, Amalie. Rigsbaronesse, 46.
- Numsen, Gurlmj., 304.
- Nyerup, Rasmus, Prof., 37, 40, 122.
- Nygaard, Jens Lauritsen, Pr., 278.
- Nyholm, Christoffer, 15, 33.
- Nørregaard, Carol. (f. Grønvald), 238. — Forvalter, 238.
- Obelitz, Prof., 126 f.
- Odonnel, Skuespiller, 7.
- Olafsdatter, Karen, 148.
- Olavius, Joh., Pr., 86.
- Oldeland, Hans, 258.
- Olrik, Fam., 149 ff., 238 ff.
- Olsson, Erik, Magister, 93. — Peder, 69.
- Olufsen, Jon., Pr., 160.
- Oranien, Hertug af, 297.
- Orning, Erik, Orlogscpt., 229, 244, 248*. — Erik Ottesen, Admiral, 245. — Jørgen, 223. — Jørgen, Underadmiral, 229. — Kirsten Jørgensdtt., 223, 248*. — Vill, 223.
- v. d. Osten, Chr. Albrecht Massau, Major, 185. — Friderica Louise Charl. (f.

- Scheel), 185. — Hans Vilh., Etrd., 28. — Holger Massau, Cpt., 185. — Wilh. August, Resident, 185. — Sophus Carl Massau, Cpt., 185. — Gouverneur i Christiansstad, 226.
- v. d. Osten-Sacken, Joh. Vilh., Major, 56 f.
- Ottesdatter, Anna, 163. — Gunhild, 163. — Lisbeth, 163. — Magnild, 163. — Mgr., 163. — Pernille, 163. — Sophia, 163.
- Oxe, Thomas, 243.
- Paludan, Barbara, 70. — Marie Vilhelmsdtt., 303*.
- Parsberg, Enevold, 275. — Ingeb., 86.
- Paus, 126.
- Pedersen (-søn, -datter), Anna Dorth., 48. — Anne, 278. — Bartholomæus, Rdm., 268. — Christen, Pr., 247. — Claus, Pr., 265. — Erik, 248*. — Jacob, Cpt., 259. — Laurits, 248*. — Mgr., 281. — Martha, 71. — Mikkel, Herredsfoged, 211. — Mogens, Provst, 282. — Oluf, Pr., 281. — Peder, Borgm., 267. — Peder, Rdm., 263, 267. — True, Provst, 281.
- Peerssen, Anders, 147.
- Peine, Mdgl., 176 f.
- Petersen (-datter), Anna, 67. — A., Skolelærer, Spørgsmaal, 62. — Magnus, Kobberstikker, 308. — Morten, Bibliotekar, 15, 24, 42.
- Pharoe, Fam., Spørgsm., 63.
- Phister, Klokke, 1. — Skuespiller, 1.
- Pihl, Jens Hansen, 75.
- Piil, Andr. Mortensen, Klokke, 54. — Else Elisb., 54. — Johanne Jensdtt. (f. Kingo), 54. — Karen, 54. — Martinus, 54. — Sille Marie, 54. — Thomas Kingo, 54.
- Piper, Hans, Dr. med., 193. — 126.
- Pipping, Chr., Oberst, 96.
- Plade, Christence, 280. — Gregers Jensen, Kbm., 280. — Sara (f. Madsdatter), 280. — Pr., 179.
- Pless, Ghmrd., 82.
- v. Plessen, Chr. Ludvig, Ghmrd., 102 f.
- Plum, Anna Agnete, 10 ff., 16, 24, 27, 42 f.
- Podebusk, Prodbjørn, 210.
- Pontoppidan, Erik, Bisk., 132.
- Pope, engelsk Digter, 20.
- Pors, Anne Jørgensdtt. (Börialsen), 225, 248*. — Else, 225. — Jørgen, 225. — Karen, 232. — Mourits, 294. — Niels (Börialsen), 248*. — Sti, 232.
- Poulsen (-datter), Anna, 54. — Doroth., 54. — Iver, Borgm., 297. — Jannik, 54. — Math., Etrd., 101 ff. — Mette, 54. — Niels, Skipper, 52. — Niels Jensen, 54. — Søren, 52, antog Navnet Lemming; s. d. — Tyge, 54.
- Prom, Joh. Susanne, 83.
- Prytz, Dine (f. Smith), 10. — Proprietair, 10. — Regimentskvartm., 16 f.
- v. Pultz, Marie, Frøken, 55.
- Qvedens, Pr., 204.
- Qvistgaard, Fam., 302.
- Quitow, Henning, Cpt., 262. — Otte, 297.
- Rabe, Cecilie (f. Hofgaard), 170. — Mons, Orlogscpt., 170.
- Raben, Marskal, 101.
- Radbant, Marcus, 262. — Martha, 262.
- Rahbek, K. L., Prof., 10.
- Ramshart, Cort Caspar Ulrik, Sorenskriver, 302. — Mette Christine (f. Stub), 302.
- Ramus, Chr., Bisk., 149. — Elisb. (f. Holst), 149.
- Rantzau, Bendix, 250. — Chr., Greve, 243. — Christoffer, 250. — Kaj, 270. — Mette, 229, 250. — Ghmrd., 128. — Jægermester, 141.
- Rantzau-Ascheberg, 123.
- Rasmussen (-datter), Agnete, 49. — Cath., 297. — Dorthe, 50. — Karen, 50. — Marie Sophie, 61.
- Rathsach, Anna Cath., 52. — Anna Marie (f. Holm), 51. — Chr. Carl, Feltskjær, 51. — Diderik Christoffer, 51. — Doroth., 51. — Fr. Vilh., 51. — Johanne Diderikke, 51. — Joh. Henrik, 52. — Joh. Theodor, 51. — Judith Cath., 51. — Thomas Nicolaj, 51.
- Rawert, Henrik, 148.
- Ravn, Claus, Byfoged, 263. — Hansine Anne, 84.

- Reedtz, Birg. Sophie, Nonne, 102 f. —
 Charl. Amalie, Nonne, 102 f. —
 Jørgen, Ambassadeur, 102. — Peder,
 Cantsler, 92 f., 102.
- Reedtz-Thott, Kmh., 119 f.
- Refeldal, (Rifdal), Anna Sabina (f. Due),
 111 f. — Jacob, Skibscpt., 111 f.
- Reich, Christoffer, Stiftamtsskriver, 150.
- Reichwein, Lisbeth (f. Ottesdtt.), 163. —
 Oberst, 163.
- Rekhals, Kirsten, 249. — Fam., 206.
- Resen, Hans Andersen, Viceslagmand, 283.
 — Hans Poulsen, Prof., 297.
- Reusch, Anna Judithhe, 51.
- Reutze, Thomas, Kmr., 15, 34 ff., 44,
 307.
- Reventlow, Conrad, 79 ff. — Greve, 137,
 139.
- Rheder, Cfrd., 124. — Frue, 124.
- Riber, Jens, 75.
- Rifdal, se Refdal.
- Rüsbrigh, Prof., 10.
- Ring, Birg. (f. Christoffersdtt.), 163. —
 Knud, Pr., 163.
- Rist, Fr., Cpt., Gave, 240.
- Roberts, Enne, 263.
- Rodsteen, Elisb., 223. — Jens, Admiral,
 80.
- Roeskilde, Jens Pedersen, Pr., 288, 290,
 292 f.
- Rohde, Ulrik Andr., Rect., 55. —
 Tobaksfbrk., 55.
- Rollf, Christiane Louise, 55. — Henriette
 (f. Bertrand), 55. — Joh., Cpt., 55.
 Lucie Vilhelmine Doroth., 55. —
 Sophie Antonette, 55.
- Rommeling, se Rømeling.
- Rorig, Anna, 148.
- Rosenkrantz, Christine Charl. Amalia (f.
 v. Keulen, 55. — Erik Ottesen, 209.
 — Folmer, 250. — Holger, 288,
 297. — Mogens, Major, 55 f. —
 Ove, 222. — Regitze, 250. —
 Amtmd., 234. — Envoyé, 67.
- Rosenvin, Peder Andersen, Kæmner, 56.
- Rosenvinge, Ejler, Pr., 167 — Elen (f.
 Junghans), 167.
- Rosenörn, Ghmeferd., 149.
- Rothe, Tyge, 20. — Jstrd., 18.
- Rud, Mgr Podesdtt., 233. —
 Rudbek, Niels Lavesen, 210.
- Rusch, Joh., Guldsmed, 277.
- Ryge, Dr., 7 f.
- Rødder, Sophie, 68.
- Rømeling, Ghmrd., 128. — Oberst, 175.
- Samuelson, Joh. Fr., Bogholder, 305 f. —
 Sandberg, Anne, 254.
- Sander, Prof., 32, 124.
- Saxesen, Anna Mgr. (f. Krag), 57. —
 Chr., Regimentskvtm., 57. — Christiane,
 57. — Hannibal, Ritmester, 57. —
 Marie Mgd., 57. — Peder, Amts-
 forvlt., 57.
- Saxtorph, Prof., 119, 124.
- Scavenius, Jstrd., 142, 200. — P. B.,
 Godsejer, Spørgsm., 147.
- Schack, Barthold Hartvig, Gnrlmj., 57.
 — Doroth. Mgd. (f. Koppelau),
 57. — Joh., Cpt., 57. — Sibylle
 Hed. (f. Bülow), 57. — Ghmrd.,
 128. — Feltherre, 254. — Provst,
 33. — Greve, 37.
- Schack-Rathlow, Joachim Otto, Ghmrd.,
 128, 132 f.
- Schalburg, August Vilh., 58. — Augusta
 (f. Jørgensen), 58. — Bertha (f.
 Kastrup), 58. — Carol. (f. Marre),
 Lottericollectrice, 58. — Chr.
 Fr., Vinhandler, 58. — Jean Hein-
 rich, Vinhandler, 58. — Joh. Fr.,
 Commercerd., 58. — Joh. Heinrich,
 Gjæstgiver, 58. — Justa Marie, 58.
 Martine Sophie (f. Jespersen), 58.
 — Sophie (f. Willaume), 58. —
 Sophie Henriette, 58.
- Schandorff, Teguelærer, 83.
- Schapelau, Elisb., 254. — Fam., 231.
- Schare (eller Dannevig), Ole Nilsson, 155.
- Scharffenberg, Christence, 55.
- Schaurodt, Oberst, 179.
- Scheel, Friderica Louise Charl., 185. —
 Regitse Christiane Charl., 185, 189.
- Schiern, G., Student, 15. — Prof., 105.
- Schierum, Morten Jensen, Stykjunker,
 224.
- Schiønning, Skjønning, Anders, 225. —
 Lorentz Chr., Vinhandler, 235.
- Schiött, Schött, Anna Hermansdtt. (f.
 Villers), 50. — Mariane Elisb., 50.
 — Morten, Pr., 282. — Preben
 Andersen, Cpl., 50.

- Schjeitlie, Nicolaj. Magasinforv., 77, 308.
 Schlegel, Henriette Carol., 83.
 Schmidt, se Smith.
 Schnitler, Poul F. W., Pr., 282. — Fam., 169 ff.
 Scholten, Oberst, 224.
 Schonning, Ingeb. (f. Lemming), 54. — Peder, Pr., 54.
 Schopher, Dr. jur., 172.
 Schotmann, Marie Hed., 83.
 Schou, Schow, Dorthe (f. Rasmusdtt.), 50. — Kirstine, 50. — Peder Jensen, Skræder, 50. — Cfrd., 187. — Enke, 144. — Klokker, 121.
 Schreuder, se Schrøder.
 Schrøder, Schreuder, Agnetha, 157. — Beate Christine (f. Burenæa), 156, 235. — Cecilie (f. Ovesdtt.), 235. — Cecilie Cathar., 156, 235. — Hans Samuelson, Toldfvlt., 156, 235. — Joh. Rudolf Burenæus, Ltn., 157. — Kirstine (f. Burenæa), 157, 235. — Samuel Hansen, Pr., 235.
 Schrødersee, Sophie Mgdl., 51.
 Schultz, Herman, 151. — Frue, 42 f. — Magister, 42 f.
 Schyum, Sophie Amalie, 53.
 Schøller, C. E. A., Svar p. Spørgsm., 238.
 Schönheyder, Frits, Pr., 15, 33. — Joh. Chr., Bisk., 186.
 Schøtt, se Schiøtt.
 Seckman, Justitssecret., 103.
 Seefeld, Anne, 209, 212, 248*, 249. — Maren, 216, 222, 226. — Peder, 216. — Viffert, 216, 222.
 Seehusen, Kobberstikker, 21.
 Sehested, Axel, 88 ff. — Chr., Etrd., 104. — Christen Thomesen, Cantaler, 88. — Christoffer, 266, 276. — Hannibal, 219. — Jens Steen, 86. — Jørgen, Cpt., 103. — Knud Gyldenstjerne, Gnrl., 72. — Mgr., 250. — 301. — Steen Clausen, 98.
 Serlin, Karen, 207, 248*.
 Sibbern, Abel Jørgensdtt., 48, 59. — Jørgen, Uhrmager, 48, 59.
 Sibrand, Dr. jur., 172.
 Silberschildt, Martha Marie, 58.
 Simonsen, Anne Andersdtt., 284.
 Skade, Ingeb. Nielsdtt., 215, 248*.
 Skadeland, Lars, 209. — Marine, 248*.
 Skaktavl, Torben Torbensen, 208.
 Skeel, Anne, 254. — Bodil, 250. — Christen, 275. — Jørgen, 229, 300. — Kirsten, 225. — Otte, 229, 276.
 Skee, Isabella Mgr., 74. — Svend Svendssøn, Commandant, 74.
 Skinkel, Helvig, 243. — Mette, 300. — Morten, 287. — Fam., 287.
 Skjønning, se Schiønning.
 Sletting, Ane Cath., 83. — Henriette Fr., 84.
 Smith, Schmidt, Anna Agnete (f. Plum, 10 ff., 16 f., 24 f., 27, 42. — Anna Beate, 171. — Bernt, Kbm., 171. — Caspar, Procurator, 1 ff., 12, 16, 27, 38, 42, 45. — Caspar Vilh., Prof., 38. — Cecilie Maria, 171. — Christen Henriksen, Pr., 282. — Chr. Not. publ., 191, 195 f., 198 ff. — Daniel Peter, Provst, 1 ff. — Hans Christensen, Cpl., 282. — Marie Elisb. (f. Geølmuyden), 171. — Noline Sophie Friis (f. Colding), 12, 16 f., 24 ff. 32, 35 f., 40, 42 ff. — Petra, 44. — Thea, 16, 27, 42 f. — Troels, Pr. i Holbæk, 10, 16, 24, 42 ff. — Troels, Pr. i Svendborg, 15.
 Sneedorff, Betzy, 27. — den ældre, Prof., 194. — Cmd., 26 f., 40.
 Soldin, Boghandler, 200.
 Soltow, Erik, Senator, 298.
 Sommer, F. C., stud. jur., Svar p. Spørgsm., 305 f.
 Sommerfeldt, Halfdan, Krigscommiss., Spørgsm., 148.
 Sommerschild, Joh., Viceconsul, Spørgsm., 148 f. — Fam., 148 f.
 Sophie, Dronning, 268. — Amalie, Dronning, 268. — Mgdl., Dronning, 188.
 Spend, Godske, 148*.
 Spielderup, Jacob Pedersen, Rect., 85.
 Sputh, Spisevært, 9.
 Spydeberg, Gjertrud Hansdtt., 73. — Gunild Kjeldsdtt. (f. Stub), 73*. — Hans Lauritsen, Pr., 73*.
 Staffeldt, 19.
 Stampe, Ghmrdinde, 144. — Etrd., 127.

- Stangeby, Elen Halvorsdt., 68.
 Steensen (Stenov), Henrik, 246 ff., 252. —
 Mgr. Vincentsdt., 221 ff., 248*. —
 Vincents, Landsdommer, 221, 232,
 241 f., 246.
 Steffens, H., 14.
 Stein, Dr. jur., 172.
 Steinhauer, Jstrd., 306.
 Stenbok, Magnus, General, 173.
 Stonkuhl, Joh., 262.
 Stenlos, Samuel, Pr., 291 f.
 Stenov, se Steensen.
 Stephansen, Sara, 95.
 Stockfleth, Isabella Christine, 281.
 Storm, Michel, 224.
 Struensee, 117, 120, 131, 188.
 Strøm, Aasille, 77. C., Dr., 16, 28.
 Strømer, Anna Marie, 158. — Peder
 Danielsen, Provst, 158.
 Stub, Gunild Kjeldsdtt., 73. — Hans
 Iversen, Rect., 54. — Johanne
 Jensdt. (f. Kingo) 54. — K., Læge,
 Spørgsm., 302. — Kjeld, 70, 73. —
 Laurits, Pr., 73, 160. — Magnilla
 Lauritsdt., 73. — Maren (f. Michels-
 dt.), 73. — Math. Hanssøn, Politi-
 mester, 76. 34, 38. — Fam.,
 302.
 Stygge, Niels, Bisk., 147.
 v. Støcken, Maren (f. Lemming), 54. —
 Obl., 54.
 Suhm, Kmh., 119, 122, 124.
 Sundorph, Marie Christine, 84. — Mette
 Marie, 83.
 Sundt, Chr. Ulrik, Pr., 283.
 Surbek, Simon, Borgm., 270. — Jens
 Vibe, 270.
 Svendsen, Chr., cand. jur., 81. —
 Syvert, 76.
 Svitzer, Anders Rasmussen, Pr., 300.
 Søebled, Laurits Hansen, Pr., 166.
 Sölenthal, Bar., 188. — Baronesse, 188.
 Søltoft, Johanne Justine, 234.
 Sørensen (-søn, -datter), Gjertrud, 154. —
 Søren, Fuldmægtig, 234. — Zacha-
 rias, Pr., 74.
 Taarnmark, Karen Hasse, 239.
 Taraldsen, Maren Poulsdt., 70. — Poul,
 Pr., 70.
 Taranger, A., Archivassistent, Spørgsm.,
 63.
 Tauber, Erik, 15, 33. — Rect., 42.
 Thaulow, 33.
 Thermo (Thermouw), Bartholomæus,
 231, 253. — Elisb. Ottosdt., 231 f.,
 244, 248, 248*. — Else, 231,
 246, 248*, 251, 253. — Hans, 254.
 — Otto, 231, 253.
 Thestrup, Math., Provst, 166.
 Thiesdatter, Annike, 303*.
 Thiset, Archivassistent, 202, 250.
 Thodal, Laurits, Stifamtmd., 190. —
 Proprietair, 190.
 Thode, Provst, 179.
 Thomasdatter, Elisb., 165.
 Thomassøn, Ellef, Handelsmd., 284. —
 Hans, 294. — Mgr. Hansdt. (f.
 Tysch), 284. — Niels, Rect., 162.
 Thomle, E. A., Archivfdm., Sv. p.
 Spørgsm., 64—77; 149—160; 202,
 233. — Gave, 240, 306.
 Thomsen, Cfrrd., 308.
 Thordssøn, Thord, 69.
 Thorvaldsen, Bertel, 15, 100.
 Thott, Otto, Greve, 119 f., 187.
 Thrap, Trap, Daniel Smith, Pr., Gave,
 306. — J. P., Ghmefrd., 30. —
 Laurits Bentzon, Sorenskriver, 29 f.
 — Laurits Thurah, Raadstueskriver,
 30. — Niels, Degn, 30. — Niels
 Andr., Byfoged, 18, 28 ff., 42 f.
 Thulstrup, Eleonore (f. Clauson-Kaas),
 95. — Jstrd., 195. — Prof., 95.
 Thygesen, Tygeesen, (-datter), Else, 52.
 — Kbm. 110.
 Thøgersdatter, Maren, 303*.
 Tode, Prof. med., 193.
 de Tonsberg, Vilh., Stiftsbfmd., 158 f.
 Top, Anna Charl. Pedersdt., 60.
 Torstensen, Anna Jacobsdt. (f. Kraft),
 70. — Colbjørn, Pr., 70. — Oluf,
 Handelsmd., 70. — Susanne Hans-
 dt., (f. Kraft), 70.
 Trampe, Amtmd., 9.
 Trap, se Thrap.
 Tregder, Rect., 41.
 Trepka, Andr. Ferdinand, 58. — Anna
 Carol., 58. — Carl Simon, 58. —
 Chr. Fr., 58. — Emilius Ferdinand,
 58. — Jacob Ditlev, 58. — Louise

- Charl., 58. — Marie Fr., 58, 84. —
 Martha Marie (f. Silberschildt), 58.
 — Simon, Major, 58.
 Trolle, Fr., 300. — Helle, 300. — Niels,
 68.
 Trondssøn, Anna Michelsdtt., 67. —
 Michel, Provst, 67.
 Tryde, Eggert, Stiftsprovst, 15, 17 f., 32,
 42.
 Tullin, Digter, 126 f.
 Turesen, Herman, 263.
 Tygesen, se Thygesen.
 Tyrholm, Cathar. (f. Johansdtt.), 151 f.
 — Hans Chr., 152. — Just Chr.,
 152. — 152.
 Tysch, Mgr. Hansdtt., 284.
 Tønder, Jens Peter, Literat, 61. — Niels,
 Borgm., 148. — Ole, Pr., 166.

 Ulfstand, Sidsel, 250.
 Ulrik, Hertug af Meklenborg, 297.
 Undal, Laurits Andersen, Lagmand, 283.
 Urne, Christoffer, Rentemester, 228. —
 Hans, 230. — Karen Hansdtt., 220,
 230 f., 248*.

 Waager, Kmrrd., 127.
 Wad, G. L., Svar p. Spørgsm., 237 f.
 Vahl, J., Sv. p. Spørgsm., 78.
 Waldeck, Joh., General, 243. — Jørgen
 Fr., General, 243.
 Walkendorff, Anna Beate, 300. — Anna
 Cathar., 300. — Christoffer, 298. —
 Henning, 245, 251, 300. — Jørgen
 Henning, 300.
 Vallac, Hellene, 49.
 Wallebö, Mads Larsøn, 75.
 Waltersdorff, Beata Hed. Christine
 Jacobsdtt. (f. Veilløe), 59. —
 Christine Antonette Louise, 59. —
 Ernst Fr. Casparsen, Major, 59. —
 Ernst Fr. Poul, Obl., 59. — Karen
 (f. Jørgensen), 59. — Lydia Birg.
 Cath. (f. Boyesen), 59. — Mikkel,
 Gnrlmj., 58 f., — Sara (f. Frølund),
 59.
 Waandal, Wandall, Abel Jørgensdtt. (f.
 Sibbern), 48, 59. — Alhed Marie (f.
 Henriksdtt.) 60. — Alhed Marie, 60.
 — Anders Jacobsen, Stadsmusikant,
 48, 59. — Anna Charl., Pedersdtt.
 (f. Top), 60. — Anna Helvig, 60. —
 Anna Mgr., 60. — Anna Marie, 61.
 — Anna Sophie, 60. — Eiler, 60.
 — Elisb. Sophie (f. Biner), 60. —
 Hans Nielsen, Lect. theol., 91. —
 Henrik Poulin, 60. — Ingeb. Marie,
 60. — Ingeb. Poulina, 60. — Jacob,
 Instrumentist, 60. — Juliane Christine,
 60. — Jørgen Andr., 60. — Karen,
 60. — Lars Jacobsen, Instrumentist,
 59 f. — Laurits (el. Lars), Organist,
 60. — Lisbeth, 60. — Marie Kir-
 stine (f. Lundorf), 60. — Peder
 Friis, Pr., 50. — Peder Top, 60. —
 Peder Top, Prof., 60, 141. — Vilh.,
 Musikus, 60. — Vulfmine Kirstine,
 61.
 Varberg, Christen Thomesen, Proprietair,
 72 f. — Gjertrud Hansdtt. (f. Spyde-
 berg), 73.
 Warburg, Sara, 84.
 Wedege, Fr. (f. Junghans), 167. — Joh.,
 Foged, 167.
 Wedell, Gnrlmj., 236.
 Wederkink, Jacob, Oberst, 61. — Marie
 Magdl. (f. Saxesen), 57. — Thor
 Hansen, Kmrrd., 57.
 Weedner, Dr. jur., 172.
 Wegener, Wegner, I., Student, 15. —
 Just Eiler Salholt, Amtsfvlt., 61.
 Weidemann, Fam., 147 f., 303 f.
 Veile, Mads Iversen, Pr., 155.
 Veilløe, Beate Hed. Christine Jacobsdtt.,
 59.
 Weinholdt, Carl, Overtelgrafbestyrer, 5,
 13 f.
 van der Velde, Anna, 48.
 Vellermann, Boel (f. Jonsdtt.), 72 f., 160.
 — Hans Arentssøn, Pr., 72 f., 160.
 — Mgr., 72 f.
 Wendelboe, Windelboe, Morten, Pr.,
 282, 284.
 Wergeland, Henrik, Digter, 15, 33, 40.
 — Nicolaj, Pr. i Eidsvold, 15, 33,
 39 f.
 Werligh, Marie, 84.
 Wesenberg, Fr., 171.
 Wessel, Ole, Pr., 282.
 Westermann, Mine, 11. — Grosserer,
 10 f.

- Wettergreen, Fr., Provst, 77.
 Wever, Louise Regine, 83.
 Wexels, Doroth. Elisb., 83.
 Weyse, Frue, 125.
 Vibbing, Mgr., 51.
 Vibe, Jens, se Surbek. — Vigestatholder, 152.
 Victor, fr. General, 7 f.
 Widerøe, Iver Olaus, Pr., 283.
 Wiedewelt, 119.
 Wilkens, Franzisca Emilie, 84. -- Juliane Vilh., 84.
 Willars, Otto de, Maler, 126.
 Willaume, Sophie, 58.
 Wille, Hans, Pr., 283.
 Willemoes, Søltn., 6.
 Villers, Anna Hermansdtt., 50.
 Wilster, I'eder Jacob, Landmaaler, 305. — Admiral, 296.
 Vinberg, Graver, 237.
 Wind, Anne, 98, 218. — Berthe, (Birg.), 231 f., 247, 253. — Henrik, 228, 254. — Iver, 243, 254. — Jacob, 231, 253. — Obl., 254. Regitze Sophie, 103.
 Windelboe, se Wendelboe
 Winding, Rasmus, 276.
 Vinge, Cathar., 49.
 Winsløv, Frands Ludvig, Prltn., 58. — Sophie Henriette (f. Schalburg), 58.
 Winther, Laurits, Pr., 208.
 Wisløff, Arnt Harder v., Prltn., 61.
 Wittrock, Fam., 305 f.
 Wittrup, Barbara, 86.
 Vogelius, Cand., 34.
 Vogt, Anna Poulsdtt., 284.
 Volf, Birg., 52. — Carsten Koch, Postmester, 52. — Marie (f. Boldt), 52.
 Volkertsen, Fr., Conrect., 15, 32, 39.
 Wolther, Chr., Pr., 86.
 Worm, Augustus, 61. — Claus, 61. — Claus Chr., Stadsmusikant, 61. — Doroth., 61. — Esaias Fr., 61. — Jens Fr., Kbm., 61. — Marie Sophie (f. Rasmusdtt.) 61. — Mette Marie (f. Kamp), 61. — Ole. Prof., 85, 88 f. — Petri Claudi Ferdinand Emil, 61. — Severine (f. Gottschalck), 61. — Rect., 23.
 Wriesberg, Christof Friederich, Kbm., 305.
 Wulf, Jacob, Cpl., 113 f. — Rdm., 113.
 Wust, Abraham, 278.
 Württemberg, Prinds af, 144.
 Væbner, Jacob Andersen, 147. — Kirsten Svendsdtt., 148*.
 Wöldike, Peter Rosenstand, 15.
 York, Helene Marie, 105.
 Zelle, Candidat, 172.
 Zeuthen, Alhed Marie (f. Wandal), 60. — Niels, Pr., 60.
 Zimmer, Anna Birg., 233.
 Ødermann, Antonette, 148.
 Øgar, Rgmfeltskjær, 96.
 Øhlenschlæger, Adam, 7, 13 ff., 19.
 Øiestad, Gunder Alfsen, 69.
 Ørsted, A. S., 14, 27, 39.

Fortegnelse over Medlemmerne af Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie.

1. Danske Medlemmer.

(November 1887).

Hs. Maj. Kongens Haandbibliothek.

<p>Hs. Højhed Prinds Hans af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg.
 Aaby, V., Apotheker. Odder.
 Aalborg Cathedralskoles Bibliothek.
 Aalborg Stiftsbibliothek.
 Aarhus Cathedralskoles Bibliothek.
 Adeler, Cort S. Th., Baron. Kbh.
 Adolph, J., Grosserer. Kbh.
 Amtsbibliotheket i Akureyri.
 Andersen, A., Sognepræst. Tømmerup
pr. Kallundborg.
 Arenstorff, Fr. von, Fideicommissbesidder.
Overgaard.
 Arntzen, T. E., Hofvinhandler. Kbh.
 Athenæum, Læseselskab. Kbh.
 Aumont, A., Stud. mag. Kbh.
 Balle, C. C. A., Grosserer. Kbh.
 Balslev, C. F., Biskop. Ribe.
 Bang, F. S., Etatsraad. Bankkasser. Kbh.
 Bang, Vilh., Sognepræst. Føvling.
 Barfod, Fr., fhv. Archivfuldmægtig. Kbh.
 Barfod, Imm., Provst. Vaabeasted.
 Barfod, H. P., Hospitalsforst. Aalborg.
 Basse, M. A., Birkedommer. Haagerup
pr. Corinth.
 Bauditz, Capitain, Kammerjunker. Kbh.
 Benzon, A., Frøken. Benzon.
 Benzon, C., Kmhr., Overpræsident. Kbh.
 Berlien, J. H. F., pens. Archivsecret. Kbh.</p> | <p>Berner Schilden, Kmhr. Clausholm.
 Bidstrup, Julius, Lærer. Kbh.
 Bille-Brahe, C., Stiftamtmand, Kammer-
herre, Baron. Kbh..
 Bille-Brahe, Baronesse. Egeskov.
 Bille-Brahe-Selby, Lehnsgreve, Kammer-
herre. Hvedholm.
 Binzer, O., Sognepræst. St. Jørgensgaard.
 Boesen, Fr., Student. Kbh.
 Bondesen, B., Skolelærer. Ellested.
 Bondesen, J. M. G., Provst. Roeskilde.
 Bornemann, C., Cand. jur. Kbh.
 Boserup, J. J., Læge. Borup.
 Brasch, Chr. H., Præst. Kbh.
 Breinholt, C., Dampskibsexpediteur. Es-
bjerg.
 Bricka, C. F., Archivsecretair. Kbh.
 Brock, P., Dr. phil., Slotsforvalter. Kbh.
 Brockenhuus-Schack, Greve, Kammer-
herre, Amtmand. Svendborg.
 Brøndsted, Ch., Cand. phil. Kbh.
 Burman Becker, G., Fuldm. i Cultus-
ministeriet. Kbh.
 Bülow, fhv. Raadmand. Helleruplund.
 Bähr, Ivar, exam. juris, Fuldmægtig.
Lerchenborg.
 Bøgh, Nicolai, Cand. phil. Kbh.</p> |
|--|--|

- Bøgh**, Godsforvalter. Tranekjær.
- Carlsen**, Emmy, Stiftsdame. Gl. Kjøgegaard.
- Cederfeld de Simonsen**, Provst. Nykjøbing p. Mors.
- Christensen**, C., Kammerraad. Hørsholm.
- Colding**, T. A., Cand. polyt., Ingenieur. Kbh.
- Collin**, Edgar, Literat. Kbh.
- Cramer**, V. R., Godsinspecteur. Vindekilde.
- Crone**, A., Præst. Herrested.
- Crone**, F., exam. jur. Nyborg. *
- Dahlerup**, Præst. Øster Ulslev.
- Danneskjold Samsøe**, H. E. D., Grevinde. Blattingsborg.
- Dorph**, H. P. R., Sognepræst. Øster Egesborg.
- Drechsel**, G. V. L., Kmjr. Silkeborg.
- Düring-Rosenkrantz**, Lehnsbaron, Hofjægermøster. Tulstruplund ved Frødensborg.
- Dændler**, Overretssagfører. Odder.
- Elvius**, S., Ass. i Livforsikringsanstalten af 1871. Kbh. *)
- Engelstoft**, C. T., Dr. theol., Biskop. Odense.
- Erslev**, K., Professor, Dr. phil. Kbh.
- Estrup**, Godsejer, Conseilspræsident, Finantsminister. Kbh.
- Fasting**, Chr. D., Overretssagf. Nakskov.
- Frich**, J. J., Byfoged. Skagen.
- Fridericia**, J. A., Dr. phil. Kbh.
- Friederichsen**, P., Jægermøster. Kjærstrup.
- Friehling**, R., Justitsraad, Directeur i Landmandsbanken. Kbh.
- Friis**, C., Cand. phil. Kbh.
- Frijs**, Krag-Juel-Vind-, Lehnsgreve, Km. Bøller. **)
- Fuglede**, Læge. Billinge
- Fyens Stifts literale Selskab**. Odense.
- Fyens Stifts Læseforening**. Odense.
- Gad**, G. E. C., Universitets-Bogh. Kbh.
- Garnisonsbibliothek**. Kbh.
- Gjellerup**, S. M., Bibliotheksassistent. Kbh.
- Glückstadt**, J., Etatsraad, Bankdirekteur. Kbh.
- Gottchalck**, J., Enkefrue. Kbh.
- Graae**, G., Proprietair. Kbh.
- Gram**, H., Cand. jur. Kbh.
- Grandjean**, H. F., Capitain. Nyborg.
- Gravenhorst**, G. J. A., Jernbaneassistent. Kbh.
- Groth-Petersen**, P., Procurator. Faaborg.
- Grove**, G. L., Cand. jur., Archivassistent. Kbh.
- Grüner**, G., Kammerherre. Raunstrup.
- Grønvald**, Fr., Assistent. Kbh.
- Guldbrandsen**, V. A., Kasserer i Livsforsikringsanstalten af 1871. Kbh.
- Gyth**, Cancelliraad. Kalundborg.
- Hagemann**, H. A. K., Sognepræst i Vinding.
- Hagen**, S., fhv. Musikhandler. Kbh.
- Hagerup**, E., Boghandler. Kbh.
- Hages Legat**. Nykjøbing p. F.
- Hannover**, J., Underbibliothekar. Kbh.
- Harboe**, E., Capitain i Artill. Kbh.
- Harbou**, F. H. W., Capitain. Kbh.
- Harbou**, J. W. A., Generalmajor. Kbh.
- Harder**, Fr. Carl Chr., Cancellist. Kbh.
- Hegel**, F. V., Etatsraad. Kbh.
- Hegermann-Lindencrone**, Generallieutnt., Kmhr. Kbh.
- Heltzen**, Stiftamtmand, Kmhr. Odense.
- Herlufsholms Skolebibliothek**.
- Heyman**, Brygger. Kbh.
- Hiort-Lorenzen**, H. R., Redacteur. Kbh.
- Hirschsprung**, Bernhard, Grosserer. Kbh.
- Hirschsprung**, Heinrich, Grosserer. Kbh.
- Hjort**, Fr., Forvalter. Boderup pr. Eskildstrup.
- Holm**, L., Capt. i Marinen. Kbh.
- Holm**, J., Borgmøster, By- og Herredsfoged. Middelfart.
- Holm**, Chordeg. Nykjøbing p. Følster.
- Holmblad**, J. P., Etatsraad. Kbh.
- Horsens lærde Skoles Bibliothek**.
- Hvass**, A. N., Skolelærer. Hvam.
- Hvass**, F., Justitsraad. Randers.
- Høst**, A. F., Justitsraad. Kbh.
- Høst**, Chr., Hof-Boghandler. Kbh.
- Høst**, H. E., Byfoged. Helsingør.
- Høyer-Møller**, E., Provst. Kjølstrup.
- Ingerslev**, V., Læge. Præst.
- Isberg**, S. W., Grosserer. Kbh.
- Jantzen**, A., Sognepræst. Gjentofte.

*) Livsvarigt Medlem uden Contingent efter Bestyrelsens Beslutning af 6. Marts 1880.

**) Har betalt 100 Kr. 6n Gang for alle.

- Jensen**, Typograph. Nykjøbing p. Falster.
Jensen, S. H., Districtslæge. Nordby.
Jessen, L. P., Lieutenant, Architect. Kbh.
Juel, K. F., Kammerherre. Juelsberg.
Juel-Brockdorff, T., Lehnsbaron, Kammerherre. Valdemars Slot.
Juel-Brockdorff, C. F. Th. A., Baron. Meilgaard.
Jørgensen, A. D., Geheimearchivar. Kbh.
Jørgensen, S., Skolelærer. Kistrup.
Kall, M. D. N., Postmester. Kbh.
Kaufmann, H. J. F., Generallieutenant à la suite, Kmhr. Kbh.
Klein, C., Fuldmægtig. Kbh.
Klein, Rudolph, Boghandler. Kbh.
Knudtzon, N. H., Grosserer. Kbh.
Krabbe, C., Borgmester, By- og Herredsfoged. Skive.
Krup, Fr., Registrator. Kbh.
Krigsministeriets Archiv. Kbh.
Kringelbach, G., Contoirchef. Kbh.
Langkilde, C. V., Proprietair. Kroghenlund.
Leemejer, J., Inspecteur. Kbh.
Leschly, Capitain. Aarhus.
Levetzow, Kmjkr., Herredsfoged. Kjerteminde.
Liebe, C., Højesteretsadvocat. Kbh.
Lillienskold, P. A. M., Højesteretsassessor. Kbh.
Lillienskold, H. P. J., Forstcandidat, Skovtaxator. Kbh.
Lind, H. D., Præst. Søby pr. Ærø.
Lindegaard, Hofjægermester. Lykkesholm.
Linnemann, S., Conferentsraad, Bankdirecteur. Kbh.
Lissau, F. D., Godsforvalter. Kbh.
Lowzow, A. v., Jægermester. Slettegaard.
Lund, Troels, Dr. phil. Kbh.
Lüttichau, C., Kammerherre. Tjele.
Lyng, H. H., Boghandler. Kbh.
Levenskiold, C. L., Over-Hofmarskal. Kmhr. Kbh.
Malling, Grosserer. Kbh.
Mansa, C., Godsejer. Kbh.
Matzen, H., Dr., Prof. jur. Kbh.
Meidell, Fr., Capitain. Kbh.
Meldahl, F., Etatsraad. Kbh.
Møllerup, W., Dr. phil. Kbh.
Moltke, E., Kammerherre, Greve. Nørager.
Moltke, F., Overauditeur, Birkedommer. Fredensborg.
Munthe af Morgenstjerne, O. von, Capitain. Kmjkr. Kbh.
Mynster, C., Læge. Kbh.
Møller, H., Sparekassekasserer. Odense.
Møller, Olaf, Cand. jur. Aarhus.
Neuhaus, L. C., Overtoldinspecteur. Kbh.
Nielsen, A. H., Pastor emer. Aalborg.
Nielsen, C. F., Sognepræst. Odden.
Nielsen, O., Dr. phil., Archivar. Kbh.
Nutzhorn, Cand. theol. Askov.
Nyrop, C., Cand. jur., Fuldmægtig. Kbh.
Obel, Th., Kjøbmand. Helsingør.
Oldenburg, V., Politimester. Odense.
Olrik, P. C. S., Consul. Kbh.
Olufsen, A. F. O. H., Capitain i Livgarden, Kmjkr. Kbh.
Ottesen, O. J., Sognepræst. Jungshoved.
Paulsen, Cand. pharm., Bryggeriinspecteur. Aarhus.
Petersen, A., fhv. Skolelærer. Valløby.
Petersen, Carl, Boghandlermedhjælper. Slagelse.
Petersen, Henry, Dr. phil. Kbh.
Petersen, H. G., Overpostmester. Kbh.
Petersen, Thorvald, stud. theol. Kbh.
Petersen, T. G. Præst. Ourø.
Pontoppidan, H., Generalcons. Hamborg*).
Post, Knud Trolle, Godsejer. Viborggaard.
Praem, Chr., Apotheker. Frederikssund.
Prip, Sognepræst. Værum.
Quaade, C. F. P. C., Kmjkr., Cand. jur. Kbh.
Qvistgaard, Erh., Student. Kbh.
Randers lærde Skoles Bibliothek.
Rantzau, Lehns greve. Rosenvold.
Rasmussen, L., Provst. Steenstrup.
Rasmussen, O. F. C., Etatsraad, Godsforvalter. Jettehøj.
Reedtz-Thott, Kammerherre, Lehnsbaron. Gaunø.
Reitzel, Carl, Boghandler. Kbh.
Reventlow, Grevinde. Christianssæde.
Ribe Cathedralskole.
Richter, J. C. L., Sognepræst. Ringgive.
Richter, V., Overretssagfører. Kbh.
Rigsdagens Bogsamling. Kbh.

*) Har betalt 100 Kr. 60 Gang for alle.

- Rist, P. F., Capitain. Helsingør.**
Rosen, Kammerherre. Henriksholm.
Rosenstand, Fr., Eratsraad. Kbh.
Rosenørn, E. E., Gehejme-Conferentsraad, Kammerherre. Kbh.
Rosenørn, M. H., Gehejme-Conferentsraad, Kmh. Kbh.
Rosenørn-Lehn, E., Baron, Hofjægerm. Hvidkilde.
Rosenørn-Lehn, Lehnsbaron, Udenrigsminister, Kmhr. Kbh.
Rützw, T. A. N., Boghandlermedhjælper. Kbh.
Rørdam, G., Fuldmægtig. Kbh.
Rørdam, H. F., Dr. phil., Sognepræst. Lyngby.
Scavenius, Godsejer. Cand. jur. Voergaard.
Scavenius, J. F., Kmhr., Cultusminister. Gjorslev.
Scheel, F. C. R., Greve. Rygaard.
Schierbeck, V., Overretssagfører. Kbh.
Schlegel, F., Gehejmeconferentsraad. Kbh.
Schmidt, L. H., Sognepræst. Kbh.
Schmidt, Vald., Professor. Kbh.
Schou, H. A., Cand. mag., Bestyrer. Himmerup.
Schulin-Zeuthen, C. J. W., Greve, Lehnsbaron. Tølløse.
Schurmann, J. C., Dr. theol., Professor. Skaarup.
Schwenn, Rud., Overretssagfører. Aarhus.
Schytte, A. Th., Kmhr., Hofjægermester. Bygholm.
Schaller, Jægermester. Margaard.
Schönberg, K., Boghandler. Kbh.
Schetz, Brygger, Odense.
Segelcke, Th. R., Professor. Kbh.
Sehested, K., Fuldmægtig i Indonrigsministeriet. Kbh.
Sjællands Stiftsbibliothek. Roskilde.
Skeel, V., Justitiarius, Kammerherre. Kbh.
Skrike, A., Gehejmelegationsraad. Kbh.
Smith, C. N., Provst. Kbh.
Smith, F., Læge. Vejle.
Sommer, Stud. juris. Kbh.
Sommersted, A. V., Overkrigscommissair. Kbh.
Sore Academis Bibliothek.
Stampe, H., Kmhr., Lehnsbaron. Nysø.
Steinmann, General, Kmhr. Tybjerggaard.
Stemann, Hofjægermesterinde. Helsingør.
Steensen-Leth, Hofjægermester. Højris.
Storck, H., Architect, Professor. Kbh.
Strøm, G., Sognepræst. Marslev.
Studenterforeningen. Kbh.
Suenson, H., Cand. polit. Kbh.
Søtoft, H. C., Kbh.
Sørensen, C. Th., Capitain. Kbh.
Sørensen, J., Proprietair. Dahlsgaard.
Sørensen, S. A., Captain. Kbh.
Thiele, Joh., Assistent. Kbh.
Thiset, A., Archivassistent. Kbh.
Thodberg, J., Førsteløser. Ærøeskjølping.
Tholle, Th. H. J., Sognepræst. Marstal.
Thorkellin, B. F. J., Oberst. Kbh.
Thorson, E. M., fhv. Underbibliothekar. Kbh.
Tilemann, H. Chr. G., Godsinspecteur. Mosager.
Tillisch, W., Stiftsdame. Kbh.
Topp, A. L., Grosserer. Kbh.
Treschow, F., Frk., Lyngbæksgaard.
Tvermoes, F. E. T., Overretsproc. Kbh.
Tønder, J. N., Læge. Jerslev.
Udenrigsministeriet. Kbh.
Ulrich, G., Directeur. Kbh.
Urne, Axel, Fuldmægtig. Kbh.
Ussing, Algræn-, Tage, Stud. juris. Kbh.
Wad, C., Overlærer. Kbh.
Wad, G. L., Cand. polit. Kbh.
Wad, M., Sognepræst. Korsør.
Wadum, E. J., Procurator. Vejle.
Vahl, J., Provst. Nørre Alslev.
Vahl, Joh., Underbibliothekar. Kbh.
Walleen, Alphonse, Baron. Bjergbygaard.
Wandall, Bertram, Kjøbmand. Aarhus.
Vedel, S., Fuldmægtig. Kbh.
Wegener, C. F., Gehejmeconferensrd. Kbh.
Wendt, Henrik. Kbh.
Westergaard, H., Professor. Kbh.
Wichfeld, Kammerherre. Engestofto.
Vind, Sophus, Hofjægermester. Sanderumgaard.
Winstrup, L. A., Justitsraad, Bygningsinspecteur. Kolding.
Winther, Niels, Procurator.
Wittrock, H. G., Stationsforv. Hjørring.
Volquartz, J. C., Cand. phil., Handelscontoirist. Kbh.
Wroblewski, O., Boghandler. Kbh.
Zyphen-Adeler, G. C., Baron. Kbh.
Zyphen-Adeler, Lehnsbaron. Dragsholm.

II. Norske Medlemmer.

(Maj 1887.)

- Aall**, Nils, Brugsejer. Ulefos.
Andersen, Sev. Chr., Generalcons. Chr.
Andersen, V. C. H., Overlærer. Frederikshald.
Angell, H. B., Sagfører. Bergen.
Angell, Jonas, Districtsl. Nedre Stjørdal.
Arbo, P. N., Historiemaler. Chr.
Arendals offentlige Skoles Bibliothek.
Arentz, N. P., Overlærer. Trondhjem.
Arnesen, M., Adjunct. Ljan pr. Chr.
Aschehoug, T. H., Professor. Chr.
Athenæum. Chr.
Aubert, Otto, Advocat. Chr.
Augestad, Arnt, Læge. Brandbo.
Bachke, Fritz M., Kjøbmand. Trondhjem.
Bay, N. K., Ingenieur. Chr.
Beer, Martin, Brigadeauditeur. Christianssand.
Bendixen, B. E., Skolebestyrer. Bergen.
Bergens Arbejderforening.
Bergens Museum.
Bergens offentlige Bibliothek.
Birkeland, M., Rigsarchivar. Chr.
Blich, W., Overcontroleur. Bergen.
Blix, S. G., Adjunct. Skien.
Boeck, Th., Kgl. Fuldmægtig. Chr.
Brock, A. L., Adjunct. Chr.
Brodtkorb, Enkefrue. Kjørbo.
Brønlund, Dispachteur. Arendal.
Buck, F. B., Kjøbmand. Trondhjem.
Budde, C. P., Livmedicus. Chr.
Bugge, J. O., Skibsrheder. Mandal.
Bugge, K. L., Advocat. Trondhjem.
Bull, N. R., Secretair. Chr.
Bull, Chr., Districtslæge. Evje.
Bye, Erik, Underofficier. Trondhjem.
Cammermeyer, Alb., Boghandler. Chr.
Campbell, J. H. S. Bergen.
Cappelen, J. G., Contoirchef. Chr.
Christie, E. C. B., Architect. Trondhjem.
Collett, A., Bureauchef. Chr.
Collett, Amtmandinde. Chr.
Collett, Nicoline, Frøken. Gulskovén.
Collin, Jens, Telegraphbestyrer. Hammerfest.
Conradl, A., Frøken. Chr.
Daae, L., Statsraad. Chr.
- Daae**, L., Professor, Dr. Chr.
Dahl, L., Medicinaldirecteur. Chr.
Dahll, Tellef, Borgmester. Kragerø.
Dahll, L. C., fhv. Statsraad. Chr.
Dannevig, Marinecapitain. Chr.
Dehly, S. M., Kjøbmand. Laurvig.
Delgobe, Ch., Directeur. Bamble.
Dlesen, G. F., Lieutenant. Heddeland.
Dreyer, O. A., Forstander. Trondhjem.
Eriksen, A. E., Rector. Tromsø.
Fay, P. J. N., Kgl. Fuldmægtig. Chr.
Fleischer, Overtoldbetjent. Christianssand.
Flood, J., Pharmacøut. Chr.
Frederikshalds Stadsbibliothek.
Fridrichsen, J. C., Cand. Trondhjem.
Galtung, J., Læge. Moss.
Giertsen, J. Chr., Kjøbmand. Bergen.
Gram, Antoinette, Frue. Chr.
Gram, H., Sørenskriver. Sarpsborg.
Gregersen, J., Cand. phil. Heggen.
Grüner, H. J. R., Oberstlieutenant. Frederiksstad.
Grüner, J., Lieutenant. Chr.
Hagemann, T., Kgl. Fuldmægtig. Chr.
Hald, J., Overlæge. Chr.
Halvorsen, J. B., Redacteur. Chr.
Hansen, Chr., Skibsfører. Frederikshald.
Hansen, Johan, Assurance-Directeur. Arendal.
Harboe, Cand. jur. Hamar.
Hartmann, G., Rector. Skien.
Heiberg, H., Godsejer. Amble.
Herfordt, F. Bergen.
Hesselberg, F., Cand. Chr.
Hjerleid, H., Maler. Horten.
Holmsen, Bureauchef. Chr.
Holst, Valborg, Frøken. Chr.
Hopstock, J., Havnefoged. Bergen.
Hornemann, R., Justitiarius. Trondhjem.
Huitfeldt, G., Overretssagfører. Moss.
Huitfeldt, H., Consul. Trondhjem.
Huitfeldt, I., Consul. Trondhjem.
Huitfeldt-Kaas, H. J., Archivfuldm. Chr.
Jensen, A. B., Adjunct. Arendal.
Johannesse, Chr. N., Kjøbm. Trondhjem.
Johnson, Gisle, Professor. Chr.
Kallevig, M., Consul. Arendal.

- Kervel, D. van,** Sognepræst. Ørskog.
Kielland, Axel, Cand. jur. Chr.
Kielland, G. B., Ingenieur. Frederikshald.
Kiær, Fr., Kgl. Fuldmægtig. Chr.
Klingenberg, R., Lieutenant. Horten.
Knagenhjelm, Candidat. Chr.
Knoff, R., Kjøbmand. Trondhjem.
Knudsen, H. O., Toldbetjent. Laurvig.
Lampe, T. F., Provst. Bamble.
Lampe, A. S., Boghandler. Chr.
Larsen, P. S., Bogholder. Bergen.
Lassen, W., Bureauchef. Chr.
Lippe, v. d., Stadsconducteur. Bergen.
Lorange, R. L., Conservator. Bergen.
Lund, A. D., Forstmester. Halvardmo.
Lund, Jacob, Adjunct. Drammen.
Lundh, Otto Gr., Archivfuldmægtig. Chr.
Lystrup, J., Kjøbmand. Drammen.
Løvrig, Chr., Lensmand. Sveen.
Michelet, Oberstlieutenant. Chr.
Moss, Politimester. Frederikshald.
Munthe, H., Ingenieurlieutenant. Frederikshald.
Nielsen, Yngv., Dr. phil. Chr.
Nygaard, Fr., Boghandler. Bergen.
Paus, Chr., Kjellestad ved Brevik.
Pihl, O., Directeur. Chr.
Ramm, W., Ingenieur. Trondhjem.
Rasch, A. W., Cand. phil. Chr.
Rasch, G. J., Læge. Frederikshald.
Rigsarchivet, Christiania.
Ring, L., Corpslæge. Chr.
Roosen, H., Postmester. Laurvig.
Rosenvinge, A. F., Telegraphstationsbestyrer. Korsnæs.
Rumohr, Claus, Frønningen.
Rygh, Carl, Adjunct. Trondhjem.
Rygh, O., Professor. Chr.
Sandberg, Cand. Hamar.
Samuelsen, G., Bankkasserer. Drammen.
Schilderup, W., Student. Bergen.
Schiøtt, H. K., Adjunct. Chr.
- Schrøder, O.,** Sagfører. Arendal.
Schweigaard, C. H., fhv. Statsminister. Chr.
Schweigaard, J., Læge. Chr.
Schøenberg, M., Professor. Chr.
Schøning, S., Telegraphstationsbestyrer. Namsos.
Selmer, Byfoged. Hammerfest.
Selmer, H. L., Cand. jur. Chr.
Selskabet „den gode Hensigt“. Bergen.
Selskab, det norske. Chr.
Simonsen, P., Kjøbmand. Chr.
Smith, I., Oberst. Chr.
Sommerschild, J., Consul. Namsos.
Sommerfeldt, H., Krigscomm. Trondhjem.
Stabell, G., Cand. phil. Trondhjem.
Stabell, F. W., Læge. Bergen.
Stang, N. A., Grosserer. Frederikshald.
Storm, G., Professor. Chr.
Stub, Kr., Læge. Kragerø.
Sundt, M., Cand. mag. Chr.
Taranger, A., Archivassistent. Chr.
Thaulow, Dr. Modum.
Thomle, A., Assessor. Chr.
Thomle, E. A., Archivfuldmægtig. Chr. *)
Thrap, D., Sognepræst. Chr.
Thurmann, E. G., Ingenieur. Drammen.
Tønsberg, C., Generalconsul. Chr.
Universitetsbibliotheket i Chr.
Wessel-Berg, A., Kongevinger.
Wettergreen, F., Capellan. Sønne.
Videnskabers Selskab, Kgl. norske. Trondhjem.
Winge, Axel, Consul. Chr.
Vogt, Jacob, Brigadelæge. Frederikshald.
Væringsaasen, Helge. Elverum.
Zahl, J. E., Handelsbetjent. Chr.
Zeier, Johan, Sagfører. Hamar.
Ziegler, R., Capitain. Veblungnæs.
Østgaard, H. B., Lensmand. Lom.
Øverland, O. A., Archivassistent. Chr.

*) Har betalt 100 Kr. én Gang for alle.

III. Svenske Medlemmer.

Bibliotheket, d. Kgl. Stockholm.	Schlegel, Bernhard. Stockholm.
Klingspor, C. A., Ritmester. Upsaala.	Universitetsbibliotheket i Lund.
Ljungmann, Axel Vilh., Dr. phil. Tjørn.	Wejbull, Professor. Lund.
Quietgaard, A, Ingenieurlient. Hulvik.	

IV. Udenlandsk Medlem.

Herlofsen, D., Grosserer. Paris.

Bestyrelsen for „Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie“ bestaar for Tiden af (de med Stjerne mærkede udgjøre Skriftudvalgene):

i Norske Afdeling:

Phv. Adjunct **Arnesen**,
 Kgl. Fuldmægtig **Boeck**,
 Bureauchef **Collett**,* Secretair,
 Professor, Dr. **Daac**,
 Archivfuldmægtig **Multfeldt - Kaas**, *
 Formand,
 Provst **Lampe**,
 Oberstlieut. i Generalstaben **Schnitler**,
 Archivfuldmægtig **Thomle**.*

i Danske Afdeling:

Archivsecretair **Bricka**,*
 Assistent **Elvius**,
 Biskop, Dr. **Engelstoft**,
 Gehejmeconferentsraad, Overhofmarskal,
 Kammerherre, Major **Løvenskiold**,
 Archivar, Dr. **Nielsen**,*
 Gehejmeconferentsraad, Kammerherre
Rosenørn, Formand,
 Sognepræst, Dr. **Rørdam**,*
 Gehejmelegationsraad **Skrike**,
 Cand. polit. **Wad**, Secretair.

I Samfundets Bestyrelse er ingen Forandring foregaaet i Aaret 1887.

Samfundets Regnskab for 1886 er aflagt af dets Commissionair, Boghandler Rudolph Klein, og derefter revideret af den norske Bestyrelse, der godkjendte det. Hvorledes de enkelte Summer fordele sig paa Indtægt og Udgift, vil sees af følgende Oversigt:

Indtægt.

Restancer fra forrige Aar	739 Kr. 48 Øre.
Understøttelse fra Cultusministeriet	300 — „ —
Indskrivnings- og Medlemsbidrag ÷ Rabat til Forhandlere	2469 — 12 —
Solgt af Tidsskriftet	77 — 62 —
Skylder Boghandler Klein, d. 31. Decbr. 1886	679 — 71 —
	<hr/>
	4265 Kr. 93 Øre.

Udgift.

Skylder Boghandler Klein d. 1. Jan. 1886	617 Kr. 68 Øre,
Forfatter- og Redacteurhonorar	900 — 02 —
Trykning, Hæftning m. m.	1987 — 36 —
Tilskud til Vahls Slægtetog over Afk. af Chr. Nielsen, 7. H.	300 — „ —
Forskjellige Udgifter	82 — 39 —
Retour, Restancer og Tab, som afskrives	18 — „ —
Restancer, som overføres til næste Aar	360 — 48 —
	4265 Kr. 93 Øre.

Det Samfundet tilhørende Indskrivningsbevis paa 500 Kr. (se 1. Række VI, 326) er bleven converteret saaledes, at Renten fra 11. December 1886 er nedsat fra 4 pCt. aarlig til $3\frac{1}{2}$ pCt. aarlig. Den ved Converteringen modtagne Converteringspræmie og Rentegodtgjørelse, tilsammen 8 Kr. 75 Øre er indsat i Samfundets Sparekassebog, i hvilken for Tiden (November 1887) indestaar 61 Kr. 99 Øre med paaløbne Renter, (jvfr. foregaaende Bind, S. 348).

Indhold.

	Side.
Optegnelser om Slægten Harbou eller Hardebou, ved Capitain <i>H. W. Harbou</i> , med en Stamtavle (forts.)	241
Arent Berntsen, Raadstueskriver og Raadmand i Kjøbenhavn, af Archivar Dr. <i>O. Nielsen</i>	257
Indskrifter fra Rygge Kirke, ved Cand. mag. <i>M. Sundt</i> og Archivfuldmægtig <i>E. A. Thomle</i>	279
Mindre personalhistoriske Bidrag, ved Sognepræst, Dr. <i>H. F. Rørdam</i>	286
I. Om nogle til Lysabbel paa Als knyttede Personligheder	286
II. Dr. med. Michel Christensens Lønved	293
III. En Ansøgning fra Capitain Peder Grib	295
IV. To københavnske Borgmestere (Peder Jakobsen Munk og Christen Albretsen)	296
V. En Trolovelse paa Klingstrup	299
Spørgsmaal:	
13. Om Sorenskriver Laurits Stub, af Læge <i>K. Stub</i>	302
14. Om Slægten Qvistgaard, af stud. theol. <i>E. Qvistgaard</i>	302
15. Om Etatsraad Andreas Hjorts Slægt, af Forvalter <i>F. Hjort</i>	302
Svar paa Spørgsmaal:	
XIII. Om Tøjhusskriver Jacob Nielsen, ved <i>Red.</i>	303
XIV. Om Slægten Weidemann:	
a. af Sognepræst <i>V. Bang</i>	303
b. af Godsejer <i>C. Munsø</i>	304
XV. Om Slægten Wittrock, af stud. juris <i>F. C. Sommer</i>	305
Gaver	306
Tillæg og Rettelser	307
Register	309
Medlemsfortegnelse m. v.	326

Skriftlige Henvendelser bedes sendte til Samfundets Secretairer: for Norge Bureauchef Alf Collett i Christiania, for Danmark Cand. polit. G. L. Wad, Tidsskriftets Redacteur, Ørstedesvej Nr. 18, Kjøbenhavn V.

Enkelte Hefter sælges ikke særskilt. Til Kjøbs kunne faas de efterhaanden udkommende fuldstændige Bind for 1¹/₂ Gange Medlemsbidraget.